DEVRİMCİ İŞÇİ

Devrimci İşçi / Sayı 44 / 2,-DM

EŞİT HAKLAR MÜCADELESİNİ YÜKSELTELİM!

** Göçmenleri hedefleyen ırkçı saldırılar devam ediyor. Devletler, Avrupa kökenli olmayan toplulukları kimliksizleştirerek entegre etme politikalarını ısrarla devam ettiriyorlar.*

*** Bunlara karşı mücadele etmek bizim en başta gelen görevimizdir. Göçmenleri eritmeye yönelik politikalara seyirci kalınamaz.**

** Bütün ilerici, demokrat ve devrimci güçleri, mültecileri, kadınları, gençleri, 1 Kasım–2 Aralık tarihleri arasındaki* ***Eşit Haklar ve Demokrasi Kampanyasına*** *katılmaya çağırıyoruz!*

Yazısı 3. Sayfa'da

Rehin alma, suikast, cinayet ve siyaset

Türkiye'deki siyasi durum gittikçe karmaşıklaşıyor. Bunda Körfez krizinin yanısıra, egemen güçler arasındaki ve devlet iktidarı içindeki çatışmaların aldığı yeni şeklin de belirgin etkileri var.

Körfez krizi, 12 Eylül rejiminin yol açtığı sorunları öylesine derinleştirdi ki, gelişmelerin nereye akacağını önceden kestirmek oldukça güç. Parlemento iyice işlevsizleştiği ve egemen güçler arasındaki sorunların çözüm yeri olmaktan çıktığı için Türkiye'de siyaset, ancak suikast, şantaj, cinayet yöntemleriyle ve savaş metodlarıyla yapılabiliyor. Bunlara Bizans entrikalarını da eklemek gerek.

Öyleki, süreci kendi leyhine sonuçlanacak şekilde etkilemek isteyenler ya savaş hali ilan ediyor, ya da suikaste başvuruyor. İktidarını perçimlemek dolayısıyla meruiyet bunalımını çözmek için Özal, Körfez krizine balıklama dalarken, bazı mihraklar da siyasi gelişmelerin yönünü değiştirerek kendileri için daha elverişli bir ortam yaratmak amacıyla suikaste başvuruyorlar; cinayetler zincirine sistemli bir şekilde yeni halkalar ekliyorlar.

Buna karşılık, halk muhalefeti ve devrimci–demokratik güçler, gelişmelere müdahale etmekten bunun politikasını (Kürt ulusal muhalefeti ve PKK, bu değerlendirmenin dışındadır) ve ar açlarını yaratmakta henüz yoksun bulunuyorlar. Bu yöndeki çeşitli kıpırdanışların varlığına rağmen, Türkiye'nin kaderi hala, burjuva güçler arasındaki çıkar çatışmaları ekseninde belirleniyor.

Devamı 2. Sayfada

İçindekiler:

KÖRFEZ KRİZİ?

Irak'ın Kuveyt'i işgalinin üzerinden haftalar geçti. Yaklaşık 2,5 aydır, tüm dünya savaş beklentisi içinde. Zaman zaman harareti yükselen körfez krizinin kilitlendiği, kamuoyunda yaygın bir kanı.

Gerçekten de, kriz, şimdilerde donmuş gibi görünüyor. Ne var ki, her an bir savaşın çıkmasıda uzak bir ihtimal sayılmaz. 10 Ekim'de İsrail'in Kudüs'te Filistinliler'e yönelik saldırısı, Saddam'ı biraz rahatlatmış olmalı. Filistin–İsrail çatışmasının aldığı yeni boyut, Saddam'ın, "Kuveyt'in işgaliyle Filistin topraklarının işgalinin birlikte ele alınması" şeklindeki önerisine birazcık da olsa inandırıcılık kazandırdı. En azından Arap Dünyası, bu yönde etkilenmiş oldu. ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik yeni politikası etrafında kümelenen Batı Dünyası (SSCB dahil) içinde Filistin sorununa vurgu yapanların sayısı çoğaldı.

Kuveyt'in işgalinden bu yana sessiz bekleyen İsrail'in bu çıkışı, krizin aslında bir Ortadoğu krizi olduğunu gösterdi. Mısır Meclis Başkanı'nın 12 Ekim'de öldürülmesi, 16 Ekim'de ise Lübnan'da Suriye'nin askeri bir harekata girişerek Hıristiyanların Askeri Lideri Aron'u Fransız elçiliğine sığınmaya mecbur bırakması, Körfez krizinin tüm Ortadoğu'da yeni gelişmelere yolaçtığının ilk kanıtları sayılmalıdır. **Suriye, ABD'den aldığı destekle, Ortadoğu'da daha aktif rollere soyunmaya hazır olduğunu göstermiş bulunuyor.** Öte yandan İran–Irak yakınlaşması, krizin sonuçlarını etkileyecek bir faktör olarak şekilleniyor. **Özal'ın, washington'da ABD Başkanı Bush'la görüştükten sonra çıktığı Ortadoğu seferi ise, Türkiye'nin bölgedeki etkinliğini arttıran sonuçlar yaratmaya aday görünüyor. Özal, geziye, sadece ABD elçisi olarak değil, Türkiye burjuvazisinin çıkarlarını düşünen birisi olarak katıldığı açık bir şey olmalı.**

Körfez krizinin nasıl sonuçlanacağını, dolayısıyla krize aktif taraf olan ülkelerin iç siyasetinde nelerin olacağını kestirmek oldukça güç. Şimdiye kadar ki gelişmeler büyük ölçüde ABD politikalarının güçlenmesine hizmet etti. **ABD, dünya jandarmalığını herkese kayıtsız şartsız kabul ettirdi; bunun yanısıra da Ortadoğu'ya kalıcı bir şekilde yerleşme imkanlarını elde etti.** Süreçten, petrol firmalarıyla silah tüccarlarının da kazançlı çıktığını burada hatırlatalım. Krizin, ABD–AT ve Japonya arasındaki ilişkilerde meydana getireceği değişiklikler uzun vadede ortaya çıkacağa benziyor. AT ve Japonya ile ekonomik rekabette gerileyen ABD'nin, askeri üstünlüğünü pekiştirmesinin sonuçları zamanla ortaya çıkacak.

TÜRKİYE'NİN İÇİNDE BAŞLAYAN KÖRFEZ SAVAŞI

Türkiye'deki gelişmelere bakınca, aslında Körfez savaşının başladığını söylemek mümkün. Zaten, Körfez savaşı, ABD ordularıyla Irak'ın karşı karşıya geleceği bir savaş değil, Ortadoğu'daki tüm devletlerin ve güçlerin katılacağı bir savaş olacaktı ve bu savaş, ülkelerin iç politik süreçlerinde de sonuçlar yaratacaktı.

Diğer bölge ülkelerini bilemeyiz ama, Türkiye'de iç politik durum, sanki Ortadoğu'da savaş başlamışcasına bir değişim geçirmektedir. Bir yönüyle, Körfez savaşı Türkiye'nin içinde başlamış bulunmaktadır.

Şu anda Türkiye'de savaş hali hükümleri uygulanmaktadır. Türkiye Kürdistanı'nda köylerin boşaltılmasın a, sürgüne, katliama hız verilmiş bulunulmaktadır. Diğer tüm bölgelerde ise işçi grevleri yasaklanmakta, sansür uygulaması genişletilerek devam ettirilmekte, zaten kısıtlı olan hak ve özgürlükler tümüyle budanmakta, İstanbul'da bazı mahalleler jandarmanın kontrolüne verilmekte, (bu yetmezmiş gibi İstanbul'a onbin polis kadrosu daha ayrılması, polisin araç–gereç itibariyle güçlendirilmesi kararlaştırılmış...)emek güçleri sıkı bir denetime tabi tutulmakta, Parlemento Özal'ın bürosu haline getirilmiş bulunmakta, petrol fiyatındaki artış gerekçesiyle peş peşe zam uygulanmaktadır. Cezaevlerindeki baskılar arttırılmakta, idam cezaları toplumsal muhalefetin önüne bir tehdit olarak konulmaktadır.

Bütün bunlar, savaşa hazırlanan bir ülkede olabileceklerin ötesine geçen ve sanki savaş varmışçasına yürürlüğe konulan önlemlerdir. 50 miyonluk bir halk, savaş gerekçesiyle, Özal iktidarı tarafından rehin alınmış vaziyettedir. Sadece cezaevlerindeki 12 Eylül tutsakları değil, bütün bir halk faşizmin elinde rehin tutulmaktadır.

Körfez krizinin Türkiye'de ortaya çıkardığı başka sonuçlar da vardır. Bunların başında, krizin, Özal'a kendi iktidarını güçlendirme imkanı sunması gelmektedir.

Cumhurbaşkanı oluşundan bu yana Çankaya'yı asıl iktidar odaklarının çevresinde kümelendiği bir merkez, belkide tek iktidar gücü yapmaya çalışan Özal, Körfez krizini bu yönde bir fırsat olarak kullanmayı başarmıştır. Türkiye şu anda Kuveyt sorunu bahanesiyle oluşturulan "kriz masası" ndan yönetilmektedir. Masanın başında da Özal oturmaktadır. Dış politika alanında Dışişleri Bakanı, askeri konularda Savunma bakanı devreden çıkarılmıştır. Özal'ın krizi bahane ederek tüm dizginleri eline aldığını söylemek mümkündür.

Ancak, bu görüntünün daha ne kadar devam edeceği belirsizdir. Devlet iktidarını oluşturan bazı odakların Özal'ın tam denetimine girmek istemediğine dair bazı işaretler bulunmaktadır. Bunun yanısıra parlementer muhalefet, kimi gazeteler ve bazı meslek örgütleri Özal'ın bu şekilde yükselmesine ve ayrıca Körfez krizinde Türkiye'ye ABD tarafından yüklenen ve Özal'ın gönüllüce benimsediği misyona karşı tavır almaktadırlar.

Türkiye'deki gelişmeler işte bu çatışma zemininde şekillenmektedir. Bir takım cinayetler ve suikastler bu çatışma ekseninde yerli yerine oturmaktadır.

Bahriye Üçok cinayeti bu yönden irdelenmeye değer bir örnektir. Hatırlanacağı üzere Bahriye Üçok'un öldürülmesiyle birlikte kamuoyunun dikkati yeniden islamcı güçlere çevrildi. Bahriye Üçok'un laik kimliği cinayetin sorumluluğunun kamuoyu gözünde islamcı örgütlere maledilmesini kolaylaştırmaktaydı.

Cinayetten sonra farklı laisizm yorumuna sahip olan çeşitli kesimler ortak bir noktada buluşuyorlardı; ***"Laiklik tehlikede , ANAP terörü önleyemiyor."(!)*** Cenaze töreninde, Meclis Başkanı ANAP'lı Kaya Erdem ile SHP ve DYP genel başkanları yanyana yürüyorlardı. Bu tablo ilginç bir görüntü oluşturmaktaydı.

Daha ilginç bir gelişme de şuydu: Üçok'un öldürülmesinden birkaç gün sonra MİT Müsteşarı Korgeneral Teoman Koman, gazetecilerle bir sohbet yemeğinde biraraya geldi. Bunun özel amaçlı bir yemek olduğu belliydi. Sözkonusu yemekte MİT Müsteşerı gazetecilere, Üçok cinayetinden harekette, ***"Türkiye'de islamcı terör vardır." diyordu.***

Bu açıklama basında ve kamuoyunda değişik yorumlara sebep oldu. Çeşitli köşe yazarları, Aksoy, Emeç cinayetlerinin soruşturmasının yukarılarda tıkanıp kaldığını iddia ederek "islamcı terör"le ANAP arasında ilişki kuruyorlardı. ANAP'ın "islamcı terörü" koruduğu iddiaları yaygınlaştırılıyordu.

Bu sırada Devlet Bakanı Mehmet Keçeciler ***"Meclis'te bekleyen idam cezalarının infaz edileceğini"*** açıkladı. Kamuoyunda büyük bir tepkiye yolaçan bu açıklamayı Keçeciler durupdururken niye yapmıştı? İlk akla gelen olasılık Üçok cinayeti nedeniyle kamuoyunda oluşan tepkileri sol güçlere, özellikle de 12 Eylül tutsaklarına kanalize etmek amacıyla ANAP'lı Keçeciler'in böyle davrandığıdır. İkinci olarak şöyle söylenebilir: ANAP, Üçok cinayeti aracılığıyla birilerinin Özal–ordu ittifakını bozmak istediğini saptayarak bu planı boşa çıkarmak için idam olayını (bir misilleme taktiği olarak) gündeme getirmiş olabilir. Bunun bir parçası olarak laiklik yanlılarının tarafına geçme tehlikesini gösteren DYP, bu cenahtan koparılmak istenmiş olabilir. Üçüncü olarak ise şeriatçı kimliği bilinen Keçeciler'in, dayandığı güçler adına rakiplerine meydan okuduğu, şeriatçıların üstüne gidilirse başka olayların olacağı tehdidini savurduğu ileri sürülebilir.

Hangi amaçla gündeme getirilmiş olursa olsun, idam cezalarıyla ilgili açıklama, istenen sonucu yaratmadı. Hatta denilebilirki bu açıklama, ANAP karşıtlarını güçlendirdi.

Öyleki Başbakan Yıldırım Akbulut, ***"12 Eylül öncesi terörle bugünkü terör farklıdır."*** şeklinde bir açıklama yapmak zorunda kaldı. Akbulut ayrıca, ***"Hükümetin herşeye hakim olduğunu, demokrasinin kesintiye uğratılmaması gerektiğini"*** özel olarak vurgulama ihtiyacı duydu. (16 Ekim 90)

Başbakanın bu içerikte bir açıklama yapmaya mecbur kaldığı anlaşılmaktadır. Özal'ın Körfez'de bulunduğu bir sırada Türkiye'deki siyasi gelişmeler hükümetin inisiyatifi dışına çıkma eğilimi gösteriyordu. Yıldırım Akbulut, Özal ve ANAP'a karşı bazı dolapların çevrildiğini hissetmenin telaşıyla "demokrasinin korunması" çağrısı yapıyordu. Yoksa "demokrasi", yine tehlikede miydi?!

Şubat ayından başlayıp bugüne kadar devan eden bazı cinayetlerin "demokrasi"yi değil ama ANAP'ı hizaya sokmak için düzenlendiği söylenebilir. Muammer Aksoy'la başlayıp şimdilik Bahriye Üçok'la devam eden suikastleri planlayıp yürürlüğe koyanlar kim olursa olsun, bu cinayetlerin Özal karşıtı güçlerin kuvvet toplamasına, süreçte insiyatif sahibi olmalarına hizmet ettiği söylenebilir. Her ne kadar Özal, Aksoy–Emeç cinayetlerinde görüldüğü gibi, kendisini yıpratmak için planlanan politikaları usta manevralarla geçiştirip bunlardan kendi leyhine yararlanıyorsa da bazı güç odaklarının içeriği belirsiz bir laiklik cephesi oluşturarak iktidardaki kendi konumlarını korumaya çalıştığı gözlenmektedir.

KRİTİK SONBAHAR

Türkiye'nin sıcak ve kritik bir sonbahar mevsimini yaşayacağı anlaşılıyor. Toplu sözleşme dönemi nedeniyle işçi eylemlerinin yoğunlaşacağı dikkate alınırsa, sadece sonbaharın değil, kış aylarının da kritik geçeceği söylenebilir. Bunun tek sebebi, burjuvazinin sorunlarının çözümsüzlüğü ve 12 Eylül iktidarının kendini üretmekte zorlanıyor oluşudur. Özal'ın, 12 Eylül krizini diğer iktidar odaklarını Çankaya etrafında mevzilendirerek aşma politikası, tıkanma tehlikesiyle yüzyüzedir.

SS Kararnamesi, Körfez kriziyle birlikte yürürlüğe konulan savaş hali uygulamaları, halk muhalefetini baskı altında tutma amacına hizmet etmekle bu önlemler burjuvazi arasındaki ve devlet katlarındaki çıkar çatışmalarını çözmeye; buna ek olarak ise 12 Eylül rejimindeki aşınmayı önlemeye yetmemiştir.

Ordunun kendini dayatmasıyla nisan ayında poluşan Özal+MGK ittifakı, hissedilir bir şekilde bozulma eğilimi göstermektedir. Hatırlanacağı üzere bu ittifak, Aksoy ve Emeç cinayetlerinin yarattığı elverişli havada, esas olarak Kürt sorununu çözmek amacıyla gerçekleşmişti. SS Kararnamesi bunun bir yansıması olmuştu. Ne varki Kürt sorunu çözümlenemediği gibi, Körfez krizi bu sorunun çözüm şeklini de çatallaştırdı. (Amerika'nın Kürt planları hatırlansın) Yanısıra, Aksoy ve Emeç cinayetlerinin kamuoyunda yarattığı şeriatçılara karşı daha ciddi önlemler alma beklentisi, gerçekleşmemiştir. Ordunun belli kesimlerinde ve yüksek yargı organlarıyla işverenlerin en irilerinde de böyle bir beklentinin varolduğu söylenebilir. TÜSİAD'ın devlet–din ilişkilerine eleştiri getiren ünlü eğitim raporu bu beklentilerin kamuoyuna yansıyabilen örneklerinden birisiydi.

Bunlara ek olarak Körfez kriziyle içine girilen süreci Özal, kendisini Türkiye'nin tek yöneticisi yapma yolunda kullanmayı başarmıştı. İktidar odaklarının bir bölümü, karar alma mekanizmalarında eskisi kadar etkili olmıyorlardı. Öte yandan, Özal'ın devlet yönetme tarzının bürokrasinin ve generallerin alışık olduğu metodlardan farklı oluşu, çeşitli tepkilere yolaçıyordu. Asıl iktidar odaklarından bir kesim, (ağırlıkla ordu) mevcut devlet örgütlenmesindeki göreli özerk konumunu kaybetmek istemiyordu.

Ordunun ve yüksek yargı organlarının başta savaş olmak üzere birçok konuda meşruiyeti tartışmalı bir kişinin tek karar odağı haline gelmesinden rahatsız olduklarını söylemek, abartılı bir değerlendirme sayılmamalıdır. Bunun yanısıra Batılı olma şartlandırılmasıyla yetiştirilmiş bulunan generallerin şeriatçı akımların toplumda ve devlette giderek etkinliğini arttırmasından tedirgin oldukları gözlemi de dikkate alınması gereken bir tesbittir.

Her ne kadar Türk–islam sentezi, aynı generallerin isteği ve onayıyla devletin resmi kimliği olarak beminsenmiş olsa da, gelinen noktada bu tercihin geri tepen bir silah olma özelliği kazandığı, islam fanatizmini ve İran benzeri bir düzeni besleyen bir kanal olduğu görülmeye başlanmıştır. Devletin denetiminde bir islamcılık yerine devletin laik özelliğini kaldıran bir islamcılık, kaderini batıyla birleştirmiş işverenler, aydınlar ve diğer bazı kesimler için de bir tehlike olarak tanımlanmaya başlanmıştır.

Görüldüğü kadarıyla ANAP ve Özal tek yönlü bir kuşatma altındadır. Körfez krizi, Kürt sorunu, bazı iktidar odaklarının kendi özerk konumlarını devam ettirme yönündeki atakları, AT'la ilişkiler Körfez bunalımının yolaçtığı ekonomik sıkıntılar, toplumda giderek büyüyen muhalefet, iç güvenliğin sağlanamıyor oluşu gibi olguların belirlendiği bir konjonktürde Tarzan yine zor duruma düşmüştür. Bunlara bir de parti içi sorunları ve çatışmaları eklemek gerekir. İlginçtir, eski Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz'la Eski Savunma Bakanı Ercan Vuralhan, MİT Müsteşarı Korgeneral Teoman Koman'ın "islamcı terör"le ilgili açıklamasını doğru bulduklarını söylemektedirler. ANAP içinde "liberal kanat" olarak tarif edilenlerin de bu yargıyı paylaştığı bilinmektedir. Ünlü DGM Savcısı Binbaşı Nusret Demiral islamcı terörün siyasi partilerden destek alabileceklerini, soruşturmayı bu yönde de sürdürdüklerini açıklamıştır. (17 Ekim 90) Dışişleri Bakanı'nın ardından Milli Savunma Baklanı'nın da istifa etmiş olması düşündürücüdür. Anlaşılan ortalık epeyi karışık. Özal gemisini terkedenler çoğalmaya başladı.

ANAP ve Özal'a yönelik kuşatma politikalarının dayandırılmaya çalışıldığı bir zemin laikliktir. Bazı güç odakları, iktidar bloku içindeki mücadelede kendilerini güçlendireceği hesabıyla bir laiklik cephesi oluşturmaya çalışmaktadır. Tüm Özal muhaliflerinin bu cephede yeralması istenmektedir. Bazı aydın ve demokrat çevrelerin sözcülüğünü yaptığı hatta teşvik ettiği bu yönelim, laisizm kavramında içerilen ilkelerin içi boşaltılarak savunulmasına denk düşmektedir. Bunların literatüründeki laiklik, demokratikleşme sürecinin bir parçası ve bir unsuru değil, tek başına bir ilkedir ve bugünkü konjonktürde sadece devlet aygıtları düzlemiyle sınırlıdır. Bu laiklik yorumu toplumda dinin etkisini kırıp bilimsel düşünüşün benimsenmesini, insanların özgür bireyler haline gelmesini amaçlamamakta, sadece imam hatip okullarının devlet tarafından desteklenmemesini hedeflemektedir.

SHP, şeriatçı yükselişin toplumda yarattığı huzursuzluklarla Aksoy–Emeç–Üçok cinayetlerinin oluşturduğu atmosferi, böyle bir cephenin oluşmasına kanalize etmeye çalışmaktadır. Son kurultaydan sonra SHP'nin laiklik kartına oynamaya kararlı olduğu anlaşılmaktadır. SHP, kitle örgütlerini bu amaçla yedeğine almaya; işverenleri, orduyu, yüksek bürokrasiyi, batılı yaşam normlarına alışmış kesimleri etkilemeye çalışmaktadır.

Tüm Özal muhaliflerinin böyle bir cephede buluşma ihtimali şimdilik zayıftır. En başta Demirel, müslüman kitlenin desteğini kazanmak, bu kitlenin ANAP'tan uzaklaşması durumunda RP'ye değil de DYP'ye yönelmesini sağlamak için böyle bir cepheden uzak duracaktır.

Özal'ın ise, bu planı bozmak için her yola başvuracağı söylenebilir. SHP'nin ve cinayetlerin tahrik ettiği bazı iktidar odaklarını yanına çekmek için yeni bir uzlaşma zemini yaratabilir. Polis kayıtlarına geçen –geçmişse tabi– şeriatçı örgütlere karşı önlemler aldırarak laiklik konusunda duyarlı bazı kesimleri tatmin etme yoluna gidebilir. Böylece, Özal'ın Kürt sorunu konusundaki hassasiyeti ile ordunun laiklik konusundaki hassasiyeti dengelenmiş olur. Özal–MGK ittifakının ömrü bir süre daha uzatılmış olur. (Ne zamana kadar?)

12 Eylül krizini dondurmanın bir yolu, yukarıdaki ihtimalin gösterdiği gibi iktidar bloku içindeki çatışmanın bir uzlaşmayla ara çözüme kavuşturulmasıdır. Böyle bir ara çözümün üretilemediği noktada gündeme gelebilecek çözümlerden birisi, erken seçimdir. Özellikle muhalefet partileri, her olayı kullanarak erken seçim talebini seslendirmektedirler. Burjuvazinin bir kesiminin ve iktidar bloku içindeki odakların bu çözüme yanaşması muhtemeldir. Çünkü Özal'ın özel durumu bir yana, ANAP Hükümeti dökülmektedir. Parlemento hiçbir fonksyona sahip değildir. Bir erken seçim, toplumun onayını almış yeni bir hükümeti işbaşına getirebilir. Bunun büyük sermayeyi rahatlatacağı tahmin edilebilir.

Bu çözüm, 12 Eylül krizinin aşılmasını sağlayabilir mi?

Soruya evet demek zor. Çünkü bir erken seçimde ANAP kaybetse bile, Özal Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturuyor olacağı için, söz konusu çözümün krizi aşma, Türkiye'yi düzlüğe çıkarma şansı zayıf olacaktır.

Özal, uzlaşmayla noktalanacak bir ara çözümü benimsemeyip iktidar bloku içindeki bazı odaklarla, muhalefet partileriyle, Türk–İş'le ve işverenlerle ipleri kopartmayı ve kendi sivil diktatörlüğünü dayatmayı tercih edebilir. Menderes gibi meclis çoğunluğuna dayanarak tüm dizginleri elinde toplayıp her şeye tek başına hükmetmeye kalkabilir. Yani tam bir Marcos olabilir. Mevcut çözüm ihtimalleri arasında en sorunlu olayı bu olacaktır. Çünkü kolayca tahmin edilebileceği gibi, geniş bir toplum kesimi buna tavır alacaktır.

Devamı 4. Sayfa'da

Impressum:
V.i.S.d.P.: U. Hasselbring
Postfach 91 08 43
D- 3000 Hannover 91

Yazışma adresi:
Devrimci İşçi
c/o. S. Hasselbring
Postfach 26 03
D- 3000 Hannover 1

ÖDEMELER:
Stadtsparkasse Hannover
Y. Aydın
Konto Nr.: 253 07 096
BLZ: 250 501 80

Fransa	7,- ff
İsviçre	2.- sfr
Hollanda	2,-50 hlf
Avusturya	15,- s.
Belçika	50,- bfr
İsveç	10.- skr
Danimarka	10.- dkr
İngiltere	0,80 £
Norveç	8,- nkr
Avusturalya	2.50 $

EŞİT HAKLAR MÜCADELESİNİ YÜKSELTELİM

On yıllardır eşitsizliğin hüküm sürdüğü bir toplumda-ülkede yaşıyoruz. Devlet politikası halinde sürdürülen ırkçılık, yabancı düşmanlığı her gün biraz daha yaygınlaşmakta, güç kazanmaktadır. Bu ülkeye geldiğimizden bugüne dönem dönem farklı boyutta da olsa her zaman horlandık ve 2.-3. sınıf insan muamelesi gördük, görmekteyiz. Geldiğimiz süreçte Alman olmayan azınlık kendi konumunun ne olduğunu ciddi ciddi tartışırken ve "biz buradayız burada kalacağız" derken Alman Devleti hala ülkesinin göçmenler ülkesi olmadığında ayak diriyor, göçmenlerin hertürlü sosyal-kültürel-demokratik haklarını kısıtlıyor, gaspediyor.

Bir yandan Neo-Nazi ırkçı-faşist saldırılar sürerken öte yandan devlet tarafından izlenen baskıcı ırkçı politikalarla karşı karşıyayız. Ekonomik ve sosyal çıkmazlarının suçlusu "yabancılar" gösterilmekte ilticacılar bu saldırının ilk sırasını almaktadırlar. Bu toplumun-düzenin sorunları Alman olmayanlara - yüklenmek istenmektedir. Onlar için yabancılar kurbanlık koyun durumundadırlar. Oysa evsizlikten işsizliğe kadar var olan ve var olacak sorunların suçlusu-sebebi biz değiliz. Bu sorunlar, kapitalizmin bu düzenin politikası ve çıkarları gereğidir. Bu saldırılar yalnız yasal düzlemde değil, sokakta polis kurşunu ile öldürülen gençlerimizin sayısının artmasıyla devam etmektedir. Kurşun sıkan polislere karşı soruşturmalar ise hasıraltı edilmektedir. Körüklenen ırkçılık ırkçı-faşist partilerin güç kazanmasına neden olmaktadır. Bu, ırkçılar tarafından öldürülen onlarca yabancı ve kundaklanan evler, dükkanlarla kendisini oldukça net bir biçimde göstermektedir.

Siyasal boyutta, özelde Almanya'da genelde Avrupa'da planlananlar, (iki Almanya'nın birleşmesi, Avrupa'nın birliği sınırların kaldırılması vs.) burada yaşayan milyonlarca göçmen hesaba katılmadan, dışlanarak yapılmaktadır. İki Almanya'nın yaratığı, yaratacağı sorunların faturasının başta göçmenler olmak üzere yerli halkın, işçilerin omuzlarına yıkılacağı açıktır.

Yıllardır büyük Almanya planları yapılarak Alman milliyetçiliği-ırkçılığı kamçılandığı iki Almaya'nın birleştiği, resmi tatil ilan edildiği 3 Ekim ve öncesindeki gelişmeler - gösteriyor ki Doğu Almanya'nın ilhak edilerek Batı Alman topraklarına dahil edilmesi ırkçılığı-milliyetçiliği geliştirmiştir.

Açıktır ki bu birleşme ne biz göçmenlere ne de yerli halka hiç bir yarar getirmemiş ve getirmeyecektir. Bu işte karlı çıkan B. Alman sermayesi, kapitalizm ve onun ideolojisidir.

ALMAN OLMAYANLARA AYRI YASA DEĞİL EŞİT HAKLAR İSTİYORUZ YABANCILAR YASASI KALDIRILMALIDIR

1 Ocak 1991'de yabancılar yasası yürürlüğe konacak. Çağımızın çağdışı uygulaması olarak niteleyebileceğimiz yabancılar yasası başından sonuna burada yaşayan ve özellikle ortak pazar ülkesi olmayan ülkelerden gelen göçmenlerin yaşam koşullarını yaşanmaz duruma getirmeyi hadeflemektedir. İnsan hak ve özgürlüklerini bir bütün olarak ayaklar altına alan Alman Devleti-Hükümeti böylelikle kendi tarihlerine bir kara leke daha eklemiş oldular.

Oturma müsadesinin uzatılmasından-süresiz veya oturma hakkının alınmasına; eşlerin yada çocuklarını yanına getirmeye, politik çalışmaya kadar yaşamımızı her yönü ile olumsuz yönde etkileyecek bir yasadır. İnsanı insan olarak değil sadece üretimde bir parça görme anlayışının bir ürünüdür. Yasa önerisinin tartışma durumunda olduğu dönemde yürütülen protesto faaliyetlerinin oldukça zayıf olduğu bir gerçektir. Buda bizim, azınlıkların kendi sorunlarına yeterince sahip çıkamadıklarını, çıkamadığımızı göstermektedir. Biz yabancılar yasasına karşı ve bu toplum içerisinde bütün anti demokratik eşitsizliğe karşı mücadele etmedikçe, güçlerimizi bu temelde birleştirip eşit haklar mücadelesini kitleselleştirip yükseltmedikçe hedefe ulaşmamız, eşit uygulamalara tabi tutulmamız mümkün olmayacaktır.

Burada bir şeyi belirtmek gerekir; bizim adımıza, bizim için hümanist bir yabancılar yasası isteyenler veya bizim adımıza talep sunma "iyi"niyetinde bulunanlar müsade etsinler de ne istediğimizi biz kendimiz söyleyelim. Ve artık yıllardan beri edindikleri o büyüklük kompleksIerinden vazgeçsinler. Eğer gerçekten göçmenler, azınlıklar için bir şeyler yapmak istiyorlarsa göçmenlerin ne istediklerine kulak verip onların yanında yerlerini alsınlar. Bazı yerli partilerin, grupların, kişilerin eleştirdiğimiz eylime sahip olmalarında bizlerin yeterince kendi sorunlarımıza sahip çıkmadığımızın önemli bir rolü vardır.

1992'de Avrupa ülkelerinin arasındaki sınırlar kalkacak, birleşik Avrupa'da ekonomik ve diğer bazı alanlarda ortak politikalar işleyecek olan Avrupa, Avrupa'da yaşayan göçmenlere de ortak bir yabancılar politikası uygulamayı hedefliyor. 19.6.1990'da benelüx ülkeleriyle Almanya, Fransa arasında imzalanan Schengener anlaşmasının önemli maddelerinin biride ilticacıların ve genelde göçmenleri hedefleyen konularda anlaştılar. Bu anlaşmaya göre bilgi merkezi oluşturmayı ve her ülkeye girip çıkan bütün mültecilerin durumları kişiye ait bütün bilgileri toplamayı, bu yöntemle girişleri sınırlamayı ve merkezi bir denetim ağı kurmayı planlıyorlar.

"Dünya barışının ve insan hakları" savunuculuğunu her fırsatta tekrarlayan Alman politikacıları ülke içindeki uygulamalarıyla ne kadar insan haklarına saygı duydukları ortadadır.

AZINLIKLARIN KATILAMADIĞI SEÇİMLER DEMOKRATİK DEĞİLDİR

2 Aralık'ta birleşik Almanya'da ortak seçimler yapılacak. Bu seçimlere Almanya'da yaşayan 5 milyon (nüfusun yaklaşık %10'u) katılma hakkına sahip değildir.

Kendi geleceğimiz ve yaşamımız hakkında karar hakkı bizlerin en doğal hakkıdır. Bu doğal hak ve diğer bütün haklarımız Almanya'da ve diğer Avrupa ülkeleri tarafından gaspedilmiştir.

Kısaca gerek Almanya'da gerekse Avrupa'da göçmenlere karşı düşmanlık körüklenmektedir bize yönelik saldırılar vardır; ayrımcılık ırkçılık vardır; ve bu kurumsaldır.

Hiç bir sosyal-kültürel-politik hakkımız yoktur. Bu durum karşısında sessiz kalmak doğru değildir.

Bütün demokrat, ilerici kuruluş ve kişilerin bu saldırılar karşısında sessiz kalmaları doğru olmayacaktır.

Bu gün yaratılması gereken göçmenlerin radikal, kitlesel demokratik örgütlenmeleridir. Bu masa başında oturarak kurulamaz ve yaratılamaz. Azınlıkların kendi öz örgütlenmeleri pratik içerisinde eylemin örgütlenmesiyle yaratılacaktır. Azınlıkların demokratik kitlesel birlikteliğide pratik içerisindeki birliktelikIerle sağlam ve iddialı olacaktır. (Bunda tartışmaları reddettiğimiz anlamı çıkartılmamalıdır.)

Bunun için 2 Aralık seçimlerine kadar bütün ilerici, demokrat, devrimcilerin eşit haklar ve demokrasi kampanyasına katılmaları, güç vermeleri vazgeçilmez ertelenmez bir görevdir.

Yerli ve "yabancıların" ortak platformunu insiyatiflerini yaratalım; bulunduğumuz yerde eşit haklar ve demokrasi komiteleri kuralım; varsa katılalım. Almanya çapında güçlü bir kampanya ile istemlerimizi gücümüzü birleştirerek dile getirelim.

Sorunlarımızın bir kampanyayla çözülemeyeceği açıktır. Fakat gerek göçmenlerin demokratik kitlesel örgütlenmelerinin yaratılması gerekse istemlerimizin kazanılması bu türden kampanyalarla ve diğer mücadele metodlarıyla gerçekleşeceğini görmek gerekir.

Bu kampanya sürecinde:

*** Eşit haklar talebimizi**

*** Seçme ve seçilme hakkı-karar hakkı**

*** Yabancılar yasası kaldırılsın talebini ön plana çıkartmalıyız. Merkezi ve yöresel sürdürülecek bu kampanya ile insani hak ve özgürlüğümüzü gaspedenlere karşı sessiz kalmayacağımızı gösterelim.**

Eşit haklar ve Demokrasi Kampanyası

1 Kasım'da başlayarak 2 Aralık tarihine kadar sürecek olan eylemliliklerin takvimi:

13 Kasım'da

Karlsruhe'deki Anayasa Mahkemesi yabancılara yerel seçim hakkı konusunda karar verecek. Şu anda mahkemeye yönelik yoğun bir kart ve mektup kampanyası başlatılmış durumda. Kararın açıklanacağı gün olan **13 Kasım'**da mahkeme önünde ağırlıklı olarak mahkemeye yakın yerlerde oturanların katılacağı uyarı nöbeti,

17-24 Kasım

tarihleri arasında bir hafta süresince Almanya'nın mümkün olan heryerinde meşaleli yürüyüşler,

1 Aralık 1990

Ruhr bölgesinde merkezi yürüyüş ve Uluslararası Kültür Şenliği,

Ayrıca yerel olarak her şehirde kurulacak komitelerin çabaları sonucunda tartışma toplantıları, paneller, seminerler vd. etkinlikler bu kampanyayı güçlendirecektir.

2 Aralık

yapılacak seçimlerde sembolik seçim sandıklarının kurulması ve seçim sandıklarının bulunduğu yerlerde değişik etkinlikler,

Kampanyayı düzenleyen ve destekleyen kuruluşlar tarafından kampanya süresinde yapılan ve yapılacak olan eylemleri duyuran ayrıca yabancıları/göçmenlerin çeşitli sorunlarına değinen talepleri dile getiren ortak bir yayın çıkarılacaktır. Konuya duyarlı kesimler bu yayının doğal muhabirleridir. Böyle bir yayının yaşayabilmesi ve yararlı olabilmesi yaşanan sorunların ve yapılan eylemliliklerin anında kontak adresine ulaştırılmasından geçmektedir.

Burada belirtilmeyen eylem tarihlerine çıkarılacak olan ortak bültende yer verilecektir.

Başlatılan kampanyayı ve eylem önerilerini destekleyenlerin sayısı her geçen gün artıyor.

Kampanya ilişki adresi:
Devrimci İşçi

Eşit Haklar ve Demokrasi İçin Elele

F. Almanya'da yaşayan yaklaşık 5 milyon "yabancı"'yı zorlu günler bekliyor.

Bilindiği gibi Doğu Bloku hızla çözüldü ve Batı Alman sermayesi D. Almanya'yı ilhak etti. 2 Aralık 1990'da birleşik Almanya'nın genel seçimleri yapılacak ve bu ilhak süreci tamamlanmış olacak.

Yaşanılan bu süreç Alman olmayanlar açısından çok önemli boyutlar taşıyor.

Herşeyden önce son yıllarda Alman Devleti eliyle desteklenip kışkırtılan ve güçlenmesine gözyumulan ırkçı-yabancı düşmanı, neo-nazi hareket, Birleşik Almanya olgusunun gündeme girmesiyle daha da hız kazandı. Almanya'da neo-nazilerin yabancılara yönelik saldırıları gündelik olaylar haline geldi.

Irkçılık yalnızca neo-nazilerin saldırılarıyla mı kendini ortaya koyuyor? Elbetteki hayır. Neo-nazilerin saldırıları Almanya'da yaşanılan köklü ırkçı-yabancı düşmanlığının sadece bir görüntüsüdür. Yabancılar gündelik yaşamda çok daha derin boyutta yaşıyorlar bunu. Toplumdan dışlanarak, devlet kurumlarında itilip-kalkılarak, işsiz, konutsuz bırakılarak daha da önemlisi insan olarak aşağılanarak her saat yaşıyorlar.

Almanya'da bu derinlikte ırkçılık yaşanırken "temel insan hak ve özgürlüklerinin" sözcülüğüne soyunan Alman Devleti ne yapıyor?

SSCB ve doğu Avrupa ülkeleri halkları adına "de-mokrasi" "insan hakları"na saygı isteyen Alman Hükümeti bu temel hakları ve "demokrasi"yi kendi sınırları içinde yaşayan 5 milyon yabancıya hak görmüyor. Dünya halkları karşısında demokrasi nutukları atan Alman hükümeti Almanya'da ırkçı politikalar uygulamakta bir sakınca görmüyor. Tüm tepkilere karşın çıkarılan ve 1 Ocak 1991'de uygulamaya konulacak olan Yeni Yabancılar Yasası Alman Hükümetinin Bu tutumunun son örneklerinden birini oluşturuyor.

Alman Hükümeti insan olarak değil Alman sermayesinin ihtiyaçlarına politikalarına göre değerlendiriyor. *Keza Alman Hükümeti için temel hak ve özgürlüklere sahip olmanın ölçütü insan olmaya göre değil, kağıt üzerinde de olsa Alman olup olmamaya göre şekillendiriliyor. Yeni Yabancılar Yasası herşey bir yana burjuva hak ve özgürlüklerin bile Almanya'da ne kadar kabaca çiğnendiğinin yok sayıldığının bir belgesi özelliğindedir.* Elbette konu sadece Almanya ile sınırlı değildir.

Alman Devleti bu konuda da Avrupa ülkelerine öncülük yapma çabası içindedir. Geleceğin birleşik Avrupasında yabancıları dışlamak için Alman Devleti bugünden girişimlerde bulunarak kendi yabancılar politikasını tüm Avrupa devletlerinin ortak politikası haline getirmeye çalışıyor. Bunun ilk adımı geçtiğimiz aylarda Benelüks ülkeleriyle Fransa ve Almanya'nın imzaladığı Schengener anlaşmasıyla atıldı.

İnsanın kendi geleceğinde karar ve söz sahibi olma hakkı doğal insan haklarındandır. Alman Devleti yaptığı yasal düzenlemelerle yabancıların sahip olup kullanamadıkları bu hakları tümüyle yok saymaktadır. Yabancıları Alman ekonomisinin ihtiyaçlarına göre kullanacağı bir vida olarak görmekte, yıllardır Almanya'da yaşayan üretim sürecine katılan bu insanları Almanya dışına sürmeye çalışmaktadır.

Alman Devleti'nin insan hakları savunuculuğu uyguladığı ırkçı-yabancı düşmanı politikalar ile kendini ortaya koymaktadır. Yabancılar yıllardır yaşadıkları içinde yeraldıkları toplumsal süreçlere katılmaktan alıkonmakta, seçme-seçilme haklarından yararlandırılmamaktadır. İnsan olmanın çağımız açısından doğal haklarından sayılan herkese seçme-seçilme hakkını Asya, Afrika ülkeleri için sözde savunup eleştiri konusu yapan Alman Hükümeti, yabancılara bu hakkı tanımamak için en kaba ırkçı söylemlere başvurmaktadır.

İltica hakkı konusunda getirilen kısıtlamalar hiçbir biçimiyle insan haklarına uygun değildir. Alman Anayasası'nın 16. maddesindeki kişinin temel hakkı olarak belirtilen iltica hakkı getirilen yeni uygulamalar ve yasal düzenlemeler ile sadece formalitede kalmıştır. NRw'da sunulan uygulama önerisi bunun en son örneklerindendir. Yabancıların Almanlar'la eşit temel haklara sahip olabilmesi bu uğurda zorlu bir mücadeleyi gerektirmektedir. ***Sorun sadece Yabancılar Yasası seçme-seçilme hakları değildir. Bir bütün olarak bu ülkede demokrasi sorunudur. Yabancılara demokrasi olmadan Almanlar'a demokrasi olmayacağının Alman toplumunca benimsenmesidir.***

Birleşik Almanya'ya doğru gidilirken bu talepleri daha da yakıcı kılan durum Birleşik Alman hülyasının bu temel doğruları geri plana itmesidir. Bu nedenle Alman sermayesi Birleşik Almanya söylemini yükseltirken yabancılara eşit haklar ve Almanya'nın demokratikleştirilmesi talepleri daha yüksek sesle ve ısrarla vurgulanmalıdır.

Birleşik Almanya'da yapılacak genel seçimler bu talep-leri yükseltmenin ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı mücadelenin uygun bir platformu olacaktır.

***Herkese seçme-seçilme hakkı.**

***Yabancılar Yasası kaldırılmalıdır.**

***İtica hakkı insanlık hakkıdır bu konudaki kısıtlamalar ve sınırdışı uygulamaları kaldırılmalıdır.**

***Yerli ve yabancılar her alanda eşit haklara sahip olmalıdır.**

***Roma ve Sintiler'e kalma hakkı tanınmalıdır.**

İlk imzalayanlar:
Devrimci İşçi, Bundesverband spanischer sozialer und kultureller Vereine, Föderation der Immigrantenvereine der Türkei e.V. (GDF), Ozan Ceyhun (Die Grünen - Bundesvorstand), Föderation der Demokratische Arbeitervereine (DİDF), KPD, Föderation der Arbeiterverein aus Kurdistan in der BRD e.V. (KOMKAR), Verband Griechischer Gemeinden in der BRD (OEK), Demokratische Arbeiter Bund (DİB), Antifa-Referat der Geschwister-Scholl Uni. München (GSU), Föderation der Arbeitervereine aus Kurdistan u. Türkei in der BRD (AKTİF), Bundesarbeitsgemeinschft der Immigrantenverbände in der BRD (BAGİV), Freie Flüchtlingsstadt Nürnberg, Heins Lang(DKP), Hans Branscheidt (Medico International), Kommunistische Bund (KB), Kölner Appell

Destekleyenler: Rızgari, Türkei Information

Kontak adresi: Devrimci İşçi c/o S. Hasselbring, Postfach: 2603, D - 3000 Hannover 1

V.i.S.d.P. R.Hasselbring Postfach 2603 D-3000 Hannover 1.

AVRUPA'DA GÖÇ VE IRKÇILIK KONGRESİ YAPILDI

Göçmenlik ve Irkçılık Araştırmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen Avrupa'da Göçmenlik ve Irkçılık Kongresi 27-30 Eylül'de yapıldı.

Kongre başlangıçtan itibaren bu konularda akademik bir tartışma yürüttü. Avrupa'nın çeşitli üniversitelerinde Doçentlik yapan veya konuyla ilgili araştırmaları olan toplam 77 konuşmacının katıldığı kongreye 500-600 civarında dinleyici katıldı.

Kongre Almanca, İngilizce ve Fransızca olarak üç dilde sürdürüldü. Bu konularda çalışma yapıp yabancı dili de iyi olanlar tartışmaları izleme ve tartışma olanağına sahiptiler. Sadece Akademik tartışma olarak konuşmacıların anlattıkları "anlattıkları da eğer anlaşıldı ise" bir miktar yararlı olmuştur elbette.

Fakat ilgimizi çeken ve eleştiriye değer iki nokta vardı:

Bunlardan bir tanesi göçmen kuruluşlarından hiç birisinin Kongre hazırlıklarına ve Kongre'ye davet edilmeyişleridir. Göçmenler olarak bizlerin eksiklikleri bir tarafa; burada bizimle ilgili ancak bizsiz politikaların yapıldığına her an, her yerde rastlamak mümkün. Elbette konu bizleri ilgilendirdiği kadar yerli halkları da ilgilendirmektedir. Onların da gelişen ırkçılığa karşı, ırkçılığın nedenlerini ve göç olayını irdelemeleri mutlaka önemli ve gereklidir. Fakat yabancılar, göçmenler çalışmasını - sosyal danışmanlık veya ticari bir iş alanı olarak görmek son dönemin hastalıklarından olduğu için, bunun böyle yapılmaması gerektiğini kavratmak bizlere düşen bir sorumluluktur.

Böylesi çalışmalara bizlerinde katkılarının olması, (sadece yemek pişirme veya bir takım teknik konularda yardımcı olmak değil) her alanda başından sonuna kadar birlikte olmanın çabası gösterilmelidir diye düşünüyoruz.

İkinci bir nokta ise dört gün süren kongreye yabancı azınlıkların katılımı konusunda özel bir çabanın ve ona uygun hazırlıkların yapılmamış olmasıdır. Daha önce de değindiğimiz gibi tartışma dili Almanca, İngilizce, ve Fransızca idi. Oysa konuya ilgi duyup ancak kongreye gelmeyen yüzlerce insanın gelmeme nedenlerinden en önemlisi dil sorunudur. 5 milyon göçmenin yaşadığı bir ülkede en fazla 100 kişi katıldı.

Kongre'de göze çarpan bir husus ise bir grup yerli ve yabancının farklı beklentilerle gelmeleri ve beklentilerini elde edemeyişleriydi. Bu arkadaşlar, kongreye ırkçılık ve ırkçılığa karşı mücadele konusunda pratiğe ışık tutacak bir tartışma beklentisi içerisindeydiler.

Kongrenin ikinci günü tartışmaların farklı bir düzeyde yürütüldüğünü fark ederek, kongreyi ırkçılığa karşı mücadele konusunda stratejik bir tartışma yapmaya davet ederek itirazlarını dile getirmeye çalıştılar. Ancak başarılı olamadılar. Kongre'ye katılan konuşmacılar dört gün boyunca düşüncelerini (doğru-yanlış) sundular. 30 Eylül Pazar günü yapılan bir açık oturum ile kongre sona erdi.

YÜRÜYÜŞ

Alman milliyetçiliğine, ırkçılığa ve emperyalizme karşı Enternasyonalist yürüyüş.

Tarih:
3. Kasım 1990
Yer: Berlin
Yürüyüş, Sowjetische Ehrenmalstr. des 17. Juni, saat 12'de başlıyor.
Yürüyüşe katılmak isteyenler için ilişki adresi ve telefonu: Büro Demobündnis 3. November c/o. AStA der TU Berlin, March str. 6, 1000 Berlin 10
Tel.: 030 / 31425683

Tüm devrimci, demokrat, ilerici güçleri bu yürüyüşe katılmaya çağırıyoruz.

Rehin alma, suikast, cinayet ve siyaset

Baştarafı 2. Sayfa'da

İkinci olarak büyük sermayenin ve diğer iktidar odaklarının bu çözümü desteklemesi zayıf bir ihtimal olacaktır. Özal bu çözüme yönelirse, hayatının en büyük kumarını oynamış olacaktır ki; kaybetme riski yüksektir.

Muhtelif seçeneklerden birisi de askeri darbedir. Ne vaki iç ve dış konjöktör böyle bir çözüm için elverişli değildir. Özal'ı rahatlatan durmlardan birisi budur. (SHP'nin erken seçim isteğinde ısrarlı oluşu, belki de bu çözümün önünü tıkamak içindir de...)

Görüldüğü gibi, Özal'ın, asıl iktidar odaklarının ve egemen sınıfların derinleşen krizi aşacak, Türkiye'yi düzlüğe çıkaracak bir seçenek yok gibidir. Mevcut ve muhtemel çözüm şekilleinin her birisi-şu anki durumun devamı bile yeni sorunlar yaratacaktır.

Nereden bakılırsa bakılsın Türkiye'nin önemli olaylara gebe olduğu anlaşılmaktadır. Bujuvazi, partiler, çeşitli güç odakları yeniden çare arayışına başlamışlardır. Devlet terörü, suikastler, savaş hali, 12 Eylül öncesine dönüş tehditi, ***"anarşi-terör hortluyor"*** demgojisi, toplumu belirsizliğe ve çaresizliğe yönlendirme gibi taktikler, çözüm arayışlarının başlıca dayanağı olmaktadır.

Bu noktada son derece hassas olunmasını gerektiren bir durum söz konusudur. Şöyleki:

Yukarda kısmen vurgulandığı gibi, resmi ve sivil bazı odaklar, kendi hesapları gereğince Özal iktidarını açmaza almak için şeriatçılığa karşı bir laik cephe oluşturma gayretindedirler. Üçok cinayetinden sonra bunun ilk adımları atılmaya çalışılmıştır. Oluşup oluşmayacağı şimdilik belirsiz.

İslamcı gericiliğin devlet katlarındaki etkinliği bir yana, sokakta ve günlük yaşamda bilime, ilerici, demokrat ve devrimci düşüncelere karşı, özgürlüklere karşı sistemli şekilde güçlendirildiği, geniş bir toplum kesimini etkilediği, kendi entelektüellerinin yanısıra vurucu-saldırgan kadrolarını da yarattığı, toplumu bir hesaplaşmaya zorladığı, Amerikan politikalarına ve serbest piyasa ekonomisine adapte olduğu, partileri, tarikatları, camileri ve vakıflarıyla topluma nerdeyse meydan okuduğu doğrudur.

Ne varki, yukarıda bir yönelim olarak varlığından sözettiğimiz laik cephe gibi oluşumlar, laikliği, burjuva-demokratik devlet bütünlüğünden kopararak ele aldıkları ve Türkiye somutunda laisizmi tam siyasal ve toplumsal süreçlerin demokratikleşmesi çerçevesinde bir unsur olarak görmedikleri için şeriatçılığa karşı tutarlı bir mücadele sürdüremezler. Daha önemlisi, işaret edilen yönelimi benimseyenler, laisizmi, Özal'la aralarında sürmekte olan çatışmalarda bir koz, bir araç olarak kullanmaya hazırlanmaktadırlar. Tüm Özal muhaliflerini, laikliğin korunması ekseninde kendi yanlarına çekmeye çalışmaktadırlar. Bunların yanlarına çekmeye çalıştıkları kesimlerin başında, Türk-İslam Sentezi'nden en fazla zarar gören kesim olan emekçilerdir; soldur; aydın ve demokratlardır. Laik cephe oluşumunu savunanlar, Türk-İslam sentezini bütünüyle reddetmemekte onun islamcı yönünü törpülemeye çalışmaktadırlar. Böylelerinin bir bölümü de laikliği, giyim-kuşam işlerinde özgürlüğe ve serbestliğe indirgemektedir.

Bu içerikteki bir laik cephenin Türkiye'de çözebileceği bir sorun yoktur.

Toplumsal muhalefet odaklarının, solun, devrimci-demokratik güçlerin böylesine içeriksiz ve suni bir oluşumu desteklemesi olamaz.

Başta SHP olmak üzere, resmi ve sivil güç odakları, bazı aydınlar, sol potansiyeli bir kaldıraç olarak kullanmak istemektedir. Kitlelerin bu tür politikalara yedeklenmesinin önüne geçilmesi gerekmektedir. Soruna, laisizmi, Türkiye toplusal sürecinin bütün yönleriyle demokratikliştirilmesi mücadelesinin bir unsuru, bir yan ürünü olarak elde edilecek bir sonuç olarak bakılmalıdır.

Oldukça güçten düşürülmüş bile olsa toplumsal muhalefetin ve solun burjuvazi arasındaki ve iktidar blokundaki çatışmalara alet edilmesinin önüne geçilmesinin yegane yolu, 12 Eylül'den gerçek bir çıkışı sağlayacak Devrimci-Demokratik bir iktidar seçeneğinin süratle oluşturulmasıdır; toplumsal muhalefet odaklarının talep ve eylemi ile devrimci-demokratik güçlerin eyleminin bu yönde birleştirilerek harekete geçirilmesidir.

Bu temel görev başarılamadığı sürece, Türkiye'nin kaderi, egemen güçler arasındaki çatışma zemininde belirlenmeye devam edecektir.

****

Berlin:

HALT–S MAUL DEUTSCHLAND YÜRÜYÜŞÜ

Fedaral Alman Cumhuriyeti'nin (FAC) Demokratik Alman Cumhuriyetini (DAC) ilhak etmesi dolayısıyla düzenlenen bir sürü şenliğin ve devlet töreninin yanısıra 2 Ekim 1990 tarihinde ilhaka ve büyük "Almanya"ya karşı bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüşü Alman "otonom" grupları düzenledi ve yürüyüşe yaklaşık 10 bine yakın insan katıldı. Daha yürüyüş öncesinde basında özellikle CDU'nun yönlendirdiği kampanya ile yürüyüşe katılanların her yeri yakıp-yıkacakları gibi provokatif açıklamaları ve güvenlik güçlerini "hazırlamaları" sonucu yürüyüş sonunda çatışmalar çıktı.

İlhakın gerçekleşmesine kadar geçen son 10 ay içerisinde Almanya'da yaşanan anti-komünist propagandalar ve zafer çığlıkları özellikle eski ve yeni başkent Berlin'de daha yoğun yaşandı. Yeşillerden ve SPD'den oluşan Berlin hükümetinin özellikle SPD kanadının yürüttüğü "Berlin başkent değil hükümet merkezide olmalıdır" kampanyası yükselen bu milliyetçi rüzgarı iyice şiddetlendirdi. İşte bu nedenden yürüyüşün ana parolası **"Halt's maul Deutschland! Es reicht" (çeneni kapa Almanya! yeter!)** olarak seçilmişti. Bu milliyetçilik dalgası altında da doğal olarak ırkçılık son hattine ulaştı. Özellikle DAC vatandaşlarının içerisinden çıkan, faşist-ırkçı kırmaları Batı'lı kardeşlerinden hem sayıca hemde militanlık yönünden daha da üstün çıktılar. Öyleki, artan bu saldırılar karşısında Berlin'de nazilere karşı bir araya gelip saldırılara karşı örgütlenen ve burjuva gazeteleri tarafından "çete"deyimi ile karalanmak istenen gençlik grupları ile özellikle eski DAC vatandaşı olan naziler arasında çatışmalar daha da arttı. Eylül ayı, ortasında Alexanderplatz'da Türkiyeli gençlere saldıran naziler 3 Türkiyeli genci ağır şekilde yaraladılar. **Gerek artan, Alman milliyetçiliğinin hayatın her alanında kendini gösterip yabancıları huzursuz kılmaları gerekse son zamanlarda artan saldırılardan dolayı, yürüyüşe çok sayıda yabancı özellikle Türkiyeli genç katıldı. Bunlardan, bir kaç tanesi hala "Almanya Almanlarındır" ve "-Türkiye Türklerindir" sloganları arasındaki bağları tam anlayamamış olsalar gerek, Türk bayrağı açmaya kalktıysalarda diğer gençler tarafından uyarılıp bu işten vazgeçmeleri sağlandı.** Yabancı gençlerin, çoğu eylül ayında Alexander Platz'daki saldırıların rövanşını bekledi̇yselerde bu umutları suya düştü. Çünkü naziler saldırılarını eski DAC'nin diğer şehirlerinde sürdürdüler. Nazilerin, sayıca üstün olmadıklarından dolayı mı böyle bir yöntem izlediklerl, yoksa yürüyüşçülere saldırı olayını, güvenlik güçlerine bilinçli olarak mı devrettikleri yürüyüş sonrasıda bilmece olarak kaldı. Kesin olan bir şey varsa o da güvenlik güçlerinin (polis ve Bundesgrenzschutz BGS) gerek yürüyüş öncesi yürüyüşe katılanları aramaları, anti-faşist gençliğin pankartlarını yırtma, gerekse yürüyüş sırasında yürüyüşçüleri provoka eden, tavırlarıyla 2 Ekim'e çok iyi hazırlandıkları belli idi. İlk fırsatta yürüyüşe katılanlara Alman hakim sınıflarının en önemli bu gününde aynı sevinci ve aynı heyecanı taşımamanın ne kadar kötü bir şey olduğunu hatırlatılar. Polisin, bu tavrı sadece yürüyüşle sınırlı kalmadı. Yürüyüşten bir gün önce 1 Ekim'de yabancıların yoğun olduğu Kreuzberg'deki özellikle yabancılara karşı tavırlarını sürdürdüler. Kottbusser Tor'daki, yabancıların ağırlıkla gittiği, "Stadteil Cafe" ye hiç bir neden göstermeden saldırdılar. lokalin sahibini tartakladılar, kahvenin camlarını kırdılar. İçeride bulunan müşteriler de hakaret, tehdit ve coplardan nasibini aldılar.

Kısacası, devlet 3 Ekim'de Brandenburger Tor'da şenliğe katılan ve "aşırı sağcı" diye nitelendirdikleri güçlerin kılına dokunmayıp, ilhaka karşı olanlara acımasızca saldırarak burjuva demokrasisinin nemenem bir demokrasi olduğunu hatırlatmış oldular.

Yürüyüş ve miting yeri olan Alexander Platz'a kadar polisin yukarıda anlattığımız davranışlarını, helikopterlerle her türlü profilden çektikleri ve arasıra yürüyüş koluna saldırıp adam tutuklama girişimlerini saymazsak sakin geçti.

Alexander Platz'daki miting sırasında, polis sürekli olarak kişilerin tek tek fotoraflarını çekme ve adam tutuklama girişimleri ile daha miting bitmeden ortamı iyice elektriklendirdi. Bunun sonucu miting bitiminin hemen arkasında yürüyüşçülerle polis arasında çıkan çatışmada çok sayıda insan yaralandı ve tutuklandı. Arabalar ateşe verildi.Çevrede bulunan DAC vatandaşları da polisin acımasızca saldırılarına hedef oldu. Çoğu Alman eski revizyonist SED (Sosyalist Birlik Partisi) rejiminin bile insanlara böyle acımasızca saldırmadığını söyleyerek tepkilerini belli ettiler.

Yürüyüşçülerin içerisinde yer alan bazı grupların "ne olursa olsun, biz taş atalım " anlayışıyla davranmaları ve kendine devrimci diyen bir grubun içinde küçük bir kitapçı da bulunan iş yerlerine anlamsız saldırıları ise yürüyüşçülerin bir olumsuzluğu idi. Diğer bir alıştığımız olumsuzluk ise Türkiyeli grupların bazılarının yürüyüşün amacı ne olursa olsun hep örgütlerini ve partilerini yaşatan sloganlar atmalarıydı.

Biz Berlin Devrimci İşçi taraftarları yabancı gençlerle ve diğer devrimci güçlerle birlikte disiplinli bir şekilde yürüyüşe katıldık. Dağılmaya uğramadan geri geldik. Yürüyüş sırasında sürekli ırkçılığı ve faşizmi yeren sloganlar atarak birleşik Almanya'nın burada yaşayan yabancılara yönelik uygulamalarına ve dünya halklarına neler getireceğini dile getirdik.

Sonuç olarak bu eylem gerek tüm ilerici devrimci güçler için ve bizler için bir kazanım oldu. önümüzdeki günler özellikle biz yabancılar için çetin geçeceğe benziyor. Onun için devrimcilerin görevi kendilerini bu günlere hazırlamaları, örgütlenmelerini sağlamlaştırmalarıdır. Politika üretmeli ve Alman, yabancı tüm anti-faşist, anti-emperyalistlerin birliği için mücadele etmeleri gerekiyor.

Berlin Devrimci İşçi

Ruhr'daki faaliyetlerimiz

12 Eylül Türkiye halklarına karşı girişilen en azgınca, hayasızca saldırı olduğunu yaşamın en küçük nüvelerinde bile gösterdi ve hala sonuçlarıyla gösteriyor.

12 Eylül ile bir yenilgi alan devrimci ve demokratik çevreler uzunca bir süre hak arama kavgalarına katılamadılar, faşizme karşı mücadelelerini etkin bir şekilde sürdüremediler. Ancak 80'li yılların ikinci yarısından bu yana yoğunlaşarak süren faşizme karşı mücadele son iki yıldır önemli oranda yaygınlaşarak kitlesellik kazanıyor.

1990 yılında yılgınlığın, korkunun yerine öfke, karşı koyuş öne çıkarak gecekondu halkından, öğrencilere, Kürt halkından, işçilere uzanan en geniş kesimleri kapsıyordu.

Ülkede düzene karşı mücadelenin olabildiğince yükseldiği bir ortamda yurtdışında yaşayan devrimci demokrat ve yurtseverler alanlara çıkıp sloganlarını haykırdılar, meşalelerini yakıp sokaklarda kavga türkülerini söylediler. Pankartlarını açıp, birdirlerini dağıtıp 12 Eylül'ü teşhir ettiler.

Ruhr Devrimci İşçi'nin de içinde yer aldığı platformun gerçekleştirdiği 8 Eylül Duisburg miting ve Yürüyüşüne 2000 civarında coşkulu bir kalabalık katıldı. Katılımın yoğunluğu kadar, katılanların disiplinli ve coşkulu oluşu daha bir dikkat çekici idi. Aynı platformun 12 Eylül günü Köln'de düzenlediği meşaleli yürüyüşe 200 civarında devrimci, yurtseve anti-faşist katıldı. Ayrıca Ruhr Devrimci İşçi tarafından Köln ve Hamm şehirlerinde 12 Eylül günü asılan pankartlar bütün gün boyunca çevreden geçenlerin ilgisini çekti. Devrimci İşçi-Ruhr, Av. Dev-Genç, TİKİH, TKP/ML (Konferansçılar), TKP/ML-DABK ve TKP/ML Hareketi tarafından oluşturulan platform protesto eylemleri sonrası yaptığı değerlendirmede; oluşturulan güç birliği ve yapılan eylemlerde olumlu yanların öne çıktığı sonucuna ulaşırken Köln'de miting-yürüyüş yapan diğer platforma birlikte hareket edememenin olumsuzluğunu vurguladı.

Devrimci İşçi olarak iki ayrı platformun yerine tek bir platformun oluşturulması için yeterli çabayı – gösteremedik. Bunda Merkezi olarak seminerler yapma kararının alınmış olmasının ve bunun bölgelerde seminerler dışında iş yapmama (Nürnberg ve birkaç şehir hariç) şeklinde algılanmış olmasının önemli payı vardır. Ayrıca 8-9-10 Eylül tarihlerinde toplantı yapılmalası kararının alınmış olması eylemlerden çok önce atıl duruma düşülmesine neden oldu.

Bu yıl son bir kaç yıla oranla daha kitlesel ve coşkulu bir şekilde 12 Eylül protesto eylemlerine katılan Devrimci İşçi-Ruhr yaptığı değerlendirmede:

Birçok zaafa ve olumsuzluğa karşın (Örn. iki miting olmasına rağmen her ikisine katılımın yoğunluğu vb.) bu yıl 12 Eylül'ü faşizme karşı mücadelenin yurtdışında da yükseltildiği bir haftalık kampanya tipi çalışmanın olumlu sonuçlar verdiğini, gelecek döneme geliştirilen ve geliştirilmeye açık olan eylem biçimleriyle birlikte önemli deneyimler aktarıldığını tesbit etti. Ve yine ülkedeki devrimcilerin ifade ettiği gibi 12 Eylül'e karşı yapılacakların anti-eylemler olmaktan çıkıp, faşizme karşı mücadelenin her alanda yükseltildiği günlerin yakın olduğu ifade edildi.

*Kahrolsun faşist cunta.
Yaşasın mücadelemiz!
*Gerici-ırkçı
Yabancılar Yasası'na hayır!

*Ne gerici
Saddam yönetimi,
ne ABD emperyalizmi.
Zafer
Ortadoğu halklarının olacak!

Devrimci İşçi-Ruhr.

Faşizme ve ırkçılığa karşı yürüyüş

Çıkarılan Yeni Yabancılar Yasası ve iki Almanya'nın birleşmesi sonucunda yabancı düşmanlığı arttı. Bu gelişmeleri değerlendiren yerli ve yabancı devrimci demokratik kuruluşlar faşist gelişmenin önlenebilmesi ve gelişen ırkçı saldırılar karşısında tavır alınması amcıyla değişik etkinlikler yapılması yönünde görüş birliğine vardılar. Bu etkinliklerden iiki Hildesheim'da 10 Eylül günü yapılan "Faşizme ve ırkçılığa" karşı miting ve yürüyüşü oldu. Yürüyüş öncesi yaygın bir propaganda yapılmasına rağmen yürüyüşe katılım özellikle Türkiyeliler açısından oldukça düşük oldu. Katılımın az olmasının nedenlerinin başında çıkarılan Yeni Yabancılar Yasası'nın etkileri bulunmaktadır. Yürüyüş vb. eylemlere katılmaları durumunda sınırdışı edilebilecekleri ve yıllardır verdikleri emeklerin boşa gideceği korkusuyla insanlar kendi haklarını arama eylemliliklerine bile katılamıyorlar.

Yürüyüş sonrası belediye başkanıyla bir görüşme yapıldı. Görüşmede gelişen ırkçı saldırılar dile getirildi. Gelişen ırkçı saldırılar ve yabancıların sorunları konusunda yeni bir görüşme yapılması kararlaştırıldı. Önümüzdeki günlerde belediyeyle bu konu görüşülecek.

**Hildesheim
Devrimci İşçi taraftarları.**

DONAU FESTİVALİNDE YABANCILAR YASASI PROTESTO EDİLDİ

Her yıl Ulm'da geleneksel festival yapılıyor. Bu festivale yöre ve çevre halkı kendi yaşamlarını, istemlerini, eğlencelerini seyretmeye gelen binlerce insana sunuyorlar. Bu yıl Donau boyunca 50.000 kişi ilgiyle izledi. Bizde Ulm Devrimci İşçi olarak bu durumu değerlendirmeye çalışıyoruz. Geçen yıl ilk defa Türkiye'de açlık greviyle dayanışma ve Alman kamuoyunu bilgilendirmek için bu festivale katılmış ve olumlu sonuçlar elde etmiştik. Bu yıl Yeni Yabancılar Yasasına karşı Almanya'da Türkiye solu gereken tepkiyi göstermediğini göz önünde tutarak, bizler bu anlamda Almanların kitlesel olarak yaptıkları bütün eylemliliklere Ulm'da katıldık. Ve değişik konularda da sorunlarımızı dile getirdik.

Ulm Donau Festival'de 4 metre genişliğinde "yabancılar yasasına hayır herkese eşit hak" yazılı pankartı üç saat süreyle botla nehir boyunca taşıdık. Bu eylemimiz ilgiyle izlendi, bazı yerlerde seyirciler alkışlarla karşıladılar. Bu konuda değişik eylemlerimiz sürüyor. İleriki sayımızda bilgilendireceğiz.

BARIŞ YÜRÜYÜŞÜ VE KAZANIMLARIMIZ

Bilindiği gibi her yıl Ostern Mars adı altında barış yürüyüşleri yapılmaktadır. (Aslında bu haber derginin bu sayısı için geciken bir haber yalnız biz bunu geleneksel bir yürüyüş olduğu için bilgilendirmeyi gerekli görmemiştik.) Yalnız amaçlarından birisinin üzerine değinmeyi gerekli gördük. Türkiye solu Ulm'da her yıl bu yürüyüşe katılmasına rağmen, son iki yıldır katılım Devrimci İşçi dışında olmamaktadır. Onlar bu işin önemini sanırız ya kavramıyorlar yada Doğu Avrupa çalkantıları onlarıda içerisine götürüyor. Bizler barış yürüyüşüne katılmayı devrimci görevlerin bir parçası olarak görüyoruz.Ve somut taleplemlerimizi bu gibi eylemlerde dile getirmeye çalışıyoruz.

ULM'DA EV SORUNU

Özellikle son dönemlerde F. Almanya'da olduğu gibi Ulm'da da yabancılar açısından ev sorunu büyük bir sorun haline gelmiştir. Hatırlanacağı gibi geçen yılın kış aylarında 10 gün boyunca geceli gündüzlü Neu-Ulm belediyesi

önünde çadır eylemini gerçekleştirmiştik. Ve ev sorunu üzerine, devlet kurumlarını harekete geçirmiştik. Belediye yıllık harcamalarının büyük bir bölümünü konut sorununa ayırmak zorunda kalmıştı. Biz de buna bağlı olarak barış yürüyüşünde (kaserne zu wohnungen) kışlalar ev haline getirilsin yazılı pankart açmıştık. Aylar sonra bugün askerlerin geri çekileceğini ve kışlaların ev olarak kullanılabileceğini yetkililer açıklamaktadırlar. Bu bizler için politik bir duyarlılıktır. Halkın sorununu zamanında görebilmek ve çözümünü araştırıp, doğru politikalar yürütmek biz devrimcilerin görevi olmalıdır. ABD askerleri 93'ün sonuna kadar Almanya'yı terk edecekler, böylelikle 165 hektar da askeri kışlalardan temizlenmiş olacak. Buna bağlı olarak 900 ev boşalacak.

ULM'DA DIŞIMIZDA BAZI GELİŞMELER ÜZERİNE

Dünyadaki ve Doğu Blok'u ülkelerindeki değişimler Türkiye solunu olumsuz yönde etkilediği gerçeğinden kalkarak, Ulm'da bazı sözüm ona solcuların girişitikleri olumsuzluklar üzerinde durmaya çalışacağız. Geçtiğimiz sayıda bazı grupların tavrı üzerine durmuştuk. Birimimizde bu eleştirilerimize ne yazık ki cevap gelmedi. Ve bir araya gelip bu sorunlar üzerine tartışma olanağıda bulamadık.

Yabancılar yasasına karşı yaz ayları öncesi, eylemliliklerde devrimci bloklar oluşturulurken, vatandaşlar girişimi adı altında eski – sosyalistlerinde içinde yer aldıkları eylem birlikleri oluşturuluyordu. Ulm biriminde de sağcılardan, islamcılara, camicilerden, Serdar Çelebi'cilere, sosyal demokrattan devrimci geçinenlere kadar bir birlik oluşturulmuştu. Bizler ırkçılarla ırkçılığa karşı, Kürt halkının varlığını kabul etmeyen, newroz bildirisinin dağıtılmasına, tahammülü olmayan ve toplantılarda bizlere söz hakkı tanımayan bir birlikteliğin yanında olamıyacağımızı hatırlatarak, böylesi bir birlikteliğin yabancılar sorununa çözüm getiremiyeceğine vurgu yapmıştık. Bu birliktelik sonradan, kendisini ve eylemini yasalarla sınırlayan bir tutum içerisine girdi. Hatırlanacağı gibi sağcılar bir açıklamasında "sol ile her zamankinden iyiyiz, eylem birlikleri yapabiliyoruz" diyebiliyordu. Aslında sağcıların – kastettiği solculuk, devrimden umudunu kesmiş, sosyalizme ve geleceğe inancı kalmamış, hatta Marksizmi bile başarısız bir deneyim bulan, yılgın insanların Avrupa'daki yaşayan topluluğudur. Sağolsun bizm solcularımızda açıklamalarında bundan geri kalmadılar. Hatta Kirpi dergisi bundan övgüyle bahsedebiliyordu. Bugün gelinen noktada islam sentezciler, Serdar Çelebi'ciler, HDB, GDF, savunuculuğunu yapan Kurtuluş'tan bir vatandaş ve Türk danış, Ulm belediyesinin isteklerini gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Böylelikle hem yabancıların istemlerini hemde Ulm belediyesinin istemlerini çözerek bir taşla iki kuş vurmuş oluyorlar. Bizim açımızdan, işin üzücü yanı Muammer Aksoy'un, Çetin Emeç'in, Turan Dursun'un Bahriye Üçok'un kanı kurumadan hala böylesi birlikteliklerde Demokratların yer alıyor olmasıdır. Bu tür birliklerin yorumunu, günümüz Türkiye'sinde yaşanan gerçeklerin değerlendirmesini gerçek anlamda devrimi ve sosyalist demokrasiyi savunan insanlara bırakıyoruz.

"Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur" diyenlere karşı bir tek cevabımız olmalı. Yaşasın proleter enternasyonalizmi.

Ulm Devrimci İşçi

İsviçre:

Temel insan haklarının çiğnenmesine son!

15 Eylül 1990 Cumartesi günü GBH (İnşaat ve Ağaç İşleri Sendikası) tarafından Bern'de İsviçre çapında bir miting düzenlendi. İsviçre'deki diğer sendikalar ve seksenden fazla yabancı işçi kuruluşu tarafından desteklenen bu miting İsviçre Hükümeti'nin yabancılar politikasını teşhir etmek ve yabancıların taleplerini ortaya koymak amacıyla düzenlendi.

İsviçre Devrimci İşçi örgütlülüğü, bu mitingde Türkiyeli emekçilerin ve gençlerin hak ve taleplerini desteklemek için bu mitinge destekleyici ve aktif bir şekilde katıldı.

Genel olarak İsviçre'de yabancıların hak ve taleplerinin dile getirildiği eylemliliklerin çok az yapıldığı, siyasal partiler ve sendikalar gibi önemli kuruluşların böyle eylemliliklere önayak olmadıkları dikkate alınırsa bu mitingin önemi daha iyi anlaşılır. Devrimci İşçi örgütlülüğü kendi ülkeleri dışında çalışmak durumunda bırakılan her ulustan işçilerin özel olarak Türkiyeliler'in demokratik hakları için mücadeleyi ertelenmez bir görev olarak ele almakta ve bu gerçeği en geniş Türkiyeli işçi ve gençlik kesimlerine kavratmaya çalışmaktadır. Türkiye Halklarının demokrasi mücadelesiyle dayanışmak ve yurt dışında çalışan emekçilerin eşitlik ve demokrasi taleplerini yükseltmek için çalışmak... Devrimci İşçi taraftarları ikili görevleri bu şekilde formüle etmektedirler. Mücadelenin çokyönlülüğü bir çelişkiyi değil bir bütünlüğü ifade eder. İki farklı alanda geliştirilecek mücadeleler birbirini geliştirir.

"Batı Avrupa'da bulunan yabancıların fazla sorunları yoktur..." yada "Batı'da uğrunda mücadele edilecek fazlaca sorun yoktur..." şeklindeki yaklaşımlar sakattır ve modern toplum bilimiyle çelişir. Zira bilim, sınıfların bulunduğu bir dünyada herzaman eşitsizlikler ve bunlardan kaynaklanan sorunlar bulunacağını göstermektedir. Sorunların kaynağının en genel anlamda sınıfsız bir düzende diğer bir ifade ile sosyalist düzenin üst aşamasında kurutulacağına inananlar için, Batı'da yığınla haksızlık ve eşitsizlik bulunduğu ve bunların düzeltilmesi için mücadele etmek gerektiğini söylemek en gerçekçi yaklaşımdır. Aksi taktirde, Batı'daki burjuva diktatörlüklerinin emek ile sermaye arasındaki çelişkileri yok ettiği iddia edilir ki; bu yurtdışında kendilerini ve rotalarını kaybeden kimilerinin Türkiye'deki sınıflar mücadelesine yan çizmeleri, dayanışma görevlerini ertelemeleri kadar sakat bir anlayıştır.

İsviçre'de bulunan yabancıların sorunları nelerdir:

Herşeyden önce bir hususu belirtelim: Kavram olarak "Yabancılar Sorunu" yabancı işçileri ülkelerinde çalıştıran hükümet ve yöneticilerin kullana geldikleri bir kavramdır. İşgücü taleplerini karşılamak için getirdikleri insanların bir er makina olmadıklarını ve çok değişik ihtiyaçları bulunduğunu farkeden yöneticiler, yabancı işçilerin değil, kendilerinin karşı karşıya bulundukları sorunları dile getirmek için bu kavramı kullanmaya başladılar. Kapitalistler, yabancıların sayısını sınırlamak, yabancılardan azami sömürüyü sağlamak, yerli halkın bilincini çarpıtmak, yabancılar politikası oluşturmak için, konuları bu kavramla kamuoyuna sunar ve tartışırlar. Bu nedenle yabancıların karşı karşıya bulundukları sorunlar bu kavram tarafından içerilmemektedir. Bizler, yabancıların bulundukları ülke yönetimleri için ne kadar sorun oldukları değil, yabancıların sorunlarını, hak ve taleplerini dile getiririz. Çoğu muhaliflerin farkında olmadan yabancıların çözülmesi gereken sorunlarını, yabancıların ülkedeki varlığını bir sorun olarak gösteren "Yabancılar Sorunu" kavramıyla açmaya çalıştıklarını görüyoruz. Bu yanlıştır.

İsviçre, yabancı nüfusun en yoğun olduğu (%20) bir Avrupa ülkesidir. Yabancı işçi çalıştırma geleneğinin çok eski olması, politik istikrarın ve yönetim anlayışının sürekliliği çoğu konularda olduğu gibi yabancılar konusunda da İsviçre yönetiminin politikası kitleler tarafından daha az sorgulanmadan kabul edilmektedir. Kadınların seçme-seçilme hakkı olmadan demokrasi olabileceğine inanan İsviçreli büyük çoğunluk için, İsviçre yabancılar politikasının doğruluğu tartışılmaz bile... Aslında yabancıların oturum haklarını katagorilere ayırmak, sezonluk işçi çalıştırmak, değişik uluslardan yabancılara değişik statüler tanımak, yabancılara en temel politik hakları tanımamak, yabancıların kurumlaşmasını teşvik etmemek, var olan kurumları muhatap kabul etmemek vb. uygulamalar tamamiyle anti-demoktarik uygulamalardır, sorgulanmaları gerekir ve süreç içerisinde değiştirilmesi ya da uygulamadan kaldırılmaları gerekir. Çalışma hayatı tamamiyle – patronların denetimindedir. Çalışanların müdahale hakları hiç yoktur. Bu anlamda anti-demokratiktir. İşçiler patronlar tarafından kapı dışarı edildiğinde, doğruca Arbeitsamt'ın kapısına gönderilirler. Arbeitsamt hak araması için değil, işçinin susturulması için devrededir. Hele sözkonusu yabancı olursa, durum daha da vahimdir. "Sicili bozuk" bir yabancının oturumu yabancılar polisi tarafından uzatılmayabilir. Türkiyeli emekçiler açısından eğitim ihtiyacı çok yakıcıdır. İsviçre'ye adımını atan bir kimse için resmi kurumlarda eğitimine devam etmesi teorik olarak mümkün ama pratikte imkansız denecek kadar zordur. Türkiyeli kitle yetmiş bini aşmaktadır. Eğer bu kitle Türkiye'de olmuş olsaydı yüzlerce yüksek okul öğrencisi, binlerce lise öğrencisi, yüzlerce teknik eleman, sanatçı, yazar, çizer vs. çıkarabilecekti. Her konuda Türkiye'den ileri bir düzeyde olan İsviçre'de acaba bu nitelikte kaç kişi vardır? Evet burada kanımız doyuyor. Ancak bir insan için bu her şey değildir. Türkiyeli topluluk çok geri bir konuma mahkum edilmiştir. Buna müdahale edilmelidir.

İsviçre Devrimci İşçi

***Yaşasın Yabancıların Demokratik Kitlesel Birliği!**

***Eşit Haklar ve Demokrasi Mücadelesini Yükseltelim!**

12 Eylül'ün onuncu yılında:

Türkiye Halklarıyla Dayanışma Haftası

İsviçre'nin Zürih şehrinde Çeviri ve Dayanışma Bürosu'nun (Beratung und Übersetzunsstelle) organize ettiği, Türkei Information, D. İşçi, ve Konzlei isimli Poli-kültür evinin desteklediği "Türkiye Halklarıyla Dayanışma Haftası" yapıldı. 12 Eylül'ün onuncu yılında yürüyüş dışında başka etkinliklerle de dönemi anlatma/anlatabilme isteği ile gündeme gelen hafta 28 Eylül-7 Ekim tarihleri arasında farklı düzeylere ilişkin yoğun bir proğramla gerçekleştirildi. Haftanın genel bir değerlendirilmesini yazının sonuna bırakarak Hafta içinde yeralan etkinlikleri kısaca anlatalım;

Hafta 28 Eylül akşamı farklı 3 serginin açılışı ile başladı. Oldukça kalabalık bir kitlenin katıldığı serginin açılışında sergilenen yapıtlar ilgi ile izlendi. İsviçreli bir gazeteci (Alois Bischop) nin özellikle kırsal kesimde çekmiş olduğu fotoğraflar serginin önemli bölümünü oluşturuyordu. Bu sergi ülkemiz gerçekliğinin bir bölümünü anlatıyordu.

Almancaya çevrilmiş Nazım Hikmet'ten İsmail Beşikçi'ye kadar çeşitli yazar ve düşünürlerin eserlerinden oluşan Kitap Sergisi gösterilen ilgiye rağmen daha fazla geliştirilmesi gereken bir bölümdü. Yine Zürih'te yaşayan karikatürist arkadaşımız Mehmet Kahraman'ın çizgilerinden oluşan Karikatür Sergisi de oldukça ilgi gördü ve diğer iki sergi ile birlikte hafta boyunca açık ziyarete tutuldu.

Haftanın etkinlikleri içinde yeralan toplantıların ilki türkçe olarak yapılan "12 Eylül'ün onuncu yılında Türkiye" konulu Seminerdi. Farklı siyasal çevrelerin anlamakta güçlük çektiğimiz nedenlerden dolayı geniş katılmadığı seminer ağırlıkla Devrimci Yolcular arası bir tartışma toplantısı biçimindeydi.

İkinci toplantı ise 30 Eylül Pazar sabahı yapılan ve İşçilerin Sesi ile Demokrat! dergilerinde çalışan bir bayan arkadaşın konuşmacı olarak katıldığı "Toplumsal muhalefet içindeki kadınların konumu" konulu – toplantı idi ve topladığı büyük ilgi ile haftanın en önemli bölümlerinden birini oluşturuyordu.

Çok sayıda Türkiyeli ve İsviçreli kadının katıldığı bu toplantıda özetle şunlar tartışıldı.

Toplumsal Muhalefet İçindeki Kadınların Konumu

70'li yıllar kadınların ilk kez politik alanda aktif ve kitlesel yeraldıkları dönem oldu. Politik mücadelede yeralan kadınların aile içi ilişkileri, cinsiyete dayalı iş bölümü kısmen değişti. Ancak bu sürecin kadınlık durumunun sorgulanması konusunda bilinçli bir süreç olduğu söylenemez. 1983 sonrasında ise kadınlar cins olarak ezilmişliklerini, bu durumun nasıl aşılabileceğini sorgulamaya başladılar. Cezaevleri önünde mücadele eden kadınların yanısıra dayağa karşı TCK'nın 438. maddesine, Medeni Kanun'un 159. maddesine karşı kampanyalar gündeme geldi. **12 Eylül'ün resmi ideolojisi denebilecek Türk-İslam Sentezi, geleneksel rolünü değiştirmeye çalışan kadınları da yeniden evlerine döndürmeye, cinsiyete dayalı iş bölümü çerçevesinde "kutsal anne, iyi eş" rolünü oynamaya zorluyor. DPT'nın 1989 yılı özel ihtisas komisyonu raporu ve ardından gündeme getirilen "Kadınların statüsü ve sorunları", "Aile araştırma kurumu" kararnameleri ancak bu çerçevede yorumlanabilir.**

Kararnameler kadının ev dışında çalışmasının ve değişen geleneksel rolünün müslüman-Türk aile yapısını bozduğu, kadının kocasını dinlemez olduğu gerekçesi ve "milli kültür", "milli görüş" doğrultusunda aileyi güçlendirmek için hazırlandı. **Karanameler kadınları tümüyle eve kapatmayı, zaten eşitsiz olan durumlarını tam anlamıyla kölelik haline getirmeyi, kadının ve ailenin durumunu bugünkünden de geriye çekmeyi, kadın hareketini, derneklerini "milli görüş" – doğrultusunda denetlemeyi, giderek yoketmeyi hedefliyor.** Kararnameler emekçi ve aydın kadınların ortak mücadele edebilecekleri bir zemin sunuyor. **İşçi ve emekçi kadınlar, sosyalist kadınlarla birlikte bu süreçte yer alabildikleri ölçüde kararnamelere karşı mücadele doğru bir temele oturacak, kadın hareketinin sesi daha güçlü çıkacak.**

Hafta içinde film gösterileri de vardı; At, Ayna, Hakkari'de Bir Mevsim. Genelde tüm filmlere özelde sadece kadınlar için gösterilen Ayna adlı film ve bu filmin kadın oyuncusu Nur Sürer'le yapılan söyleşi toplantısı da gösterilen ilgi açısından umut verici idi.

5 Ekim akşamı İsviçreliler'e yönelik "Ortadoğu'da Türkiye'ye yüklenen Yeni Roller ve Toplumsal Muhalefetin konumu" konulu toplantı yapıldı. Türkiye'deki çeşitli eylemlerden oluşan dia gösterileri ile açılan toplantıya konuşmacı olarak Demokrat! ve İşçilerin Sesi dergilerinden birer temsilci katıldı. İsviçreliler'in katılımın az olduğu toplantıya katılması öngörülen gençlik temsilcileri yerine "Devrimci Gençlik" adına gönderilen mesaj okundu. Mesajın kısa bir özeti şöyle:

Teknik nedenlerle temsilcilerimizle katılamadığımız bu toplantınızda, devrimci mücadelemiz, coşkumuz ve kararlılığımızla aranızdayız. Dev-Genç'in şanlı mücadele mirasını devralarak Türkiye halklarının Devrimci Yolunda bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için kavgada yerini alan Devrimci Gençlik, sürgündeki devrimcilerin yürüttükleri siyasal etkinlikleri ilgiyle izlemektedir. Sürgündeki arkadaşlarımızın, emekçi halklarımızın kurtuluş mücadelesinin sıcak çatışma alanlarında yeralma isteğiyle dolu olduğunu biliyor ve bu isteğin gerçekleşmesinin, ülke içerisinde yürütülen mücadeleyi yükseltebilmekteki başarımıza bağlı olduğunu görüyoruz.

Sizlere "son bir söz" söylemeyeceğiz. Çünkü son sözü kavga söyleyecek!

Kurtuluşa Kadar Savaş

Toplantıya "Demokrat!" adına katılan arkadaş; "Bütün Demokrat! çalışanları ve Demok rat!'ı destekleyenler adına, yurtdışında Türkiye Halkları ile Dayanışm a Hareketi içinde yeralan, Türkiye halklarının mücadelesine omuz veren bütün Türkiyeliler'e, İsviçreliler'e ve bizlere burada Türkiye'deki muhalefet hareketinin sorunlarını anlatma olanağını hazırlayan arkadaşlara teşekkür ediyorum" diyerek başladığı konuşmasında özetle: 12 Eylül'ün 1975-80 arasında ABD emperyalizm ve tekelci burjuvazinin sorunlarını çözmekte kullandığı iç savaş politikalarının bir devamı ve yeniden biçimlendirilişi olarak gündeme geldiğini belirten konuşmacı 12 Eylül öncesinde faşizme karşı devrimci bir direniş mücadelesi yürüten devrimci hareketin ve Türkiye halklarının karşısına tam anlamıyla bir "karşı devrim" olarak dikildiğini sözlerine ekledi.

"Türkiye halklarının bu olağanüstü baskı ve ekonomik-sosyal bunalım altında yaşamak istemeyişinin sonucu olarak – farklı biçim ve düzeylerde gelişen bir toplumsal muhalefet hareketinin yükselmesi; iktidarı varolan faşist kurumlaşmayı daha da pekiştirecek adımlar atmaya götürmüştür." diyerek konuşmasını sürdüren konuşmacı Nisan başında oluşturulan **"kararname diktası"** ile Kürt sorununa ilişkin devlet çözümüne aykırı yayın yapma, Kürt halkının ulusal haklarını savunma olanağının ortadan kaldırıldığını, Türkiye'de zaten çok kısıtlı olan basın ve halkın haber alma özgürlüğünü tamamen ortadan kaldırıldığına değindi.

Konuşmanın son bölümünde ise: ***"Ağustos'ta başlayan Ortadoğu krizinin Türkiye'de iktidara kararnamelerle başlayan yeni kurumlaşmaları pekiştirici adımlar atma, ülkeyi ABD'nin istediği rotada Ortadoğu'nun jandarmalığına soyunma ve hızla başkanlık rejimine geçme doğrultusunda aradığı bahaneye, uygun bir zemin yarattı."*** diyen konuşmacı sözlerini **Ortadoğu'da bir sıcak savaş başlamadan Türkiye'de emekçi halka karşı dağlarda, şehirlerde bir savaş başladığını ve buna karşı muhalefetin dağınıklığını ve "savaşa hayır" demenin birleşme için uygun bir zemin sunduğunu vurgulayarak "herkesin aynı masa etrafında, ama herkesin kendi sandelyesinde oturacağı, şimdilik geçici olabilecek bir MUHALEFET MECLİSİ niçin yaratılmasın?** Şeklinde bitirdi.

Daha sonra söz alan Demokrat! ve İşçilerin Sesi dergilerinde çalışan arkadaş sözlerine; Ortadoğu krizinin Türkiye'de 12 Eylül rejiminin sürdüğü bir dönemde geldiğini atırlatarak başladı. Doğu Avrupa ve Ortadoğu'daki yeni gelişmeler ışığında Türkiye'nin değişen rolü üzerinde duran konuşmacı, **Ortadoğu krizinin bahane edilerek yürütmenin daha fazla güçlendirildiğini, parlementonun neredeyse tamamen devre dışı bırakıldığını, muhalefete yönelik baskıların arttığını ve özellikle işçi sınıfına yönelik ne türden girişimler olduğunu, grevlerin ertelendiğini** anlattı. Sıcak bir savaşın çıkmasının ölüm-açlık-yoksulluk ve baskı, sıcak savaşın çıkmadığı koşullarda pahalılık, savaş bahanesi ile gelen baskılar demek olduğunu belirten konuşmacı sözlerini 12 Eylül sonrası işçi hareketine değinerek sürdürdü ve işyeri komiteleri ve konseyleri hakkında bilgi verdi. **İşçi hareketinin henüz politikleşmediğini ağırlıklı olarak ekonomik olduğunu oysa işçilerin sadece işyerlerinde ekonomik sorunlarıyla değil, Kürt ulusu üzerindeki baskıl ara ve diğer baskılara karşı da yönelmesi gerektiğinin** önemini vurguladı.

Toplantının son bölümünde ise İsviçre TV'sinin bir ekibi tarafından Mayıs-Haziran 1990'da hazırlanan Kürdistan konulu belgesel bir film gösterildi. Film gösterilmeden önce filmin çekiminde orada bulunan çeşitli görüşmelerde bulunan HEKS (kiliselerin yardım kuruluşu) temsilcisi Marienne Roth izlenimlerini anlattı; her tarafın askerlerle dolu olduğunu, sokakta gördükleri baskıları, İHD'nin Diyarbakır Şubesi'nde yaptıkları görüşmeleri, İsviçre'den gelen TV ekibinin nasıl tutuklandığını... vs. anlatması ilgiyle izlendi.

Haftanın 6 Ekim programı oldukça yoğundu. Öğleden sonraki bölümü çocuklara ayrılmıştı. Zürih Belediyesine ait çocuklar için çeşitli proğramlar düzenleyen bir kurumla ortaklaşa gerçekleştirilen bu bölümde çocuklar için çeşitli oyunlar vardı. Güneşli bir havada beklenenin üzerinde bir çocuk kitlesinin katılımıyla haftanın en şenlikli bölümünü oluşturuyordu.

Akşam ise Çağdaş Türkü grubunun konseri vardı. İsviçreliler'le birlikte 250-300 kişilik bir izleyici topluluğu ile coşkulu bir konser oldu.

Haftanın son toplantısında iltica'sı reddedilen ve kaçak olarak saklanarak kalan bir Kürt ilticacıyı konu alan "Saklanan bir misafir" adlı kitabın yazarı Linus Reichlin kitabından bazı bölümler okudu.

Hafta sonrasında yaptığımız değerlendirmede: Çeviri, organize eksiklikleri, bazı toplantılara yeterli katılımın sağlanamaması vb. eksikliklerimize rağmen 12 Eylül'ün onuncu yılında yürüyüş dışında bir yöntemle anlatıma başvurulması önemli bir adımdı. Sonucuna ulaşıldı.

✱✱✱✱

GÖÇMENLİK SORUNLARI VE DEVRİMCİLİK ÜZERİNE

***Solun ve Devrimci Güçlerin Avrupa'da kendi varlıklarını anlamlı hale getirebilmeleri, buradaki toplumsal ve sınıfsal mücadelede yer alıp taraf olmalarına ve bu bağlamda Türkiyeli Toplumsal azınlığın eşit haklar mücadelesine önderlik etmelerine bağlıdır. Sol, bunu başarabildiği oranda solda olma, devrimci, sosyalist olma sıfatlarını hakedecetir. Başaramadığı durumda ise, giderek Türkiye için de hiçbir anlam ifade etmeyen bir enkaz yığını haline gelecektir.

***Göçmen sorunlarıyla ilgilenmenin marksizm dışına düşmek olduğu şeklindeki yanılgı terkedilmelidir. Solda bu tür yanılsamayı bilinçli olarak yaratmaya devam edenlere karşı, göçmen sorunlarıyla ilgilenmenin gereksizliği ve yanlışlığı ekseninde değil, göçmen sorunları da dahil insanlığın tüm sorunlarının çözüm imkanının marksist perspektifle ancak yaratılacağı ekseninde bir ideolojik mücadele sürdürülmelidir.

Avrupa'daki toplumsal ve sınıfsal mücadelede yeralmak, bu mücadelede taraf olmak gibi konular Türkiye solunun gündeminde hala hakettiği yeri alabilmiş değil. Türkiye'deki gelişmelere gösterilen duyarlılığın onda biri Avrupa'daki sorunlara gösterilmiyor. Solda yeralan birçok kişi ve grup, başta göçmenlerin /azınlıkların sorunları olamak üzere yaşadığımız ülkelerdeki diğer sorunlarla ilgilenmeyi ya küçümsemekte, yada alay konusu yapmaktadır.

Kendisine devrimci, hümanist, sosyalist gibi ünvanları takıp her iki cümlede bir bu ünvanları tekrarlayanlar, göçmenler/azınlıklar sorunu kapsamındaki mücadeleyi ya reformistlere yada sosyal danışmanlara havale etmiş bulunmaktadırlar.

Böyle olunca, Türkiye ve T.Kürdistanı kökenli solun Avrupa'daki varlığının anlamı tartışmalı hale gelmektedir. Gerçekten de, mevcut haliyle bizim solun Avrupa'daki varlığının ne anlam ifade ettiği cevaplandırılması gereken bir sorudur.

Solun ve devrimci güçlerin Avrupa'da kendi varlıklarını anlamlı hale getirebilmeleri, buradaki toplumsal ve sınıfsal mücadelede yeralıp taraf olmalarına ve bu bağlamda Türkiyeli toplumsal azınlığın eşit haklar mücadelesine önderlik etmelerine bağlıdır. Sol, bunu başarabildiği oranda solda olma, devrimci, sosyalist olma sıfatlarını hakedecektir. Başaramadığı durumda ise, giderek Türkiye içinde hiç bir anlam ifade etmeyen bir enkaz yığını haline gelecektir. Buraya doğru yönelişin zaten var olduğu günümüzde devrimciler gidişata seyirci kalmak yerine, solu kendini sorgulamaya, sol potansiyeli devrimci-demokratik bir göçmen hareketi yaratmak amacıyla ortak faaliyetlere yönelmeye zorlamalıdırlar.

Türkiye ve T.Kürdistanı kökenli sol grupların sadece göçmenler durumuna değil Avrupa toplumsal formasyonunda ortaya çıkan diğer sorunlara da kayıtsız kalışının çeşitli sebepleri bulunmaktadır. Bu yazıda bunlardan ikisi üzerinde duracağız. (Diğer sebepleri daha sonraki yazılarda analiz edebileceğimizi umuyoruz.)

Bu sebeplerden birisi göçmen sorunlarının kimilerince çarpık sunuluşunun solda yarattığı bir yanılsamadır. Diğeri ise, solun toplumsal mücadeleye bakışındaki çarpıklıktır. Bu ikincisi, birinci sebebin yatağı olmuştur.

Göçmen sorunlarıyla ilgilenmek marksizmden uzaklaşmak mıdır?

Devrimci İşçi'de de zaman zaman etkileri görülen şöyle bir yargı, tüm solu kıskacına almış durumdadır: "Göçmen sorunlarıyla ilgilenmek, marksizmden uzaklaşmak demektir..."

Bilimsel düşünüşle ilgisi olmayan böyle bir yargıyı, solun açık yada üstü kapalı bir şekilde savunmak durumuna düşmesi, Türkiye kökenli solun Avrupa'da yaşadığı iç-süreçle doğrudan ilgilidir. Başka sebeplerin yanısıra aşağıda kısaca özetleyeceğimiz gelişmelerin böyle bir sonucun ortaya çıkmasında rolü olmuştur.

80'li yıllar, uluslararası sosyalist hareketin bir süredir yaşadığı bunalımın tüm alanlarda ve platformlarda açığa çıktığı, kapitaliz-sonrası toplumsal süreçlerde ortaya çıkan tıkanmaların tüm dünyada hayal ve umut kırıklığı yarattığı bir dönem oldu. Hala devam eden bu dönemi, Türkiye solu, 12 Eylül yenilgisiyle birlikte yaşadı. Uluslararası sosyalist hareketteki ağır bunalımla 12 Eylül yenilgisinin ideolojik-politik-örgütsel sonuçları birleşince Avrupa'daki Türkiye kökenli sol, kendini, kendi tarihinin en ciddi krizinin içinde buldu. Bu sırada, arayışlar ve kopuşlar başladı. Çeşitli sol gruplardan bazı unsurlar sağa savruluşun değişik örneklerini sergilediler; marksizmin açıktan inkarına dayalı "yeni" teoriler geliştirdiler.

Böylelerinin bir bölümü, marksizm ile ilişkilerini kestikten hemen sonra, yada ilişki kesme sürecinde, göçmen sorunlarına ağırlık veren bir söylemi beminsediler. **Göçmen sorunları, devrimcilikle tam ilişkilerini koparmış olanlar için bir sığınak oldu. Bazıları, devrimciliği, solculuğu bırakma eğilimini, göçmen sorunları ardına gizlenerek gerçekleştirdi.**

Bu süreçte, marksizme Türkiye devrimci (sosyalist) hareketine ilişkin inkara dayalı eleştirilerle göçmen sorunlarına vurgu birlikte yapılıyor. Pratikte ise, solun ve devrimcilerin yaratığı birikimler bir bir ortadan kaldırılmaya çalışılıyordu. (*)

Bu çevreler, söyledikleri ve yaptıklarıyla sola şunu dayatıyorlardı: Yabancılar/göçmenler sorunlarıyla ilgilenmek, hatta böyle bir sorunun varlığını kabul etmek için eski ideolojik-politik kimliğin terkedilmesi gerekir. Hem eski kimliği taşımak hemde göçmen sorunlarına sahip çıkmak, birbiriyle bağdaşan bir tutum değildir...

Verilmek istenen mesaj açıktı: Göçmen sorunlarıyla ilgilenmek, ancak marksizmden, sosyalizmden, devrimcilikten vazgeçmekle mümkündür.

80'li yılların büyük bir bölümünü kapsayan zaman diliminde Türkiye kökenli solun iç tartışmalarında bu mesaj etkili oldu. Bir çok grup ve kişi marksizm inkarcılarının bu tuzağına düşerek, yabacılar/göçmenler sorununu gündemine almamak için epeyi çaba harcadı. Buna ek olarak sol saflarda göçmenler sorununa ve Avrupa'daki diğer toplumsal ve sınıfsal sorunlara kayıtsızlık tutumu belirdi.

Göçmenler/yabancılar sorununun yanlış sunuluşu ve bu sorunun çözümü için önerilen teorik-politik çerçevenin çarpıklığı gibi nedenlerle bir çok kişi devrimciliğine halel getirmemek(!) için bu konulara uzak durmayı tercih etti.

Türkiye'ye yönelik beklentilerin gerçekleşmeyişi, kendi gerçekliğine uygun politikaların üretilemeyişi yüzünden kadroların ve sempatizanların örgütlü yapılardan kopmaya başlaması, sosyalizm mücadelesinin tüm dünya çapında prestij kaybına uğrayışı gibi faktörlerin yarattığı toz duman ortamı marksizm inkarcılarının yarattığı yanılsamaların etkili olmasını sağladı. (**)

Çarpık Devrimcilik Kavrayışının Süreçteki Etkisi

Ne varki, yutdışındaki Türkiye kökenli solun haldeki konumunu tek başına bir sebeple açıklamak doyurucu olmaz. Yukarıda öne çıkarıp vurguladığımız konjonktürel faktörün etkisi, başka önemli sebeplerle birlikte bir anlam taşımaktadır. Bu sebeplerin başında solun devrimcilik (sosyalistlik, komünislik) kavrayışı gelmektedir. Göçmen sorunlarıyla, yurtdışı çalışmalarıyla marksizm arasında yanlış bir ilişki kurulmamış olsaydı bile Türkiye kökenli solun durumu şimdikinden pek farklı olmazdı.

Çünkü: Türkiye solunda yeralan grupların büyük bir bölümü devrimi, sosyalizmi iktidar aygıtlarına sahip olmak şeklinde anlamaktadır. Bu anlayış, siyasal mücadeleyi siyasal düzeyin kurumsal yönüyle sınırlamaktadır. İster SSCB ve Çin'de isterse de Arnavutluktan devralınmış olsun, solun geniş bir kesiminde bu mantık hakimdir.

Bu mantık, devrimi, bir süreç olarak değil, bir an olarak görür. Bu an ise iktidar organlarına sahip olunduğu zamandır. Yine bu mantık, devrimi çok yönlü bir toplumsal kuruluş olarak değil, tek yönlü bir düzenleme olarak görür. Bu düzenleme devlet yönetiminin el değiştirmesiyle sınırlı bir işlemdir. Bu işlemler ise, partinin herşeye muktedir olduğu bir yapının yaratılması olarak anlaşılır.

Bu mantık, sınıf mücadelesini siyasi mücadeleye, siyasi mücadeleyi de iktidar araçlarına sahip olmaya indirger. Böyle olduğu içindir ki, bizim sol, (gıdasını aldığı bürokratik sosyalizm geleneğinde olduğu gibi) sınıf mücadelesinin öteki alanlarıyla, toplumsal sorunlarla ve siyasal mücadelenin diğer yönleriyle ilgilenmeyi yanlış bir şey olarak görür.

Sözkonusu bakış açısında parti ve örgüte ait sorunlar (siyasal mücadelenin araç-gereç yönü) hem siyasal hem de toplumsal alanın sorunlarından önce gelmekte, hatta onlardan bütünüyle koparılmaktadır. Böylece, aracın (örgütün) amacı (devrimi-sosyalizmi) belirlediği bir düşünüş şekli tek doğru olarak savunulmakta ve pratiğe yansıtılmaktadır.

Bu mantığın yansımalarını günlük yaşamda her gün görmek mümkündür. Örneğin değişik ve çeşitli konularda düzenlenen yürüyüş ve mitingleri hatırlayalım. Ne için düzenlenmiş olursa olsun bu mitinglerin değişmez sloganları, örgütlerin adları ve varlıklarını vurgulayan sloganlardır.

Örnekleri sıralayıp çoğaltmaya gerek kalmadan söylemek gerekirse bizim sol, mücadele ve iktidar araçlarını fetişleştirilmesine, bunların amacın yerine konularak herşey düzeyine yükseltilmesine dayalı bir mantığa sahiptir. Bu mantığı benimseyenler, sınıfsal, toplumsal, kültürel tüm sorunlara sadece partinin/örgütün çıkarı ve güçlenmesi için yaklaşmaktadırlar.

Öte yandan Türkiye ve T.Kürdistanı kökenli sol, siyasal devrimle sosyal devrim arasındaki ilişkiyi ve bağı koparan ve bunu teorileştiren bir düşünüş şekline sahiptir. Bu düşünüş şeklinde, siyasal düzeyin sorunları ve bunlar için verilen mücadele toplumsal düzeyin mutlak dışında ve üstündedir. Böyle düşünenler, toplumsal alanı içeriden etkileyip siyasallaştırmak yerine bu alana örgüt vb. araçlarla dışarıdan hükmetmeye çalışırlar. Bir çok sol grubun kitlelerle birleşmek, onları kazanıp eğitmek ve eyleme yönlendirmek yerine kitlelerin eylemine dışarıdan damga vurma çabası içinde olduğu, bu çabaların da çeşitli şekillerde gündeme geldiği bilinmektedir. Başkalarının, düzenlediği miting ve seminerlerde zorla konuşma hakkı almak, ilgisi olmadığı bir mitingin yapıldığı alanın en yüksek yerine kendi pankartını asmak gibi "küçük" ve "Basit" hesaplar, bu mantığın günlük hayattaki dışavurumlarıdır.

Devrimcilik eşitsizliklere karşı mücadele demektir

İşaret ettiğimiz düşünüş şeklinin yurtdışı çalışmasına yaklaşımı da oldukça sığdır. Sol grupların büyük bir bölümünün göçmen kitlesine yönelik çalışması, örgütsel politikalarla sınırlıdır. Merkezi Türkiye'de yada burada olan örgüte bu örgütün övülmesi temelinde taraftar kazanması ve bu örgütün güçlendirilmesi gibi çalışmalar solun tek politik faaliyeti olarak şekillenmektedir. Araca ilişkin politika, siyasal ve toplumsal politikaların yerine konulmaktadır. Irkçı saldırılara maruz kalanlara, ikinci sınıf insan muamelesi görenlere, iki kültür arasında bocalayıp kalanlara, özetle Avrupa'da eşitsiz bir konumda yaşayan ve bin bir sorunla karşı karşıya bulunan insanlara sunulan politika, "örgütümüzün, partimizin kongresini yaparak ya da bir işkenceciyi cezalandırarak güçlenmekte olduğu, diğer örgütlerin dağıldığı, merkez komitemizin dimdik ayakta olduğu"dur. Bunlara zaman zaman faşizmin işkencesi, cezaevlerindeki direnişler, ANAP'ın kötülükleri gibi temalar da eklenmekte, böylece görev tamamlanmış sayılmaktadır. Bunun adı da politik çalışma ya da daha genel bir ifadeyle, solculuk komünistlik olmaktadır.

Türkiye ile ilgili görevlerin ve politikaların bu şekilde kavranılışı bile başlı başına bir yanlışlıktır. **Türkiye'deki (ya da buradaki) örgütün adının ve varlığının propağandasıyla sınırlı bir faaliyete Türkiye ile ilgili devrimci çalışma denilemeyeceği açıktır.**

Türkiye ve T.Kürdistanı kökenli sol, yurtdışında, kendisini, halkların mücadelesi ve talepleriyle dayanışmanın politikalarında ve Türkiye için demokratik ve özgür bir gelecek projesinde değil, mücadele araçlarının örgütsel boyutunda tanımlamaktadırlar.

Türkiye'deki bir grubun ideolojik-politik görüşlerinin yurtdışında propaganda edilmesi, bu görüşler etrafında birliktelikierin yaratılması, şüphesiz reddedilecek çalışmalar değildir. Bunlar yapılmaktadır ve yapılacaktır. Yanlış olan bunlar değildir. Yanlış olan Türkiye'ye yönelik görevlerin örgütün propağandasıyla, örgütsel poltikalarla sınırlandırılmasıdır; aracın amaç yerine konulmasıdır. Bizim sol, bu yanlışlığı temel bir politika olarak benimsediği için Türkiye'ye yönelik görevlerin kapsamını da daraltmaktadır. Türk ve Kürt halklarının, işçilerin, gençlerin ve diğer muhalefet odaklarının talepleriyle dayanışmak yerine, örgütlerin fiziksel varlıklarıyla dayanışmakta, bu da tek doğru politk faaliyet olarak görülmektedir. Yurtdışındaki her siyasal eğilimin kendisine ait, sadece o eğilimi beminseyenlerin gidip-geldiği bir dernekleşme politikası izlemesinin altında işte bunlar yatmaktadır. Başka ve mevcut derneklerden farklı özelliklere ve işleyişe sahip kurumlar oluşturulmadığı için, bu dernekler göçmen kitlesine dayatılmaktadır.

Başka sorunlarla boğuşan, belki de örgüt militanlarının yaşamadığı bilmediği sorunlarla yüz yüze bulunan geniş göçmen kitlesi bu derneklere ilgi duymayınca, ya bu kitle suçlanmakta, ya da göçmen sorunları gözardı edilmektedir.

Özetle Türkiye, T. Kürdistanlı kökenli sol, yurtdışında kendisini tek yönlü tanımlamaktadır. Türkiye'de üretilip yurtdışına iletilen, yada burada üretilen örgütsel politikalar

»

(Türkiye halklarıyla, toplumsal muhalefet odaklarıyla dayanışmaya denk düşen değil, herhangi bir örgütün varlığna ve yaşamasına denk düşen politikalar) bizim solu karakterize eden yegane özelliktir.

Böyle olduğu içindirki, bizim solun bir bölümü, göçmenler sorunu ile, Avrupa zemininin kendisinden kaynaklanan diğer sorunlarla ilgilenmeyi, bunların çözümü için mücadele etmeyi, ya küçümsemekte ya da reformistlik olarak nitelemektedeir. Bu nedenle bu konularda teorik üretim yapmak, politika oluşturmak gibi bir görev, bizim solun gündeminde yer almamaktadır. (Böyle düşünen örgütlerin Türkiye'deki bölümün de, Türkiye emekçi haklarının haldeki sorularının çözümü için mücadele etmek ve bu amaçla geniş tabanlı kitlesel muhalefet platformları yaratmak gibi görevlerden uzak durduğu bilinmektedir. Perspektif aynı olduğu için, Türkiye'de de Avrupa'da da yapılanlar hep aynı olmaktadır.)

Şüphesiz yurtdışındaki solun içinde, göçmen sorunlarını gündemine alan, bu yünde bir şeyler yapmaya çalışanlar da vardır. Ne varki, bunlar göçmen sorunlarını bir sistem sorunu, emperyalist-kapitalist doğasında var olan çarpıklıkların yolaçtığı ve bu sistem devam ettiği sürece varlığını koruyacak bir sorun olarak görmemektedirler.

Burada bir hususu açıklığa kavuşturmak gerekmektedir:
Şüphesiz, yurtdışındaki solun içinde, göçmen sorunlarını gündemine alan, bu yönde bir şey yapmaya çalışanlar vardır. Ne varki bunlar, göçmen sorunlarını bir sistem sorunu, emperyalist-kapitalist doğasında var olan çarpıklıkların yol açtığı ve bu sistem devam ettiği sürece varlığını koruyacak bir sorun olarak görmemektedirler. Böyle olduğu içindir ki onların faaliyetleri, bazı hakların elde edilmesinin ötesine geçen bir muhteva taşıyamamaktadır. Böylelerinin göçmen sorunlarına yaklaşımı, çoğu kez, - sosyal yardım kuruluşlarının ya da kiliselerin yaklaşımıyla çakışmaktadır.

Açıktırki, göçmen (ve ilticacı) sorunlarını, kapitalist sistemin yapısal özelliklerinden ve burjuva toplumlarının ideolojik politik değerlerinde ve burjuva devletlerin işleyiş şeklinden koparak ele alan bir bakış açısıyla yurtdışındaki Türkiye kökenli topluluğun sorunları çözümlenemez. Bu sorunların çözümü ve bu yöndeki mücadele, çalışanların sermaye egemenliğine karşı mücadelesinden soyutlandığı an, bütün önemini ve değerini yitirmektedir. Bu yazıda eleştirdiğimiz bakış açısına karşı, az önce işaret ettiğimiz ve solun bir bölümünde etkili olan - yaklaşım, doğru bir tutum olarak benimsenemez.

Yurtdışında yaşamak zorunda kalan Türkiyeli Devrimciler her iki bakış açısının dışında ve bunların reddi temelinde başka bir perspektifi savunmaktadırlar; savunmalıdırlar.

Bu perspektifi özetlersek:
* Yurtdışındaki devrimci-demokratik güçler (burada kastedilen bireyler değil, hareketler ve yapılardır.) içinden çıkıp geldikleri - toplumsal for-masyonun yaşadığı sorunlara duyarlı olmalı ve göçmenleri de bu sorunlara duyarlı kılmak için mücadele etmelidirler. İzleyecekleri politikanın bir yönü bu olmalı ve bu yöne uygun kurumlaşmalar yaratmalıdırlar.
* Yurtdışındaki Türkiye ve T. Kürdistanı kökenli sol, içinde yaşadığı toplumsal formasyonların ortaya çıkardığı sorunlara, **başta göçmen toplulukların sorunları olmak üzere, ırkçılığa, anti-demokratik uygulamalara, çevre sorunlarına, emperyalist tahakküme, sermayenin egemenliğine, eşitsizliğe karşı mücadele etmeli, bu yöndeki mücadelelerde aktif ve örgütlü bir şekilde yer almalıdır.** İzleyecekleri politikanın bir yönü bu olmalı ve bu yöne uygun kurumlar, araçlar yaratılmalıdır.
* Bu iki yön bir bütündür; öncelik-sonralık ilişkisine, temel-tali kıyaslamasına tabi tutulamaz; karşı karşıya konulamaz.
*** Bulunduğu zemindeki sorunlarda ve bunların çözümünde kendisini tanımlamayan, yaşadığı gerçekliğe uygun politikalar üretmeyen, bir parçası olduğu Türk ve Kürt göçmen topluluğunun sorunlarına ve taleplerine sahiplenmeyen bu topluluğu ilerici-demokratik temellerde örgütlemeyen, göçmenleri kendi sorunlarına sahip çıkar hale getirmeyen, yaşadığı toplumsal formasyondaki ekonomik, toplumsal, kültürel ve politik sorunlarla ilgilenmeyen, bu sorunların çözümü için mücadele etmeyen bir hareket, solcu, devrimci, sosyalist sıfatlarını hakedemez.**
* Bu sayılan görev ve mücadeleler, amacın aracı belirlediği bir bakış açısıyla ancak yerine getirilebilir. Göçmenlerin eşit bir siyasal-toplumsal statüye kavuşması amacı, göçmen kitlesine dayanan, bu kitlenin denetimine her zaman açık, kendi içinde eşitlikçi ve demokratik olan, gönüllülüğe, iknaya ve katılıma dayalı, tüm demokrat, ilerici ve sosyalistlere açık bir örgütlenme modeliyle gerçekleşebilir. Bu örgütlenme, bulunulan ülkedeki demokratikleşme ve sosyalizm yönündeki mücadeleye göçmenlerin ve ilticacıların katılımını sağlamanın araçlarından birisi olabilmelidir.

***Bu noktada bilince çıkarılması gereken şudur:
Devrimcilik, (sosyalistlik), nerede olursa olsun, her türlü eşitsizliğe karşı mücadele etmek demektir. Devrimcilik, içinde yer alınan toplumsal formasyonun sebep olduğu ve yarattığı tüm sorunların emek güçlerinin lehine olacak şekilde çözümlenmesi için örgütlenmek ve kavga etmek demektir. Sosyalistlik yaşadığı gerçekliği kavramak, bu gerçekliğe uygun düşen politikaları üretip hayata geçirmek demektir. Devrimcilik, eşitsizliklerin, sömürünün ve baskının ortadan kaldırıldığı, üretenlerin yöneten olduğu bir toplumsal-siyasal kuruluş için yaşanılan yerde mücadele etmek demektir.

Bu tanımdan hareketle söylemek gerekirse:
Türk ve Kürt işçiler ile ailelerinden, çocuklarından ve ilticacılardan oluşan büyük bir topluluk, Avrupa'da eşitsiz bir konumda olmasının yanısıra temel hak ve özgürlüklerden de yoksun bir şekilde yaşamaktadır. Türkiyeli göçmen kitlesinin bu konumunun değişmemesi için Avrupalı, yönetenler her yolu denemektedir. Sağdan soldan kıskaca alınan Türkiyelilerin Avrupalılarla eşit bir statüye kavuşması için mücadele etmek, kendisini devrimci (sosyalist) olarak tanımlayanların en başta gelen görevidir.

Türk ve Kürt işçiler ile ailelerinden, çocuklarından ve ilticacılardan oluşan büyük bir topluluk, Avrupa'da eşitsiz bir konumda olmasının yanısıra temel hak ve özgürlüklerden de yoksun bir şekilde yaşamaktadır. Türkiyeli göçmen kitlesinin bu konumunun değişmemesi için Avrupalı, yönetenler her yolu denemektedir. Sağdan soldan kıskaca alınan Türkiyeliler'in Avrupalılar'la eşit bir statüye kavuşması için mücadele etmek, kendisini devrimci (sosyalist) olarak tanımlayanların en başta görevidir.

Bizler Avrupa'da yaşıyoruz. kendimizi, Türkiye ile de bağı olan ideolojik-politik görüşlerin yanısıra yaşadığımız, bir parçası olduğumuz Avrupa toplumsal gerçekliğinde tanımlamak zorundayız. Bu, bir yönüyle, dünya görüşümüzün Avrupa toplumsal gerçekliğinde ifade edilmesi, yeniden üretilmesi demektir. Burada ve bura gerçekliğine dayanan bir çerçevede yeniden üretilmeyen-üretilemeyen bir ideolojik-politik çizginin kitleler açısından çekiciliği, değer ve anlamı olamaz. Bu nedenle yaşadığımız gerçekliği bütün yönleriyle kavramak kavratmak ve bunların değişimi için politika üretip mücadele etmekle yükümlüyüz. Bizler bir parçası olduğumuz Türkiyeli göçmen kitlesinin sorunlarının çözümü için mücadelenin yanısıra, bulunduğumuz ülke emekçilerinin sorunlarının çözümü yönündeki mücadelelerde de yer almalıyız. Burjuva düzenlerinde toplumsal ve ulusal azınlıklar sorunu, tam ve gerçekçi bir çözüme kavuşturulamamaktır. Kavuşturulmuş olsa bile, göçmenleri de kapsayan emek sömürüsü ve göçmen toplulukların yanısıra tüm top-lum üzerindeki sınıf egemenliği devam ediyor olacağı için sosyalistlerin görevleri sona ermiş olmayacaktır. Bunun anlamı şudur: Bizim göçmen sorunlarıyla ilgili politikalarımız, sadece temel hak ve özgürlüklerin kazanılmasıyla sınırlı olmamalı, bulunan ülkelerdeki toplumsal formasyonun tam bir özgürlük ve eşitlik temelinde ve sosyalist, sosyalist demokrasi yönünde değişim geçirmesini de hadeflemelidir. Bu perspektifle ele alınmayan bir göçmen hareketinin küçük başarıları bile elde edilemeden boğlacağı yada sosyal demokratların kapalı av alanı haline geleceği unutulmamalıdır.

Bu noktada iki soru karşımıza çıkmaktadır:
1- Başta göçmen sorunları olmak üzere yaşadığı ülkelerdeki diğer toplumsal ve sınıfsal sorunlara ilgi duymayan, bu sorunlar için mücadeleyi apolitik olarak gören, anlamsız bir Türkiye edebiyatı yapan bunun kendi örgütünün teknik sorunlarının çözümüne denk düşen politikalardan öteye geçmediğini gördük. Türkiye ve T.Kürdistanlı sola karşı ne yapılmalıdır?
Bu soruya bizce en doğru cevap şudur:
Devrimciler (sosyalistler) bu şekilde düşünen grup ve çevrelerle Dayanışma Hareketi çerçevesinde ortak mücadele ve örgütlenme yönünde ilişkiye girerken, bir yandan da bunlarla göçmen sorunları etrafında bir tartışma süreci yaşayabilmeli; bunların ikna edilmesi için çaba harcamalıdırlar. Tek ayak üzerinde yürüme denemesinde ısrarlı olsalar bile bu grup ve çevreler nihayet bizim toplumumuzun bir gerçekliğidir ve yurtdışındaki devrimci-demokratik potansiyelin bir bölümüdür. Devrimciler, bu potansiyelle bir biçimiyle diyaloğ kurmanın yollarını arayıp bulmalıdırlar.
2- Göçmenler-azınlıklar sorununa, sosyalist bir bakış açısıyla değil, demokrat, liberal ve hümanist bakış açısıyla yaklaşan, eşit haklar talebini seçme-seçilme hakkına indirgeyen, Türkiye'ye yönelik faaliyetlere küçümseyerek bakan grup, çevre ve kişilere nasıl yaklaşılmalıdır.
Bu konudaki yaklaşım ise şöyle olmalıdır:
Devrimciler, (sosyalistler) bu şekilde düşünen grup, çevre ve kişilerle göçmenlerin demokratik talepleri çerçevesinde ortak mücadele ve örgütlenme yönünde ilişkiye girmeli ve bu potansiyelin Demokrasi ve Eşit Haklar Mücadelesinde kendisini tanımlayabilmesinin olanaklarını yaratmalıdırlar. Tıpkı ötekiler gibi bunlar da tek ayak üzerinde yürümeye çalışıyor olsalar da nihayet bu tür çevreler de bizim toplumumuzun bir gerçekliğidir ve yurtdışındaki sol potansiyelin bir parçasıdır.
Devrimcilik, her iki eğilimde bir gerçeklik olarak görüp bunlarla ortak faaliyetlere yönelmek ve bunları ortak faaliyetler içerisinde etkilemenin yol ve yöntemlerini bulmak demektir.
Açıktırki, hem Türkiye'de hem de yurtdışında bizim gibi düşünmeyen, gelecekte de bizim gibi düşünmeyecek olan fakat genel olarak sol saflarda yer alan grup, çevre ve kişiler vardır, var olmaya devam edecektir. Bunların ortak sorunlar ve talepler etrafında birleştirilmesi için çaba harcamayan bir tutuma devrimcilikte yer yoktur, olmamalıdır. Şüphesiz bu perspektifin somut hayatta bir anlam ifade etmesi, bir değer taşıması için gerçekleşebilir alternatif projelerin üretilmesine; öncelikle göçmenler sorununda bunun başarılmasına ihtiyaç vardır.
Bu ihtiyacın karşılanması yönünde atılan adımlar yavaş yavaş meyve vermeye başlamıştır. Bunların geliştirilip güçlendirilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak şunlar söylenmelidir:
*** Göçmen sorunlarıyla ilgilenmenin Marksizm dışına düşmek olduğu şeklindeki yanılgı terkedilmelidir. Solda bu tür bir yanılsamayı bilinçli olarak yaratmaya devam edenlere karşı, göçmen sorunlarıyla ilgilenmenin gereksizliği ve yanlışlığı ekseninde değil; çünkü asıl bu tutum Marksizm dışıdır; göçmen sorunlarıda dahil insanlığın tüm sorunlarının çözüm imkanının Marksist perspektifle ancak yaratılacağı ekseninde bir ideolojik mücadele sürdürülmelidir.**
* Avrupa'da yaşayan ve Avrupalı olmayan toplulukların Avrupalı toplumlarla her alanda eşit haklara sahip olması için mücadele etmek; göçmen kitlesini bu yönde eğitip birleştirmek ve politikleştirmek, göçmenlerin eylemliğini onların içinde yer alarak yükseltmek, onları kendi sorunlarına ve demokrasi mücadelesine sahip çıkar hale getirmek, ilerici, demokrat ve devrimci potansiyelin bu çerçevede birleşmesi için çaba harcamak, evet işte bunlar, yurtdışındaki devrimcilerin en başta gelen görevidir.
*** Yine, avrupa'da kapitalist sistemin yarattığı sınıfsal, siyasal, toplumsal, ekonomik, kültürel, ekolojik vb. sorunların çözümü için sürdürülen mücadelede, Avrupa toplumsal süreçlerinin gerçek anlamda demokratikleşmesi yönündeki kavgada yeralmak, devrimci olmanın zorunlu bir koşuludur.**

* Avrupa'da yaşayan ve devrimci amaçlar etrafında birleşmiş olanlar ve kendilerini ideoloji-politik düzeyde sosyalist (devrimci) olarak tanımlayanlar, faaliyetlerini sadece Türkiye'ye yönelik politika ile sınırlamazlar. Türkiye'ye yönelik politikaları ise örgütsel sorunların ötesine geçen, Türkiye gerçekliğinin sorunlarının çözümüne denk düşen bir içerikte kavrarlar. Devrimciler kendilerini bu sıfatın gereklerini günlük mücadele içinde yerine getirerek tanımlarlar. Bu şekilde tanımlanmayan bir devrimciliğin anlamı ve değeri olamaz. Kendisini göçmen sorunları üzerinde ve içinde, yada Dayanışma hareketi zemininde yeniden üretemeyen bir hareketin devrimciliği,soyut bir devrimciliktir. Yurtdışındaki mücadelenin, zihin cimnastiği yapan, askerlik hatıraları anlatımıyla yetinen, "Ah Türkiye!" "Vah Türkiye!" edebiyatı yapan değil, bulunduğu yerde ve yaşadığı toplumsal formasyonda örgütlenen ve içinde yeraldığı ilişkileri değiştirmek için çaba harcayan ve geniş kesimlerle birleşebilen insanlara ihtiyaç vardır.

*Çevresindeki bir yığın haksızlığa karşı mücadele etmeyen ve örgütlenmeyen birsinin türkiye'deki halklara karşı orada sürdürülen mücadeleye desteği tam bir destek olabilir mi? Böyleleri, başkalarının yaptığı işlerle kendini avutuyor, kendisini yanlış ve eksik tanımlıyor demektir. Başkalarının başka mekanlarda verdikleri mücadeleyi Avrupa'da propaganda etmekle yetinen bir birlikteliğin gerçek hayattaki anlamı ve değeri tartışmalıdır.

Dipnotlar:
(*) Çeşitli gruplardan haklı yada haksız sebeplerle, doğru yada yanlış gerekçelerle kopanların bazılarının dört elle sarıldıkları göçmenlik, göçmencilik perspektifi, amaç, içerik ve örgütlenme tarzı itibariyle yanlış temellere dayanıyordu. Bu çevrelerde Avrupa'daki toplumsal sınıfsal mücadeleye katılım, göçmen sorunlarına yaklaşım gibi konularda doğru çözümlemelere henüz rastlanmadı. Böyleleri hala, sağdan-soldan devşirdikleri kopye çektikleri bir takım tezlerin basit tekrarıyla meşguller. Böyle oluğu için kendi aralarında bir türlü birlik olamıyorlar; bölündükçe bölünüyorlar...

Böyle bir yanılsamanın sol saflarda etkisi olmasada, başta Devrimci İşçi olmak üzere herkesin rolü olmuştur. Şöyleki; Devrimcilikle göçmen sorunları arasındaki ilişkinin - tersyüz edilmesine karşı ciddi ve kapsamlı bir mücadele yürütülememiştir. Bu yöndeki çabaları, genellikle yetersiz kalmıştır. Başta göçmenler sorunu olmak üzere Avrupa zeminindeki diğer sorunların anlaşılması, kavramlaştırılması; bunların çözüm yollarının belirlenmesi gibi konularda üretici bir faaliyet içine girilememiştir. bunları başarmayan yatkın olan Devrimci İşçi'de bile bu yanılsama bir süre etkili olmuştur. bu konuda kendimize de eleştirel baktığımız biliniyor. (Bakınız Devrimci İşçi Sayı 34, 15 Ocak 1988 Yabancıların Demokratik Kitlesel Birliği başlıklı yazı; yine sayı 42 Nisan 1990, İkili Görevler Tesbiti Üzerine Yeniden düşünmek başlıklı yazı ve sayı 43 Temmuz 1990 Kapıdaki Tehlike ve Görevlerimiz başlıklı yazı.)

✱✱✱✱

AVRUPA TOPRAKLARINDA BIR DEV DOĞUYOR

Avrupa Topluluğu ülkelerinden oluşan, iç sınırların kaldırıldığı, "kişilerin, metaların, hizmet sektörünün ve sermayenin serbestçe dolaşımının sağlandığı" Avrupa Birleşik Devletleri 320 milyonluk insan potansiyeli, ABD'den sonra en büyük "milli" hasılatı ile tam bir dev...

Avrupa Ortak Pazarı'nın mimarları neleri hedefliyorlar? Sihirli bir formül haline getirilen 1992 yılında neleri gerçekleştirmek istiyorlar? Yazımızın birinci bölümünde bu ve benzeri sorulara cevap vermeye çalışacağız.

İkinci bölümü emperyalistler arası çelişkiler/çıkar birliklerine ayıracağız: A(E)T hangi koşullarda ve niçin oluştu? Büyük dünya savaşına sebep olan "ulusal" çekişmelerin yaşandığı Avrupa ülkelerinin ekonomik, siyasi, askeri vb. düzeylerde "tam bir birliğe" ulaşmaları mümkün mü? gibi soruları ele alıp, Ortak Pazar karşısında ABD ve Japonya'nın tutumu, AT ülkelerinin kendi aralarındaki çelişkilere değineceğiz.

Bilindiği üzere AT ülkelerinin tarihi sömürgecilik/ yeni sömürgecilik ve emperyalizm tarihidir de. Dolayısıyla yazımızın üçüncü bölümünü Avrupa Topluluğu'nun yeni sömürgecilik politikaları, geri bıraktırılmış ülkelerle ilişkileri oluşturacak.

Bu bağlamda yine önemli bir konu AT ülkelerinde yaşayan yabancı işgücünden oluşan topluluk-ların ve mültecilerin durumu. AT tasarılarında yabancı toplulukların geleceği ile ilgili neler düşünülüyor, mülteci sorununa nasıl yaklaşılıyor, "dünyanın refah bölgesi Avrupa'ya" mülteci "akını" ne tür önlemlerle durdurulmaya çalışılıyor? Evet, bu ve benzeri sorulara dördüncü bölümde cevap verilecek. (1)

Birinci Bölüm:

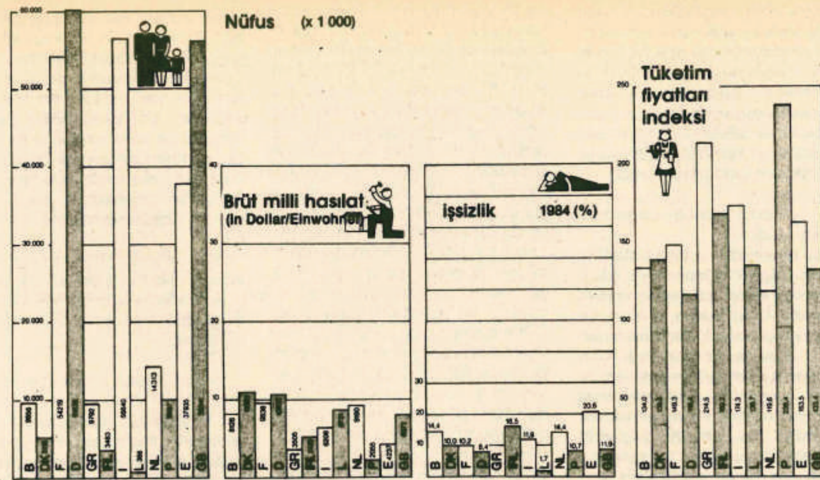
DİLLERDEN DÜŞMEYEN TARİH: 1992

Avrupa'da bir hayalet dolaşıyor: AT ülkeleri arasındaki sınırların 1992 de kaldırılmasıyla gerçekleşecek olan "Ortak Pazar". Milyonlarca işsiz ve sosyal yardım alarak yaşamak zorunda olan insan işsizlik ve sosyal yardımların kısıtlanacağından korkuyor. Geniş işçi yığınları bir taraftan sermayenin işgücünün daha ucuz olduğu Avrupa bölgelerine kayabileceğinden ve böylece işyerlerini kaybetmekten, diğer taraftan ekonomik ve siyasi kazanımlarının törpüleneceğinden çekiniyorlar. Mülteciler AT sınırlarında kendilerine karşı daha sıkı güvenlik önlemlerinin alınabileceğini, AT sınırlarının aşılmasının zorlaştırılacağını, kontrollerin artırılacağını düşünüp ürküyorlar. Avrupa Topluluğu içerisinde yaşayan yabancı kökenli topluluklar daha sıkı vize uy gulamalarından korkuyorlar. Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler sınırların kaldırılmasıyla birlikte daha da sertleşecek olan rekabetten harekette geleceklerine güvenle bakamıyorlar. Küçük köylüler 1992 yılından sonra yaşamlarını sürdüremeyeceklerini söylüyorlar. Tüketici örgütleri tüketim mallarının kalitesinin düşeceğini hatırlatıyor, atom enerjisi karşıtları komşu ülkelerden atom enerjisi ithal edileceğinden korkuyorlar...

Büyük basın tekellerinin kontrol ettiği/ yönlendirdiği Avrupa kamuoyu ise 1992 yılına ve Ortak Pazar'a müthiş bir iyimserlikle bakıyor. Ilgili AT komisyonu ise, AET'nin kuruluşu sırasında 1970 yılı için öngörülen programı, 1992 yılının sonuna kadar gerçekleştirmek istiyor. Temel konularda verilecek 300 karar, sermayenin, metaların, hizmet sektörünün ve kişilerin serbest dolaşımını içeren büyük bir iç pazarın oluşumunun ön koşullarını yaratacak. Binlerce teknokrattan, politikacıdan vb. oluşan çeşitli AT organları bu kararları gerçekleştirmek için gece gündüz çalışıyorlar. 1970 yılında gerçekleştirilemeyen rüya 1992 sonunda gerçekleşeceğe benziyor. Büyük sermayedarlar Ortak Pazar'ın gerçekleşmesi için aktif çaba harcıyorlar. Ingiliz muhafazakarlarından italyan komünistlerine kadar Avrupa'daki hemen hemen tüm politik akımlar "1992"yi savunuyor ve istiyorlar. AT ülkelerinin 12 hükümeti de her fırsatta Ortak Pazar'ı gerçekleştirmedeki kararlılıklarını gösteriyorlar.

1960'lı yıllarda AT içerisinde önce AT üyesi ülkelerin "Sosyal Güvenlik Sistemleri'ni" uyuma tabi kılma, daha sonra ise Ortak Pazar'a yönelme tutumu ağır basıyordu. Bu amaçla 1962 yılında Brüksel'de AT hükümetlerinin katıldığı büyük bir konferans gerçekleştirildi, ancak sonuç alınamadı.

Şu sıralarda ise AT ülkelerinin yöneticilerine tam tersi bir yaklaşım hakim: Önce "Büyük Ortak Pazar" gerçekleştirilecek. Sağ politik akımlar, bunun ekonomik büyüme anlamına geleceği için, kendi başına bir "sosyal önlem" olduğunu söylüyorlar. "Sosyal ve siyasal uyum" ise, iç pazarı izleyecek önlemlerle sağlanmaya çalışılacak.

İÇ PAZARA DOĞRU

1985 Haziran ayında toplanan 12 ülkenin hükümet başkanları, ilgili AT komisyonunun hazırladığı "Beyaz Kitap'ta" iç pazarın gerçekleştirilebilmesi için öngördüğü 300 önlemi 1992 yılının sonuna kadar gerçekleştirme kararı aldı. Sözkonusu kitapta uzun uzun anlatılan ve "300 karar" diye anılan önlemleri üç ana başlıkta toplamak mümkün:

1- AT çatısı altında birleşen 12 ülke sınırları arasındaki her türlü fiziksel engelin ortadan kaldırılması: Örneğin sınır koruma istasyonlarının ve polisinin, sınırlardaki kimlik kontrollerinin yada katma değer vergisi - kontrollerinin vb. kaldırılması.

2- Düşünülebilecek her türlü teknik engelin zorunlu, ama mutlaka zorunlu olan bir düzeyde sınırlandırılması: Örneğin ot biçme makinalarının gürültü sınırlarının ne olacağı, prizlerin teknik oluşumu gibi basit şeyler (şu anda Philips firması 12 AT ülkesi için 36 ayrı priz üretmek zorunda), pazarların kamu işlerine açılması (Örneğin Alman Devleti'nin bir başka ülkenin firmasına iş verebilmesi), pazarların yine sermaye, bankalar, sigortalar, ulaşım firmaları ve normları açısından liberalleştirilmesi vb. Bu alanda 12 AT ülkesi arasında 5000'in üzerinde uyuma tabi tutulması gereken farklı normların olduğundan bahsediliyor.

3- Farklı dolaylı vergilerin azaltılması, metaların ve hizmet sektörünün serbestçe dolaşımının bir dizi farklı dolaylı vergi yüzünden mümkün olamayacağı söylenerek, bu alanda sayıca az ve ortak vergi kurallarına ulaşılmak isteniyor. Bugünkü şekliyle bu vergilerin rekabet şartlarını güçleştirdiği vurgulanıyor. İlgili AT komisyonu bu alana ilişkin örneğin katma değer vergisinin %14 ile %2 arasında değişebilecek bir ortak ölçüye uyarlanmasını öneriyor. Alkollü içkiler, tütün ürünleri, petrol ürünleri vb. satış fiyatlarında içerilenen tüketici vergisinin de 12 AT ülkesinde eşitlenmesi gerektiği düşünülüp bu konuda da pazarlıklar yürütülüyor.

Ortak Pazar'a ulaşmak için gerekli olan temel önlem ve adımları içeren sözkonusu Beyaz Kitap'ta Ortak Pazar savunucularının propagandif özellikli idda larının aksine emekçilerin durumu ya da sosyal güvenlik önlemlerine ilişkin herhangi bir öneri bulunmuyor. Bu Beyaz Kitap'ın nasıl oluşturulduğu gözönüne getirilirse, bu durumun yadsınacak bir tarafı da yok. Philips tekelinin o zamanki şefi Hollandalı wisse Dekker 1985 yılında "Avrupa 1990" adlı rapor hazırlıyor. Bu rapor "Avrupa Sanayicileri Yuvarlak Masası" tarafından o dönemde imzalanıyor. (2)

Ortak Pazar'ın oluşmasına yönelik gerekli önlemleri içeren Beyaz Kitap'ı hazırlamakla görevlendirilen AT komisyonu ise hazırladığı kitabın büyük bir bölümünü hemen hemen harfi harfine Philips şefinin hazırladığı "Avrupa 1990" raporundan alıyor. Ve 1985 Haziran'ında AT zirvesinde biraraya gelen 12 ülkenin hükümet şeflerinden oluşan konsey ise sözkonusu Beyaz Kitap'ı aynen kabul ediyor.

Durum böyle olunca Avrupa Ortak Pazarı'nın oluşturulmasına yönelik öngörülen önlemler arasında Avrupa işçi sınıfının yararına yada "sosyal güvenliğe" yönelik öneriler aramak abes oluyor. Sözkonusu Ortak Pazar oluşumuna karar verildiği andan itibaren tamamen Avrupa sermayesinin ve bunlar içerisinde de tekelci devlerin çocuğu olarak beliriyor.

Yukarıda anlattığımız 300 kararın bugüne kadar aşağıyukarı 100'ü verilmiş bulunuyor. Ama asıl tartışma ve çekişme konusu olacak normlar üzerine verilmesi gereken kararlar şu anda bekletiliyor.

AT'nin temel ilkelerinin değiştirilmesi anlamına gelen ve Temmuz 1987'de yürürlüğe giren Avrupa Birleşik Dosyası gereğince bu kararların %90'ı "nitel çoğunluk"(3) tarafından verilebiliyor. Geri kalan %10'luk bölüm ise katma değer vergisi ve tüketici vergilerini içeriyor ki, bu konuda ortak irade şart görülüyor.

1992 yılında tamamlanması öngörülen iç pazarın hedefi savunucuları tarafından "daha fazla pazar" ve "daha büyük çapta ekonomik büyüme" olarak belirleniyor. Dolayısıyla Ortak Pazar hedefi tamamen kapitalist bir proje olarak beliriyor. Iç pazarın mimarları bu projenin politik imajını bilinçli olarak sınırlandırıyorlar. Politik anlaşmalar sonucu 12 ülke arasında varolan ve arkalarında ekonomik çıkarların gizlendiği bir yığın teknik normu uyuma tabi tutma yolu sonuçsuz kalmıştı. Sözkonusu normların eşitleştirilmesi için bugün her ayrıntıda birlik aranmıyor artık. Bir çok konuda uyumun gerekli olmadığı, bunun yerine ulusal normların taraflarca tanınmasının da yeterli olacağı söyleniyor. Bunun anlamı da kendiliğinden ortaya çıkıyor: Serbest piyasada güçlü olan taraf kendisini kabul ettirecek ve kendi normlarını dikte edecektir. Klasik Ingiliz Ekonomisti Adam Smith'in "gizli eli", AT politikacılarının başaramadığını tamamlayacaktır diye düşünülüyor. Bu yeni strateji ve eşliğinde gündeme gelen politik baskı gözönünde bulundurulduğunda, Iç Pazar'ın başarıya ulaştırılması daha fazla mümkün hale geliyor. Bunun 31. 12. 1992 tarihinde başarılıp başarılamayacağı ise henüz kesin görünmüyor. Doğu Avrupa ülkelerindeki yeni gelişmeler, bunların AT iç süreçlerine etkisi ve gerekli kararların şu ana kadar küçük bir bölümünün alınabilmiş olması akılda tu-

»

tulduğunda, İç Pazar'ın gerçekleşmesinin gecikmesi de muhtemel hale geliyor. Ancak böylesi bir gecikmenin projeye önemli bir zarar vereceği de düşünülemez. Zaten asıl önemli olan İç Pazar'ın şu veya bu tarihte gerçekleşmesi değil, neleri hedefledikleri, neleri içerdikleridir. Biz bu nedenle şimdiki İç Pazar propagandalarında nelere yer verildiğine bakacağız.

CECCHINI-RAPORU: İÇ PAZAR NELERE MUKTEDIR OLACAK?

İç Pazar mimarları, adım adım gerçekleştirdikleri projenin ana faziletlerini şöyle açıklıyorlar:

a) Sınırların kaldırılması ile mümkün hale gelecek "sermayenin, metaların, hizmet sektörünün ve bireylerin serbest dolaşımı", 12 AT ülkesinde yaşayan insanlara yaşamlarında büyük kolaylıklar sağlayacak. AT vatandaşları için Kuzey Danimarka'dan Güney Portekiz'e kadar, oradan Yunanistan'a kadar sınır kapılarında pasaport kontrolünü beklemeksizin gezi özgürlüğü, herhangi bir AT ülkesinin diplomasının tüm AT ülkelerinde geçerli olacağı anlamına geldiği için elbette büyük kolaylıklar anlamına gelmektedir.

Artık TIR şoförleri sınırlarda saatlerce gümrük işlemleri için beklemeyecek, kara ve hava yolu ile seyahatlerin fiyatları düşecektir.

Ancak Avrupalılar açısından gerçekten ileri bir adım anlamına gelen bu "özgürlükler", asıl sermayenin yararına işleyecektir. Ulusal ve uluslararası planda faaliyet gösteren tekeller artık en azından AT topraklarında 12 ayrı ülke için üretim ve pazarlama yapmak yerine, 320 milyon tüketiciye hitap etme olanağına sahip olmaktadırlar. Avrupa tekellerinin cirolarının %70 ila %90'ının Batı Avrupa'da gerçekleştirdikleri düşünülürse, sınırların kaldırılması ve tek bir pazara ulaşmasının aslen bunlara hizmet ettiği kolayca görülebilir.

b) Sınırların kaldırılmasıyla birlikte ekonomide daha büyük bir büyüme elde edilmek istenmektedir. İç Pazar projesinden beklenen faziletlerden birisi de bu büyümedir.

İtalyan Paolo Cecchini komutasında hazırlattırılan 6000 sayfalık bilimsel bir raporda ilgili AT komisyonu, İç Pazar'la birlikte AT ekonomisinin %5-7 oranında büyüme hızı kazanacağı, bu büyüme oranının en az 5 yıl düşmeyeceğini iddia ediyor. Bu büyümenin tüm AT topraklarında 2 ile 5 milyon arasında yeni işyerinin oluşmasını beraberinde getireceği de iddialar arasında. AT ülkelerinde şu anda 16 milyonun üzerinde resmi işsiz olduğu düşünülürse, İç Pazar'a bağlanan ümitlerin bizzat mimarlarınca da aşağıda tutulduğu söylenebilir. İç Pazar'la birlikte aynı zamanda fazla sayıda işyerinin de (gümrük ve sınır koruma görevlileri vb.) kaybolacağı unutulmamalıdır.

Yine de ekonomik düzeyde böyle bir büyümeye yol açacak sebepler kısaca ve başlıklar halinde şöyle sıralanabilir:

1. Örneğin Philips firması artık 36 ayrı priz üretmeyeceği için, üretiminin maliyetinde düşüş olacak, buna karşılık ise aynı tipte prizi yüksek miktarda üretebilecektir. Bu durum ise doğrudan kar oranlarını yükseltici bir işlev görecektir.

2. Sınırlardaki bekleme zamanları ve gümrük giderleri kalkacak, bu önlemlerde maliyeti düşürücü ve rekabet koşullarını iyileştirici bir işlev görecektir.

3. Ancak İç Pazar'ın rekabet koşullarını sertleştireceği de bilinmektedir. Bu ise mallara tekelci fiyatların konmasını güçleştirecek ve tekelleri yeni yatırımlara zorlayacaktır. Bu da büyümeye yolaçacak durumlardan birisidir.

Biraz da gerçekleşmeye yüztutan İç Pazar projesinin AT içerisindeki çeşitli düzeylere nasıl yansıyacağı, şimdiden nasıl yansıdığı ile ilgilenmekte yarar var.

TEKELLER BİRLEŞİYOR

İç Pazar projesinin 1992 sonunda gerçekleştirilip tamamlanmasına karar verildikten sonra gündeme gelen gelişmelerin başında, gerek tek tek AT ülkelerinde, gerekse çeşitli AT ülkeleri kökenli tekeller arasında birleşme eğiliminin güçlenmesidir. Bu eğilimi doğuran sebep, İç Pazar'ın rekabet koşullarını sertleştireceği beklentisi olmalıdır. Birleşme eğilimi bu sert koşullara hazırlanma ihtiyacından doğmaktadır. Bu yönüyle İç Pazar hazırlıklarının daha şimdiden Avrupa sermayesinin birikim ve tekelleşme sürecini hızlandıran bir işlev gördüğünü de söylebilir.

Bu eğilimin somut belirtileri olarak çeşitli sektörlerden bir kaç örnek verilebilir:

*Otomobil sanayi dalında son bir kaç yılda izlenen birleşmeler şunlar olmuştur: Fiat, Lancia ve Alfa Romeo ile birleşmiş, Vw, Audi'yi ve İspanyol Seat;, Peugot, Citroen'i satınalmıştır. Bu alanda birleşme pazarlıkları diğer alanlarda olduğu gibi sürmektedir.

*Savaş sanayi dalında: Fransız Thompson İngiliz Ferranti ile birleşiyor, Hollandalı Philipps'in bu alandaki üretim birimlerini satınalıyor, Plessey kendisini Siemens'e ve General Elektric Company'e satıyor, Daimler-AEG birleşiyor vb.

*Kompütör ve elekroteknik: (Sadece Almanya'dan bir-iki örnek) Hoesil, mbp'nin %50'den fazlasını satınalıyor, BMw Softlab'ı, Gommerzbank ADV/Orga'yı kontrolü altına almış bulunuyor, Siemens Nixdorf'la birleşiyor.

*Medya dalı: (Sadece İtalya'dan örnek) İtalya'da TV kralı olarak bilinen Silvio Berlusconi son bir kaç yılda haftalık ve aylık magazinlerin üçte birini, özel radyo ve televizyonların %50'sini, tüm kitap üretiminin %20'sini, günlük gazetelerin %17'sini vs. alarak bu alanda tam bir "hükümdarlık" kurmuş.

Yukarıdaki örnekler, önemlilik derecesine göre seçilmiş olmayıp sadece okuyucuya tekeller arası birleşme eğilimi konusunda bir fikir edinebilme olanağını sağlamak için verilmiştir. Elbette diğer sanayi ve finans dallarında da bu eğilim hızla gelişmekte ve hergün daha güçlü tekeller doğurmaktadır.

İlgili AT komisyonu ise henüz yıllık cirosu 2 milyar DM'ı geçecek olan tekeller arası birleşmelere karşı konum hazırlamakla meşguldür. Bu türden bir belirleme ise İngiliz, İtalyan ve Fransız kökenli sanayici ve finans oligarşileri için bir sınırlama olurken, Almanya kökenliler için bir kolaylık anlamına gelmektedir. Çünkü Almanya'da bu sınır şu ana kadar 2 milyarın altında bulunmakta, bundan dolayı örneğin Daimler-AEG birleşmesinde yasal zorluklarla karşılaşılmıştır.

Şu anda AT içerisindeki ekonomik gelişme (elbette belli bir süredir) iç pazarında nasıl şekilleneceğini belirleyecek olan iki eğilim, iki faktör tarafından belirlenmektedir.

Bunlardan birincisi ulusal ekonomilerin giderek daha fazla ve daha karmaşık bir şekilde bütünleşmeleri, ilişkilenmeleri olurken, diğeri öbür üye ülkelerin politik katılımı sözkonusu da olsa bu bütünleşmenin ağırlıkla ve giderek daha fazla bir biçimde Alman ekonomisi tarafından belirlenip yönlendirilmesidir. Alman Merkez Bankası bugünden diğer ülkelerin merkez bankalarına ekonomi ve para politikalarında önderlik etmekte, bu pozisyonunu her geçen gün daha da pekiştirmektedir.

Bugün tartışmasız bir gerçeklik olan bu iki eğilim ya da faktör AT'nin Almanya tarafından belirlenip-yönlendirilen bir ekonomik blok olmaya aday olduğunu göstermektedir.

1970 yılın da gerçekleştirilemeyen rüya 1992 sonunda gerçekleşeceğe benziyor. Büyük sermayedarlar Ortak Pazar'ın gerçekleşmesi için aktif çaba harcıyorlar. İngiliz muhafazakarlarından İtalyan komünistlerine kadar Avrupa'daki hemen hemen tüm politik akımlar 1992'yi savunuyor ve istiyorlar.

Ortak Pazar'ın oluşmasına yönelik önlemleri içeren Beyaz Kitap'ı hazırlamakla görevlendirilen AT komisyonu ise hazırladığı kitabın büyük bir bölümünü hemen hemen harfi harfine Philips şefinin "Avrupa 1990" adlı raporundan almıştır.

Avrupanın 100 büyük tekeli (In Mrd. US-Dollar)

sıra	BW*	isim/	ülke	branj	değer**	sıra	BW*	isim/	ülke	branj	değer**
1	10	Royal Dutch/Shell	NL/GB	Energie	54,36	51	295	De Beers	GB	Südafr. Minen	5,51
2	31	British Telecom	GB	Telekomm.	24,29	52	298	BSN	F	Nahrung	5,44
3	33	BP	GB	Energie	24,15	53	316	Saint-Gobain	F	Glas	5,20
4	66	Unilever	NL/GB	Nahrung/Waschm.	16,60	54	317	Cie. du Midi	F	Mischkonzern	5,18
5	74	Glaxo Holdings	GB	Pharma	15,92	55	319	Cie. Fin. de Suez	F	Bank	5,18
6	82	Assicurazioni Generali	I	Versicherung	14,79	56	322	Volvo	S	Auto	5,16
7	86	Daimler-Benz	BRD	Auto	14,36	57	323	Allied Lyons	GB	Genußmittel	5,15
8	92	B.A.T. Industries	GB	Mischkonzern	13,46	58	325	Banco de Santander	E	Bank	5,14
9	94	ICI	GB	Chemie	13,43	59	328	Bass	GB	Genußmittel	5,09
10	95	Siemens	BRD	Elektro	13,39	60	332	Prudential	GB	Versicherung	5,06
11	96	Nestlé	CH	Nahrung	13,39	61	336	Racal Electronics	GB	Luftf./Rüstung	5,00
12	99	Fiat	I	Auto	13,32	62	337	Münchner Rück	BRD	Versicherung	4,99
13	101	Allianz	BRD	Versicherung	13,25	63	345	Repsol	E	Energie	4,93
14	115	Hanson	GB	Mischkonzern	12,25	64	347	Skanska	S	Bau	4,92
15	121	British Gas	GB	Gasversorgung	11,70	65	358	Cie. Gen. d.ÉL	F	Energie	4,77
16	142	General Electric	GB	Elektro	10,09	66	316	Cie. Gen. des Eaux	F	Wasserversorg.	4,76
17	143	Deutsche Bank	BRD	Bank	10,08	67	364	Endesa	E	Energie	4,71
18	144	Bayer	BRD	Chemie	9,90	68	370	Norsk Hydro	N	Energie	4,66
19	145	BTR	GB	Mischkonzern	9,89	69	371	Stet	I	Telekomm.	4,65
20	159	Ciba Geigy	CH	Chemie	8,97	70	375	Gen. de Belgique	B	Mischkonzern	4,59
21	160	BASF	BRD	Chemie	8,96	71	377	Philips	NL	Konsumgüter	4,57
22	161	Hoechst	BRD	Chemie	8,93	72	378	Dresdner Bank	BRD	Bank	4,56
23	162	Cable & Wireless	GB	Telekomm	8,93	73	386	Land Securities	GB	Immobilien	4,46
24	174	Hoffmann LaRoche	CH	Pharma	8,43	74	402	Zürich Vers.	CH	Versicherung	4,30
25	179	Elf Aquitaine	F	Energie	8,18	75	404	Lloyds Bank	GB	Bank	4,29
26	187	Barclays	GB	Bank	7,80	76	410	Paribas	F	Bank	4,27
27	192	Marks & Spencer	GB	Kaufhaus	7,65	77	412	Societé Gen.	F	Bank	4,23
28	193	ABB	S/CH	Anlagenbau	7,58	78	414	Tesco	GB	Kaufhaus	4,21
29	200	Sandoz	CH	Pharma	7,53	79	417	Rhone-Poulenc	F	Chemie	4,18
30	201	Schw. Bankverein	CH	Bank	7,49	80	419	L'Air Liquide	F	Chemie	4,17
31	207	Beecham	GB	Pharma	7,36	81	421	Boots	GB	Kaufhaus	4,16
32	209	Banco Bilbao Vizc.	E	Bank	7,32	82	425	Midland Bank	GB	Bank	4,10
33	211	LVMH	F	Luxusgüter	7,29	83	428	Trusthouse Forte	GB	Freizeit	4,08
34	214	Telefonica Nacional	E	Telekomm	7,28	84	430	BMW	BRD	Auto	4,07
35	215	Grand Metropolitan	GB	Mischkonzern	7,27	85	440	Peninsula & Oriental	GB	Schiffahrt	4,04
36	216	Racal Telecom.	GB	Telekomm	7,24	86	443	Thyssen	BRD	Stahl	4,01
37	219	National Westminster	GB	Bank	7,16	87	446	Great Universal	GB	Kaufhaus	3,99
38	228	Petrofina	B	Energie	6,90	88	451	Ladbroke	GB	Freizeit	3,93
39	232	GPG	GB	Genußmittel	6,77	89	454	Banco Esp. de Cred.	E	Bank	3,92
40	244	Credit Suisse	CH	Bank	6,44	90	462	Nationale-Nederl.	NL	Versicherung	3,85
41	248	RWE	BRD	Energie	6,35	91	466	Banco Central	E	Bank	3,82
42	259	Rio Tinto Zinc	GB	Rohstoffe	6,18	92	475	Thomson-CSF	F	Luftf./Rüstung	3,73
43	256	Peugeot	F	Auto	6,16	93	479	Stora	S	Holz/Papier	3,70
44	263	Wellcome	GB	Pharma	6,03	94	485	Tarmac	GB	Bau	3,66
45	270	VEBA	BRD	Energie	5,92	95	490	Montedison	I	Chemie	3,62
46	276	VW	BRD	Auto	5,83	96	495	Skan. Elskilda	S	Bank	3,57
47	283	Eurotunnel	F/GB	Verkehr	5,74	97	501	Electrolux	S	Konsumgüter	3,53
48	289	Sainsbury	GB	Kaufhaus	5,64	98	503	L'Oreal	F	Pharma	3,51
49	292	Reuters	GB	Dienstleistungen	5,57	99	509	BOC	GB	Chemie	3,47
50	293	Schw. Bankgesellsch.	CH	Bank	5,52	100	511	RAS	I	Versicherung	3,47

Dünya sıralaması

* = Rang in der Liste „The Global 1000" der „Business Week". ** = Berechnungsgrundlage der Börsenkapitalisierung: Dollarkurs vom 31.5.89 — Alle Angaben (außer Branchen): Business Week v. 17.7.89

İÇ PAZAR VE SOSYAL KAZANIMLAR

İç Pazar'ın tamamlanması, AT'nun metrepolleri konumundaki ülkelerde sosyal hakların genişletilmesini sadece durdurmakla kalmayıp, varolanların da budanmasına yol açacaktır. Sermaye kuruluşları (özellikle Kuzey AT ülkelerinde) buğünden "yüksek" sosyal giderlerin rekabet koşullarını kötüleştirdiğinden yakınarak, rekabet edebilmek için sosyal giderlerin budanmasını talep etmektedirler. Daha şimdiden Kuzey'deki büyük tekeller üretim birimlerini işgücünün ucuz ve sosyal giderlerin az olduğu Güney ülkelerine kaydırarak, kar oranlarını yükseltmeyi duşunmektedirler. Sınırların kaldırılmasıyla birlikte AT tüketicilerine ulaşmak için nerede üretimin yapılacağı da artık pek önemli olmamaktadır.

İşsizler örgütleri, sendikalar ve kimi sol partiler İç Pazar projesinin sosyal yönünün olmayışını görüyor ve bu doğrultuda kimi talepleri öne sürüyorlarsa da, bu sınırlı talepleri dahi kabul ettirmek için güçlü bir muhalefet hareketi oluşturamıyorlar. Sendikaların ve kimi partilerin bu doğrultudaki girişimleri de şu ana kadar sonuç vermemiş durumda. Ancak işçilerin, işsizlerin, kadınların, köylülerin kimi kazanılmış haklarının kolay kolay budanamayacağını, bunun geniş tepkilere yolaçacağını DDR'deki son işçi ve köylü eylemleri de gösteriyor.

2. Bölüm gelecek sayıda

Dipnotları:

(1) Türkiye-AT ilişkileri, Türkiye'nin AT'na tam üyelik başvurusunun durumu, bu ilişkilerin karekteri ve gelecekte ne gibi şekillere bürünceği de önemli bir konu. Ancak bu yazımızda bu konuya değinmeyeceğiz.

(2) "Avrupa Sanayicileri Yuvarlak Masası'nda" (Roundtable of European Industrialists) temsil edilen sanayi devlerinden bazıları şunlar: Philips, Nixodorf, AEG, Volvo, Olivetti, Shell, Siemens, Fiat, Daimler-Benz, MAN, Thyssen, Bosch vs...

(3) Nitel çoğunluk: 12 AT ülkesinin toplam oy sayısı 76. Bunlar arasında 4 büyük ülkenin (Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya) her birisinin 10 oyu bulunuyor. İspanya 8 oya sahip olurken, daha küçük olan Belçika, Hollanda, Yunanistan ve Portekiz'in her birinin 5'er oyu bulunuyor. Danimarka ve İrlanda 3'er oya sahip. Nitekim Lüxsemburg'un da 2 oyu bulunuyor. "Nitel Çoğunluk" 54 oydan oluşuyor. 53 oy nitel çoğunluğun oluşturulması gerekli kararların alınmasına yetmiyor. Söz konusu 4 büyük ülkenin dışında kalan tüm orta büyüklükteki yada küçük birleştiğinde sözkonusu nitel çoğunluğun oluşmasını önleyebiliyorlar. Yani AT içerisinde (örneğin IMF'de olduğu gibi) 4 büyük ülkenin oy sayısı geri kalan 8 ülkenin oy sayısından fazla.

Kaynaklar:

Kon-Fusion im Binnenmarkt, Tageszeitung, yazı dizisi.

-Die Vollendung der Binnenmarkt 1992, Bundesministerium für wirtsiaft, 1988

-Die Gemeinslaft 1992, Jacques Delars, 1988

-EG-Magazin, çeşitli sayılar

-EG Europa? So nicht!, wilfried Telkörper

Dialog Europa, 1989, IDE.

-Euromilitarismus, die Grünen.

-Europa, Niedersächsische Zentrale für Politische Bildung.

-Çeşitli dergi ve günlük gazeteler.

★★★★

İNSAN BU MEMLEKETTE NASIL YAŞAR?

Okuyucu mektubu

"İnsanlar karnıbaharlardan kat kat üstündür bence" Mrc. Dalloway'den. Eline sağlık Virginia woolf'un. Tabii ki karnıbaharlardan kat kat üstündür insanlar.

Ama mesela pandalarla, kaplanlarla veya ağaçkakanlarla kıyaslarsak... Doğanın merkezine insanı mı oturtmalı, özgün doğayı mı? Malum pandaların nesli tükeniyor. Dünyada topu topu 1000 tanecik kaldılar. Milyonlarca dolar ödenerek korumaya alındılar epeydir. "insanlar acı yaşarken" diye öfkeyle homurdananlar var. "Pandasız da hayat akıp gider" diyenler.

Devrimci İşçi'yi okuyorum bir yıldır. Ve "politika"nın ne anlama geldiğini soruyorum kendi kendime. Politik bir dergi, insanlığa tehdit unsuru haline getirilen gen teknolojisi ve kullanım alanlarıyla mesela veya ekolojiyle uğraşmaz mı?

Düşüncelerime ışık tutacak sese ve seslerin çok renkliliğine ihtiyacım var.

Sorum okuyucu arkadaşlara: Pandalar ölsün mü, ölmesin mi?

Bilmem ne gümrüğündeyiz. (isimlerin önemi yok, adını değiştir hikaye tüm gümrükleri anlatır.) Beyler, pasaportlar lütfen! (Bayanlar da var oysa, küstah polis)
Ehliyet lütfen!
Ruhsat lütfen!
Bekleyin lütfen!
Bu lütfen bekleyişler polisin insafına göre değişik saatleri buluyor kuşkusuz. Ve o ara gelen arabalar geçiyor, lütfensiz.

"Böylesi durumlarda alttan alacaksın, yoksa adamı 5 saat daha bekletirler" diye yorum geçenler. "Ne yaparsın saçlarımız siyah, olur böyle şeyler" diyenler.

Enternasynalizmi ısrarla savunmama rağmen saçlarımı boyatmaya hiç mi hiç niyetim yok. İnsansam... Bu uygulama onuruma dokunuyorsa... Ne yapmalıyım?

Devrimci İşçi'de yabancılar yasasıyla ilgili "duvarlar yıkılsın" sloganı gözüme ilişti. "kahrolsun" deyince emperyalizm kahrolmuyor veya "yaşasın"larla yaşamıyor sosyalizm. "Duvarlar yıkılsın" çok somut "Nasıl" sorusu geliyor aklıma. Ve insansak... Bu tür uygulamalar onurumuza dokunuyorsa... Ne yapmalıyız?

İsveç'ten bir arkadaş anlattıydı ilk geldiğimiz sıralar. Mülteci iki arkadaş her yıl Rodos'a giderlermiş tatillerinde. Rodos'a gittiklerinde... Ayışığında buğulu kadehleri ellerine aldıklarında... Karşıda güzelim memleketin hasretli toprakları gözüktüğünde... Memleketim, memleketim. Senin için ağlanmaz da ne yapılır? Gözyaşlarıyla dopdolu, Türkiye topraklarını gözucuyla öptüklerinde...
Birisi çıkıp dünyalarını yıkıvermiş 10 yıldan sonra: "O karşıda görünen Türkiye değil Yunanistan toprakları be kardeşim"

Almanya'ya göçe gelmeden önce, dünya tatlısı bir dostumuz sıkı sıkı tembihlemişti: Aman Şilili'leri örnek almayın; Bütün bir yıl en zor şartlarda harıl harıl çalışıp para biriktirirmiş mülteci Şilililer. Ve tatil zamanı aynı telaşeyle Şili sınırına gidip çadır açarlarmış. Tatil boyunca uzaktan Şili'yi seyredip, eskisinden daha hızlı işbaşı yaparlarmış yeni tatil parası biriktirmek için.

O zamanlar gülmüştüm sadece. Epey keyifli gelmişti hikaye. Şimdi artık –bir yıldan sonra– gülmek gelmiyor içimden.

Bir ses: "Türkiye'li olabilirsin. Mücadeleyi özleyebilirsin. Veya dostlarını. Hatta salt sokakların canlılığını. Ancak yaşadığın yeri ve şu anda yurtdışında olduğun gerçeğini yakalamak zorundasın" sorun gelip üretime dayanıyor sanıyorum, mekanlar tali.

Soruyorum: İnsan bu memlekette nasıl yaşamalı? Kendini nasıl üretmeli yeniden yeniden?

Duyuyoruz veya okuyoruz. Ikinci, hatta üçüncü kuşak gençlik, kendi dinamizmini sıkça yakalıyor günlük hayatta. Neo-Nazilere karşı Türk çeteleri, aileye karşı başörtü kavgası, diskoların yabancılara kapatılmasına karşı yürüyüşler ve gösteriler. Ağızlarda "Allah allah bu nasıl faşist" türküsü (arabesk toplumumuz olur bu kadar...) Ve hayat gençler için de akıp gidiyor kuşkusuz. Bu gençlerden birisi de ben olsaydım derdim bir an (Hayali cihana değer, yaş seksene gelince.) Devrimci Işçi'yi açsaydım dedim susamışlıkla. Kendim için ne bulurdum?

Ve evrenseli yakalamak deyince...
Çoktandır vizyonlarda işlevini tamamladı belki ama B.Bertolucci'nin o muazzam filmine; Son Imparator'una değinmeden edemeyeceğim. Mançurya'nın son imparatoru ve düşündürücü sonu; Kızıl birlikler Mao'nun resmini putlaştırmadı, kimse eğilmek için zorlanmadı azizlerin önünde. Bana Türk solunun yakın geçmişinden çağırışım yaptırmadı filim kareleri. Sonraları ben, herşeye rağmen bugün de yürekten desteklediğim PKK'nın diploma törenini izlemedim. Peşmergeler marksizm-leninizm yolunda Apo'nun resmi üzerine el basarak yemin etmediler. Tarihte kahramanların rolü ikilemine girmek istemiyorum. Içim rahat, Imparatorluklar çoktan yıkıldı. Sosyalizme giden yolda fanatizmin zerresi kalmadı. Ve bizim artık imparatorluklara ihtiyacımız yok. Kitap alıntılarına ve satır aralarına saklandığımız da yalan. Bütün yalanlara rağmen Devrimci Işçi'de bir filmi mesela, veya kitabı tanıtmak lüksü gerçek. Ya da gerçeğin lüksü yalan. Dünya neleri izliyor ve okuyor, memlekette son çıkan kitaplar kaçımızı ilgilendiriyor bilmiyorum ama Devrimci Işçi'de kültür-edebiyat sayfalarının neden eksik olduğunu bir türlü anlayamıyorum. Usüldendir, Türkiyeli dergiler en arka sayfaya birkaç sütun edebi(!)yat sokuştururlar. Dostlar alış-verişte görsün misali. Oysa ki "sanat" insanın en güzel soyutlamalarından birisi belki de D.Işçi bu hususta hiçbirşey yapmamakla bu hataya düşmemiş oluyor aslında. Bu da bir şey.

Bu sayfalarda okuduklarımızı, hatta izlenim ve yorumlarımızı aktarmamız bence yeni bir renk ve bir eksikliklliğin üzerine çizilen çarpı olacak. Kendi adıma, Mustafa Kamil Zorti ile ilgili yazılanları okumaktan çok yararlandım örneğin: Birileri günlük gazetede tanıtmasaydı, binbir zahmetle sözkonusu kitapları Tükiye'den getirmeseydim, bu engin bilgi zat-ı muhterem haşmetlimizin kadınlar üzerine düşündürdüklerini öğrenmekten ve derin bilimselliğinden mahrum kalacaktım. S.Şehrindeki bir konuşmayı kısaca aktarmayı vatandaşlık görevi addediyorum: (Televizyon yayınından) "Şimdi sevgili hemşerilerim, feminizm diye bir şey uydurdular. Şey üçün... Vatandaşları birbirine düşürmek üçün. Sakın ola ki tahrik lere kapılmayın. Kadın-erkek diye bir şey yoktur netekim. Hem biz onlara şey diyor muyuz, neydi...ha, niye kadın oldunuz? Ama biz laik toplumuz, kimse kadınlara hor davranmasın. Ne yapalım allahta onları öyle yaratmış. Ne suçları var, değil mi sayın hemşerülerim?"

Biz güzel insanlar, ne kadar çok altenatifimiz var oysa ki ahtapot gibi on koluyla saldıran kokuşmuş düzenlere ve kurallarına karşı. Ama nasıl? Ama bu sayfalarda nereye kadar?

Demiyorum. Bu sayfalarda, evde, kahvede, dost meclisinde ve kendimizde yarına miras bırakmak ta var herşeyi. Sonra düşünmek te enikonu: Mantar gibi boy veriyor sorunlar. Biz biryerlerde hata yaptık, ama nerede?

Tabii ki insanlar karnıbaharlardan kat kat üstündür.

Sevgi ve saygılarımla
–Bir okuyucu sesi–

Bir Kitap

" BİR İNSAN" ÜZERİNE

"Kabloyu mayınlara bağlayıp, son bir kez göz attın. Artık hazırdın. Beş dakika sonra öldüreceğin adamın ismi George Papadopulus'tu..."

"Eğer ESA başkanı Ioannidis gelmeseydi, işkenceden ölebilirdin" "Israr etmekte yarar yok" dedi "konuşmayacak!"

"Cumhurbaşkanından bağışlanmayı dilemek için sadece elindeki dilekçeyi imzalaman gerekiyordu."
"Hayır, imzalamayacağım, o bütün dünyaya hayatımı nasıl bağışladığını ilan etmek istiyor." Subayın gözleri hayretle açıldı: "Öyleyse yarın sabah idam edileceksin."

"Haydi Panagulis, hücrene dönmek zorundasın." "Beni tahtırevanla götürün." Zakarakis ağlıyordu: "Gördünüz mü efendim. Dört yıldır bu baş belasını çekiyorum."

"Bana aşkın ne olduğunu söyle!." "İyi, onları sana mahsustan emanet ettim, aşkın dostluk ve suç ortaklığı olduğunu göstermek istedim."

"Kırık kollarından, parçalanmış bacaklarından tutup, seni taksinin arka koltuğuna yatırdılar. Hastane çok uzaktaydı, zaten artık gereği de yoktu. "diyor Fallacı, büyük bir aşkın ve politikanın öyküsünü yazdığı "Bir Insan"da.

Alexander Panagulis'in Papadopulos'a suikastiyle başlayan ve belki de hala aramızda biryerlerde yaşayan ölümsüzlüğünün öyküsü.

Eğer Yunanistan on tane Panagulis yetiştirmiş olsaydı "Bir Insan" yinede olurmuydu? Ve eğer Fallacı "onun" öyküsünü anlatma sorumluluğunu göstermeseydi "Bir Insan"ı tanıyabilir miydik? Bilmiyorum. Ama bu şansı Yunanistan'ın ve yazarın yeniden yeniden yakalayabileceğini hiç sanmıyorum.

Binlerce insan Papadopulos'a suikast yapabilir. Işkencede tükürebilir onların suratlarına. Bireysel hesap gütmeden, bir fraksiyonun veya partinin fanatiği ve hatta kahramanı olmadan savaşabilir. Sevgiyi yaşayabilir dolu dolu, bütün insani zaaflarıyla. Tek başına savaş açabilir dünyaya, kalabalığın arkasına sığınmamak için. Ölüme meydan okurken ölümü özler binlercesi.

Binlercesi "Bir Insan"dır aslında mı acaba?

Kitap hakkında; "Insanın duygularını alt üst eden ilginç bir araştır-

ma" diyor Company.

Fallacı bu kitabında 70'li yılların başlangıcındaki Yunanistan'ı tanıtmakla kalmıyor sadece. Onun o özgün, sevecen, kavgacı, anarşist ve belki biraz nihilist kişiliğini de belgelemiyor tek başına.

Ne de kendisinin, bütün akılcı yorumlarına rağmen, "Aşk diye bir şey yoktur. Varsa da yalandır." diye yazmıştım. "Kendi kendime bir şey kesindi; Dünyadaki hiçbir yaratığı sevemediğim kadar sevmiştim seni" deyişindeki karmaşayı anlatıyor başlıbaşına.

Belki her ülke ve insan kendinden birşeyler buluyor bu kitapta. Dilimizin ucuna gelen ama kimi "izm" ve "ist"ler adına söyliyemediklerimizi okuyoruz belki de. Ve belki de sırf bu yüzden hayranız Panagulis'e. Kimbilir içimizde: "Adını değiştir hikaye seni anlatır"ın özlemi var belki de.

Dilek

Not: "Bir Insan"ın türkçesi Arkadaş Yayınevi tarafından yayınlanmıştır. isteme Adresi: Adaş dağıtım mithatpaşa cad. No:28 Yenişehir–ANKARA

YÜZYILLIK PROGRAM:

ANADOLU'YU TÜRKLEŞTİRMEK (II)

"Bugünkü parçalanmış Kürt ulusu ve bölünmüş bir Kürdistan tablosunun ortaya çıkmasında TC'nin kuruluş sürecinde yeralan gelişmelerin tayin edici rolü bulunmaktadır. Kürt sorunu aktüellik bakımından önem kazanan bir sorun olduğu kadar, açığa kavuşturulmamış önemli bir tarihsel boyutu da olan bir sorundur. Özellikle resmi ideolojinin Kürtlerin varlık nedenlerini inkar etmesi, Kürtleri ilgilendiren konuları gündemden çıkarması, tarihin bu yöndeki olgularını ya yok sayması ya da büyük ölçüde çarpıtması nedeniyle sorunun tarihsel boyutu da önem kazanmaktadır.

Kemalist hareketin ilhakçı ve ırkçı niteliği geçici olarak gizlemek zorunda kaldığı bu dönem, Kürtler'in kaderinin belirlenmesi bakımından son derece önem taşımaktadır. Çünkü Kürtler'in son yetmiş yıldır çektikleri acı ve ızdıraplar, Kürdistan ve Kürt halkının bölünüp parçalanmasının yarattığı ağır bedeller Sevr'den Lozan'a uzanan süreçte gerçekleştirilen düzenlemelerin doğal sonucudur."

Bir önceki sayımızda Anadolu'yu Türkleştirme proğramından sözetmiş ve bu proğramın Osmanlı yönetimi altındaki uygulamasını ele almıştık. Yazının bu bölümünde sorunun Kemalist hareket dönemine takabül eden yönleri ve gelişmeleri üzerinde duracağız.

Bugünkü parçalanmış bir Kürt ulusu ve bölünmüş bir Kürdistan tablosunun ortaya çıkmasında TC'nin kuruluş sürecinde yeralan gelişmelerin tayin edici rolü bulunmaktadır. Kürt sorunu aktüellik bakımından önem kazanan bir sorun olduğu kadar, açığa kavuşturulmamış önemli bir tarihsel boyutu da olan bir sorundur. Özellikle resmi ideolojinin Kürtler'in varlık nedenlerini inkar etmesi, Kürtler'in fiilen rol oynadığı ya da doğrudan Kürtleri ilgilendiren konuları gündemden çıkartması, tarihin bu yöndeki olgularını ya yok sayması ya da büyük ölçüde çarpıtması nedeniyle sorunun tarihsel boyutu da önem kazanmaktadır. Resmi ideolojinin tarihsel gerçeklikler üzerine örttüğü sis perdesi henüz bütünüyle aralanmış değildir. Doğru çözümlemelere ulaşmak bakımından tarihin gizlenen ve çarpıtılan yönlerini açıklamak ve yerli yerine oturtmak gerekmektedir.

Yaşamakta olduğumuz tarihsel kesit içinde tarihin yapılışına emekten yana katılan güçlerin bir görevi de, bir ırkçılık histerisi olarak anlam kazanan resmi tarihle her düzeyde hesaplaşmak olmalıdır. Tarihi gerçeklikler üzerine örtülen sis perdesini bir ucundan aralayacak her çaba bu hesaplaşmanın bir biçimi olarak anlaşılmalıdır.

Gizlenen bir tarih aynı zamanda büyük suçların işlendiği bir tarihtir. TC tarihinin Kürtler'i ilgilendiren yönleri sergilendiğinde soykırımlara kadar uzanan kitlesel kırımlarla yüklü utanç verici bir tablo ortaya çıkar. Resmi ideolojinin kendi açısından tarihin bu kesitini yok sayması anlaşılır olmaktadır. Ancak, tarihi Kemalist hareketin ırkçı yapısı içinde değerlendirmek durumunda olmayanların suskunluğu kabul edilemez.

Tarihe bakmak, tarihsel gelişmeleri değerlendirmek bugünün sorunlarına yaklaşmakla doğrudan bağlantılıdır. Sorunlara nereden ve hangi bakış açısından bakıldığı da önemlidir.

Resmi ideoloji, karekteri gereği, tarihsel olguları Türk ırkçılığının belirlediği bir konumdan açıklayarak değerlendirmektedir. Karşı tarihe olan ihtiyaç açıktır ve resmi ideolojinin aşılması bakımından bu gereklidir.

R esmi ideolojinin tarihsel olayları değerlendirişi bilinmektedir. Kürtler'in kaderi üzerinde büyük rol oynayan ve Sevr'den Lozan'a uzanan gelişmelerin anlamı ulusçu bir bakışla ele alındığında sonuçları farklı olabilmektedir.

Örneğin, Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik olarak çıkan Osmanlı devletinin egemenliğindeki bazı toprakların kaybedilmesini hükme bağlayan; Doğu Anadolu'da bir Ermenistan, Güney Kürdistan'da (Irak Kürdistan'ında) otonom bir Kürt devletinin kurulmasını gündeme alan Sevr Anlaşması, resmi tarihte Türkler için bir kayıp, bir yıkım ve yoketme planı olurken bu tarihsel adımın aynı bölgede yaşayan Kürtler ve Ermeniler için anlamı çok daha farklı olabiliyor. yine resmi tarihte büyük bir kazanç ve başarı olarak kaydedilen; TC'nin belirlediği Misak–ı Milli sınırlarını uluslararası güvenceye bağlayan Lozan Anlaşması da benzer şekilde Kürtler ve Ermeniler için bir yıkım ve yoketme planı olarak anlam kazanmaktadır. Irkçı ve milliyetçi çıkarlar gözetilerek tarihe yapılan müdahalelerin ve değerlendirmelerin bu türden karşıtlıkları sergilemesi kaçınılmazdır.

Oysa TC'nin kurulmasına ırkçı milliyetçi bir ideoloji değil, devrimci ve demokrat bir bakışın yön vermesi halinde, tarihin bir başka kanaldan ve farklı sonuçlarla gerçekleşmesi sözkonusu olabilir di? Şu sorulabilir;

Sevr ve Lozan, Türkler, Kürtler ve Anadolu'da yaşayan diğer milli azınlıklar için ortak bir kazanca dönüştürülemez miydi? Tarihsel olarak bu mümkündü. Aynı tarih dilimi içinde yeralan Ekim Devrimi'nin ışıklı yolu, bu tarihsel olanağın teorik olarak varlığını gösteriyor. Ancak, o dönem tarihin yapılışına aktif olarak katılan güçlerin sınıfsal konumları ve çıkarları buna elvermedi. Anadolu'da halkların kazanç hanesine kaydedilecek tarihsel gelişmelerin yakalanabilmesi ve bunların bütün ulusal birimler için ortak bir kazanca dönüştürülmesi ancak emekçi insiyatifine dayanan bir tarihsel atılım ile mümkündü. Bu tarihsel atılımın gerçekleşmemesi, uluslar hiyarerşisinde yeni kölelik ilişkilerinin kurumlaştırılmasını getirmiş ve ulusal gelişmeye bağlı çıkarlar karşıtlık kazanarak evrilmiştir.

TC'yi temsilen İsmet İnönü başkanlığında Lozan'a giden TC delegasyonunun öne sürdüğü önemli tezlerden biri de bu delegasyonun hem Türkler'i hem de Kürtler'i temsil etmesi idi.

O halde yaşamakta olduğumuz tarihsel kesit içinde tarihin yapılışına emekten yana katılan güçlerin bir görevi de, bir ırkçılık histerisi olarak anlam kazanan resmi tarihle her düzeyde hesaplaşmak olmalıdır. Tarihi gerçeklikler üzerine örtülen sis perdesini bir ucundan aralayacak her çaba bu hesaplaşmanın bir biçimi olarak anlaşılmalıdır.

Bu amaçla biz, yazımızın bu bölümünde egemen güçlerin, burjuva politikacı ve yazarların ikide bir koz olarak öne sürdükleri Lozan üzerinde, bu anlaşmanın Kürtleri ilgilendiren yönleri üzerinde duracağız. Türkiye'de Kürtler'in ulusal hak ve taleplerinin her gündeme gelişinde yukarıda sözü edilen çevreler "Lozan'a bakın" diyerek konuyu tarihe havale etmektedir. Lozan Anlaşması'nda Kürtler'le ilgili ulusal, sosyal ve kültürel haklardan sözedilmemiş olmasını, Kürtler'in bu tür haklarının olmadığı ve olamayacağı şeklinde yorumlanmaktadır. Böylece Lozan, TC'nin elinde anti–Kürt politikaya meşruiyet kazandıran bir belge olarak sık sık öne sürülmektedir.

TC'nin Lozan'a dayandırılan savunusu, Milliyet yazarı Coşkun Kırca tarafından şöyle dile getirilmektedir:

"...milli bütünlüğü ilgilendiren konularda partilerin kendi politikaları olmaz. ...o milli politika da bu ülkede vardır. ...Hiç bir bölgeye ve zümreye özel kültürel ve sair haklar tanınamaz. Türkiye'de Lozan'da adını belirleyerek tanıdıklarından gayrı azınlık yoktur. ve olamaz. Belirli bir bölgeye özerklik verilemez. Belirli bölgelerde federal veya bağımsız devlet kurulamaz. Düşünce hürriyeti mi? Bu gibi hıyanet isteklerinin propağandası da yapılamaz; bu amaçla örgüt de kurulamaz."

SHP lideri Erdal İnönü ise aynı konudaki görüşleri öz itibariyle yukarıda söylenenlerin aynısıdır:

"TC'nin yapısı, kurtuluş savaşından sonra, Lozan'da üniter devlet, yani bütüncü devlet olarak belirlenmiştir. Bunu tartışmayız bile. Bu ancak yeni bir savaşla değişir."

Evet Kemalizmin Türk ırkçılığından ilham alan anti–Kürt politikası dönüp dolaşıp Lozan'a dayandırılmaktadır.Bu bakımdan Lozan görüşmeleri sürecinde yaşanan gelişmeleri açmak Kürtler üzerinde sürdürülen pazarlıkları sergilemekte yarar vardır. Konunun bu yönleri sergilendiğinde TC açısından Lozan'ın sanıldığının aksine hiç de sağlam bir koz olmadığı kendiliğinden ortaya çıkar.

Bu yazı çerçevesinde elbetteki Lozan dosyasının bütün yönleriyle açılıp tartışılması olanaklı değil. Lozan görüşmeleri sürecinde TC delegasyonunun savunduğu tezlerin bir bölümünü sergilemek bile, resmi ideolojinin temel dayanaklarını çökertmeye yetecektir.

Her şeyden önce, Kürtler Lozan'da ulusal planda temsil edilmemiştir. Bu temsilin gerçekleşmemesinin Kürtler'in konumundan kaynaklanan nedenleri olduğu gibi, Lozan'da masaya oturanların arasında oluşan işbirliği nedeniyle de Kürtler'in katılımı ve temsili bilinçli olarak engellenmiştir. Kürtler'in kendi konumlarından kaynaklanan nedenleri içinde en önemlisi, kendi aralarında ulusal birlik sağlayamaması, geri aşiret örgütlenmesine dayanan yapısı ve ulusal önderlikten yoksun olması gibi nedenler sayılabilir. Ayrıca Kürdistan'ın çeşitli bölgelerinde etkin olan feodal önderlerin Lozan'da temsili başta Kemalist hareket olmak üzere, Fransız ve İngilizler tarafından ince yöntemlerle engellenmiştir.

Kürtlerin ulusal planda temsil edilmediği Lozan'da TC delegasyonu, kendisinin Türklerin ve Kürtlerin temsilcisi olarak lanse etmiştir. İçlerinde bir tek Kürt temsilcisinin dahi bulunmadığı TC delegasyonu gıyaplarında Kürtleri de temsil etmiş ve onlar adına irade kullanmıştır. Buna karşı Kürtler bu aldatmacayı geçersiz kılacak çabalar ortaya koyamamıştır; Öte yanda bu temsilin kaba bir aldatmacadan öteye gitmediği bilinmesine rağmen konferansta karşı taraf olarak oturan diğer ülkeler de buna itiraz etmemiştir.

Kemalist hareket için, önemli olan büyük devletlerle anlaşma sağlanıncaya, TC'ne uluslararası düzeyde meruiyet sağlanıncaya kadar Kuzey Kürtleri'ni çeşitli vaadlerle oyalamak Misak–ı Milli'yi muğlak ifadelerle tanımlamak ve onları geçici bir süre için yatıştırmaktı.

Çünkü, Lozan'da masaya oturan taraflar arasında karşılıklı tavizler sözkonusudur. Azınlıklar sorunun çözümünde taviz vererek, TC'nin tezine yakın bir çözüm üzerinde anlaşan Fransız ve İngilizler başka konularda TC'den tavizler kopararak konferansı bir anlaşmayla sonuçlandırmıştır. Anti–emperyalist tavrı nedeniyle genç Sovyet iktidarından büyük destek gören Kemalistlerin, İngiliz ve Fransız emperyalizmiyle işbirliği içinde olması konferans sürecinde açığa çıkmış ve bu durum Sovyet delegasyonunu dahi şaşkına çevirmiştir. Resmi tarihin olduğu kadar, Sovyet politikasının da o dö-

»

> ***1920'li yılların başındaki Sovyet politikası ayrıca incelenmeye değer bir konudur. Sovyet yönetimi kemalist hareketi İngiliz yayılmacılığı önünde bir engel olarak değerlendirmiş, kemalizmin anti-emperyalist niteliği vurgulanarak desteklenmiştir. Güney Kürdistan'da İngiliz egemenliğine karşı sürdürülen mücadele kemalist hareketin bir direnmesi olarak görülmüş bu direnmenin Kürt karekteri saptanamamıştır. Kemalist hareketi anti-emperyalist tavrı nedeniyle destekleyen Sovyetler Birliği'nin gerek İngiliz egemenliğine karşı gerekse daha sonra kemalist harekete karşı sürdürülen Kürt ayaklanmalarını görmezden gelmesi o dömendeki politikasının en zaaflı yanlarından biri olmuşturr.***

nem için Kemalist harekete biçtiği "bağımsızlıkçı" ve "anti-emperyalist" misyonunun arka planında emperyalizmle işbirliği durumu Lozan'da açıkça ortaya çıkmasına rağmen bu abartmalı nitelemeler uzunca bir süre etkisini sürdürebilmiştir.

1920'li yılların başındaki Sovyet politikası ayrıca incelemeye değer bir konudur. Sovyet yönetimi, Kemalist hareketi İngiliz yayılmacılığı önünde bir engel olarak değerlendirmiş, Kemalizmin anti-emperyalist niteliği vurgulanarak desteklen miştir. Güney Kürdistan'da İngiliz egemenliğine karşı sürdürülen mücadele Kemalist hareketin bir direnmesi olarak görülmüş bu direnmenin Kürt karekteri saptanamamıştır. Kemalist hareketi anti-emperyalist tavrı nedeniyle destekleyen Sovyetler Birliği'nin gerek İngiliz egemenliğine karşı gerekse daha sonra Kemalist harekete karşı sürdürülen Kürt ayaklanmalarını görmezden gelmesi o dönemki politikasının en zaaflı yanlarından biri olmuştur. Lozan'da boğazlar sorununun görüşülmesi esnasında, TC'nin batılı güçlerin önerileri doğrultusunda davranması Kemalist hareketin anti-emperyalist tavrının içeriğini sergileyen ve sorgulama gerektiren somut bir olgu olmasına rağmen bu harekete biçilen "anti emperyalist" misyonun sorgulanmaması önemli hatalara kaynaklık etmiştir.

> ***Bugün Kürtler'in varlık nedenlerini tanımamakta direnen Türk şovenleri, "Türkiye'de Türk'ten başka ulus yoktur olamaz." derken zaman zaman "Lozan'a bakın orada 'soy' azınlığı yoktur." demektedirler.***

Lozan görüşmelerinde TC delegasyonunun en büyük çabası ve ısrarı, azınlıklar sorununun çözümünde gösterilen direnme olmuştur. TC'nin bu direnmesi, müslüman olmayan azınlıklara tanınacak - haklar konusunda olmamıştır; zira Ankara hükümetinin müslüman olmayan azınlıklara çeşitli sosyal ve kültürel hakların tanınmasına itirazı yoktu. TC'nin bütün çabası müslüman olan ve Türk kökenine bağlı olmayan halklara; örneğin Kürtlere, Çerkezlere, Gürcülere, Lazlara vs. gibi müslüman topluluklara azınlık haklarının tanınmaması noktasında toplanmıştır. En çok bu konuda ısrarlı olunmuş ve en büyük taviz de bu noktada elde edilmiştir.

Sevr'den Lozan'a uzanan süreçte, İngiliz politikasının, Güney Kürdistan'da bir Kürt Devleti, Doğu Anadolu'da bir Ermeni Devleti yaratmak şeklinde olduğu bilinmektedir. Lozan sürecinde İngilizler bu politikanın ısrarlı takipçisi olmamış, bir miktar kuru gürültü yaratarak Kemalist iktidar ile kolayca uzlaşmıştır. Kürtler'in ulusal, sosyal ve kültürel haklarını anlaşma metnine koymaya özel çaba gösteren TC delegesyonunun Musul ve Kerkük konularında çok ısrarlı bir pazarlık sürdürmesi dikkat çeken bir konudur. Karşılıklı pazarlığın izleri burada da görülüyor. (Bu konu ayrıca incelemeye değerdir.)

Lozan'da azınlıklar sorununun tartışılması esnasında doğan gergin havadan şikayet eden İnönü'ye İngiliz diplomatın verdiği yanıt, İngilizler'in ikiyüzlü politikasını açığa vurmaktadır. İngiliz diplomatın yanıtı şöyledir: "İsmet Paşa! Senelerce çok şeyler söyledik, çok şeyler vaadettik. Bütün dünyada çok taahhüt altına girdik. Şimdi bunlara son verirken bu kadar merasim yapılmasını neden yadırgıyorsunuz?" (İ. İ. Hatıratım)

Fransızlar ise, baştan beri Sevr'de öngörüldüğü şekliyle bile bağımsız bir Kürdistan'a karşı olmuşlardır. Fransızlar Sivas Kongresi'nden sonra Kemalistler'le ilişki kurmuşlardır. Kürtler'in ulusal talepleriyle ilgilenmeyen Fransızlar, daha çok Asur ve Kaldeliler'in savunmasını üstlenmiştir.

Buradan şu sonuca kolayca ulaşmak mümkündür: Kemalist iktidarın Fransız ve İngiliz emperyalizmiyle yaptığı işbirliğinin bir ürünüdür. Bu da, Kemalizmin anti-emperyalist olma tavrının içeriği hakkında fikir vermeye yeterlidir.

Üzerinde durulması gereken ikinci önemli bir nokta daha varki konumuzu esas olarak ilgilendiren burasıdır. Lozan, yalnızca sürdürülen (açık-gizli) pazarlıklar sonucu maddelere yansıyan sözcüklerden ibaret değildir. Görüşmeler sonucunda ortaya konan ve savunusu yapılan tezler önemli bir nokta oluşturmaktadır. Sorunun bu yönü deşildiğinde, asıl o zaman Lozan, TC'nin elinde geçerli bir koz olmaktan çıkar, hatta bununla da kalmaz, TC'nin Lozan sahtekarlığı deşifre olur.

TC'yi temsilen İ. İnönü başkanlığında Lozan'a giden TC Delegasyonunun öne sürdüğü önemli tezlerden biri de bu delegasyonun hem Türkleri hem de Kürtleri temsil etmesi idi. Bu temsil nitelemesi genç TC'nin Türklerin ve Kürtlerin ortak devleti olduğu, her iki ulusun da hükümran olduğu ve dolayısıyla Kürtler'in azınlık olmadığı tezi üzerine oturtulmaktaydı.

Bu konu, Lozan'ın yorumunda önemli bir nokta oluşturmaktadır. Lozan sürecinde dile getirilen TC'nin bu tezlerini, Kemalizmin Kürt sorununa yaklaşımı ile birlikte değerlendirmek gerekmektedir. Kemalizmin soruna yaklaşımı iki aşamalı olmuştur. İlk aşama, Kemalizmin ilhakçı ve ırkçı amaçlarını gizlemek zorunda kaldığı TC'nin kuruluş yıllarında yaşanmıştır. Bu süreçte, Kürtler ve Türkler eşit haklara sahip iki kardeş ulus olarak değerlendirilmiştir. Kemalist hareket böyle geçici bir süre için sahte bir tavır benimsemeye zorlayan önemli tarihsel nedenler söz konusudur. Kemalist hareketin ilhakçı amaçlarını gizleyerek sahte görüntülerle sürdürdüğü bu süreç, Lozan Anlaşması'nın bağıtlanmasından sonra değişerek özüne dönmüştür.

Kemalist hareketin ilhakçı ve ırkçı niteliğini geçici olarak gizlemek zorunda kaldığı bu dönem, Kürtler'in kaderinin belirlenmesi bakımından son derece önem taşımaktadır. Çünkü Kürtler'in son yetmiş yıldır çektikleri acı ve ızdıraplar, Kürdistan ve Kürt halkının bölünüp parçalanmasının yarattığı ağır bedeller Sevr'den Lozan'a uzanan süreçte gerçekleştirilen düzenlemelerin doğal sonucudur.

Bölgede etkinlik kuran egemen güçlerin Kürt hareketinin kendi amaç ve çıkarları doğrultusunda kullanma politikası yalnızca günümüze özgü değildir; bu politikanın tarihsel kökleri çok daha derinlere gider. Bölge egemenleri dar günlerinde Kürtler'in desteğini almak için bol vaadlerde bulunmuştur, ancak bu vaadler her defasında dönüp dolaşıp Kürtler'i vurmuştur.

Gerek Osmanlı yönetiminin son dönemlerinde gerkse TC'nin kuruluş yıllarında "Türk-Kürt kardeşliği" işlenerek çeşitli vaadler öne sürülmüştür. Damat Ferit ve Ali Rıza Paşa'lar, Osmanlı kuruyuculuğu altında Kürtler'e tam özerklik vaadinde bulunmuştur. Yine Erzurum Kongresi'nden itibaren M. Kemal, Kürt ağa ve aşiret liderlerine mektuplar yazarak, onları kongrelere delege olarak çağırarak çeşitli sözler vermiş ve Kürtler'in haklarının garanti edileceğine dair sözler vermiştir.

"Türk-Kürt" kardeşliğinin bolca işlendiği TC'nin kuruluş evresinde Kemalist hareket tarafından yapılan vatan tarifi, Türkler'in ve Kürtler'in oturduğu arazı olarak tanımlanmıştır. Kongreler sürecinde yapılan bu belirleme TBMM'nin açılışında M. Kemal tarafından yinelenmiştir. M. Kemal bu açılış konuşmasında, *"belirlenen vatan sınırları dahilinde yaşayan bütün islam unsurlarının her birinin kendine ait muhitine, geleneklerine ve ulusal haklarının samimiyetle onaylandığını"* bir kez daha açıklamıştır.

Aslında Kemalist hareketin başlangıçta yaptığı vatan tarifi net bir tarif değildi. 1919'da M. Kemal,

> ***Geleceğin kimi haklı çıkardığı Kürdistan'da devam eden devlet terörüyle apaçık ortadadır. "Türkiye Türklerindir" şiarını "Türkiye'de yaşayan herkes Türk olmak zorundadır.' ' zorbalığıyla elele yürürlüğe sokan kemalist hareketin bir dönem bir tutam yem olarak öne sürdüğü "Kürtler'e otonomi" manevraları üzerinde de durmakta yarar vardır.***

"...devlet için yeni bir milli hudut kabul ettik. ... Türk unsurlarıyla meskun kısımları vatanımızın sınırlarıdır." diyerek, Misak-ı Milli'nin Kürtler'in yaşadığı toprakları içereceğini belirtmiştir. Bu da Irak Kürdistanı'nın da Misak-ı Milli içinde olacağı anlamına gelmekteydi.

Bilindiği gibi, Sevr Anlaşması (1920) Güney Kürdistan'da otonom bir Kürt Devleti'nin kurulmasını öngörüyordu. Bu da Kürdistan'ın Kuzey ve Güney olmak üzere ikiye bölünmesi anlamına geliyordu. Kuzey Kürdistan'ın bazı şehirlerini içine alacak bir Ermenistan'ı da Öngören Sevr anlaşması sanıldığının aksine, İngiliz işbirlikçisi ve mandacı bir azınlık grubunun dışında Kürtler'in büyük çoğunluğunun desteğini alamamıştır. İngiliz emperyalizmi Doğu Anadolu'da bir Ermeni Devleti yaratma isteği nedeniyle Kuzey Kürtleri'ni bir yandan Kemalist harekette ittifaka yöneltirken öte yandan Güney'de bağımsızlıkçı görüşler altında ayaklanan bir Kürt direnişiyle karşılaşmıştır. Kürdistağn'ı bugünkü biçimiyle Kuzey-Güney diye ikiye bölme anlamına gelen İngiliz politikası, sonuçta Kemalist hareketin Kürt desteğini kolayca almasına yaramıştır. Çünkü Kürtler, Sevr'de tarifi yapıldığı şekliyle bir bölünmeyi istememiş ve bunu kabul etmemiştir. Barış konferansının yapıldığı 1919 yılında, Kürt Ligi Merkez Komite Başkanı Senatör Seyit Abdullah, Barış Komitesi'ne gönderdiği mektupta şunları belirtmiştir:

> ***30'lu yıllara gelindiğinde artık değil Kürtlerin ulusal haklarından sözetmek, kürtçe konuşmak bile yasak kapsamındadır. 1930 yılında kürtçe konuşmanın kelime başına cezası beş kuruştur.***

"Kürdistan'ın Güney ve Kuzey olarak iki farklı bölgeye ayrılmasıyla ilgili söylentiler durmak bilmiyor. Kürdistan'ın böylesi bir bölünmüşlüğünün, yakın doğunun durumunu kuvvetlendirmeyeceğine sayın ekselanslarının dikkatine çekerim. Birlik (ittihat) Hükümetinin baskısı altında olmayan yerlerde Kürtler bağışık güçlere karşı silah çekmeyi reddettikleri gibi, Türklerin hakimiyetlerini kuramadıkları bölgelerde Ermeniler'i korudular. Şimdi Konferas'ın adaletinden, bölünmez bir Kürdistan'ın tanınmasını beklemekteyiz.

Gerçekte, Konferansa şerefle sunduğumuz Kürdistan sınırları içindeki etnik formu bölmek istemek ve farklı güçlerin mandasına vermek bu parçaları, sonu bilinmez karanlıklara sürükler." (2 Ekim 1919, (xx)

Bu mektupla da, Kürdistan'nın bölünmesi sonucunu doğuran İngiliz politikasına Kürtler'in neden karşı çıktıkları anlaşılır olmaktadır. Kürdistan'ın bölünmesi sonucunu doğuracak Çözümlerin Kürt çoğunluğunun desteğini alamayacağını çok iyi değerlendiren M. Kemal Kürtler'in ruhuna hitap ederek vatan sınırlarını Kürtler'in ve Türkler'in oturduğu arazi diye tarif etmiş ancak hiç bir zaman net bir sınırdan sözetmemiştir. Bu sınırlar, Lozan sürecinde, Kürtler'in taraf olarak yeralmadığı bir platformda daha sonra belirlenmiştir.

Kemalist iktidarın İngiliz baskısı altında Güney Kürdistan'ı bırakmak zorunda kaldığı değerlendirmeleri de gerçeği tam anlamıyla yansıtmaktan uzaktır. Çünkü, daha Lozan görüşmeleri başlamadan TBMM'nin gizli bir oturumunda M. Kemal şunları belirtmiştir:

"Milli hududumuz nedir? Behemehal Türkler'le behemehal kaderimizle işbirliği etmiş olan Kürtlerle meskun olan mahalle bizim milli hudutumuz dahilinde kalmak lazım gelir mi? Hayır bu pek geniş olur." (1921, TBMM gizli oturum zabıtları)

»

Demek ki, Kemalist hareketin kafasındaki Misak-ı Milli sınırları sanıldığının aksine baştan beri Güney Kürdistan'ı kapsamıyordu. Güney Kürdistan'ın bağımsızlıkçı ve isyancı geleneği, anlaşılan Kemalist hareketi fazlasıyla ürkütmüştür. Kuzey Kürtleri'nin Güney'in isyancı ve bağımsızlıkçı geleneğiyle bütünleşebileceği tehlikesi nedeniyle de olsa Güney Kürdistan'ın, bugün sıkça sözü edilen Musul ve Kerkük'ün Misak-ı Milli sınırlara dahil edilmesi konusunda Kemalist hareketin çok ısrarlı olmadığı, buraları kolayca Ingiliz egemenliğine bıraktığı anlaşılır olmaktadır.

Kemalist hareket için, önemli olan büyük devletlerle anlaşma - sağlayıncaya, TC'ne uluslararası düzeyde meşruiyet sağlanıncaya kadar Kuzey Kürtleri'ni çeşitli vaadlerle yatıştırmak, Misak-ı Milli'yi - muğlak ifadelerle tanımlamak ve onları geçici bir süre için yatıştırmaktı.

Nitekim, Kürtler'i çeşitli vaadlerle yatıştıran Kemalist hareket, Lozan'da Kürtler'i devre dışı bırakmada başarılı bir diplomasi sergilemiştir. Ya da başka bir ifadeyle, Ingiliz ve Fransız emperyalizmiyle anlaşarak Kürdistan'ı birlikte paylaşmış ve Kürtler'i "sonu bilinmez karanlıklara" sürüklemiştir.

Kürtler'i yatıştırma politikasının izlendiği başlangıç döneminde Kemalist hareket ırkçı-Türkçü kimliğini ideolojik bir yaklaşım olarak sürmekten özenle kaçınmıştır. Propağanda planında müslüman halkın birliği şiarı öndedir. Anadolu'da yaşayan müslüman halklar Kemalist hareketle ittifaka sokularak bir müslüman halklar birliği hedeflendiği izlenimi yaratılmıştır. Bu dönemde kullanılan "millet" kavramı bir dinden olanların tümü için kullanılmaktadır; Bu kavram henüz günümüzdeki modern tanımına denk düşmemektedir.

Kürtler'i yatıştırma poltikasının izlendiği başlangıç döneminde kemalist hareket ırkçı-Türkçü kimliğini ideolojik bir yaklaşım olarak sürdürmekten özenle kaçınmıştır. propağanda planında müslüman halkın birliği şiarı öndedir.

Bu "millet" tanımına denk düşecek şekilde, Lozan'da Ingiliz Temsilcisi Lord Cürzon'un müslüman-hiristiyan ayrımı yaparak azınlık sorunlarını tartışmaya açması, TC'nin de izlemekte olduğu politikaya denk düşmüş ve işini kolaylaştırmıştır. Lord Cürzon'un hiristiyan azınlıkların savunuculuğunu üstlenerek yaptığı bu ayrımdan güç alan TC delegasyonu, anlaşma metinlerinden "soy" azınlığı kavramının çıkartılmasını sağlamıştır.

Azınlıklar alt Komisyonu'nda TC'ni temsilen yeralan Dr Rıza Nur, Komisyon'da yaptığı açıklamalarda; Türkiye'de yalnız Türkler'in ve Kürtler'in bulunduğunu, Kürtler'in kaderlerinin Türkler'inkiyle aynı olduğunu ve Kürtler'in azınlık haklarından yararlanmak istemediğini, buna ihtiyaçları da bulunmadığını belirtmiştir. Bu görüşmelerde, TC heyetinin "soy" azınlığı kavramını anlaşma metninden çıkarmak için büyük çaba içine girmesi ilginçtir. Ve ısrarla Türkiye'de "soy" azınlıklarının değil din azınlıklarının bulunmasının ileri sürülmesi ve bu noktada büyük tavizlerin koparılmasının asıl nedenleri daha sonra daha net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Konu yine Kürtler'dir. Anlaşma metninden "soy" azınlıkları kavramının çıkartılması çabaları Anadolu'yu Türkleştirme amacıyla doğrudan ilgili olduğu, Lozan'dan iki yıl sonra başlayan Kürt kırımlarıyla kanıtlanmıştır.

Bugün Kürtler'in varlık nedenlerini tanımamakta direnen Türk şovenleri, Türkiye'de Türk'ten başka ulus yoktur, olamaz derken zaman zaman "Lozan'a bakın, orada "-soy" azınlığı yoktur" demektedirler. Oysa bu savunu da kendi içinde tutarlılıktan yoksundur. Lozan'da "-soy" azınlığı kavramının olmadığı doğrudur. Ancak, bunun Kürtler'in varlığının inkarı anlamına geldiği tezi yanlıştır ve bir aldatmacanın ürünüdür. Çünkü Lozan'da sergilenen mantık çerçevesinde konu ele alındığında; Türkiye'de "soy" azınlığı yoktur tezi, Kürtler'in varlık nedenlerini tanımamak anlamında değildir. Bu tez, Kürtler'in de en az Türkler kadar ulusal haklara sahip bulunduğu, dolayısıyla azınlık olmadığı, azınlık haklarından yararlanmaya ihtiyacı bulunmadığı varsayımı üzerine temellendirilmiştir.

Nitenik Azınlıklar Alt Komisyonu'nun sonuç bildirisinde tarafları temsilen İ. İnönü ve lord Cürzon'un yaptığı konuşmalar konuya yeterli açıklığı getirecektir.

Bu konuda Lord Cürzon, müslüman olmayan azınlıklar gibi müslüman olan azınlıkların da tasarıdaki koruma tedbirlerinden yararlanması gerektiğini ısrarla savunduğunu, ancak Türk temsilci heyetinin müslüman azınlıkların korunmaya ihtiyacı olmadığı, bunların durumdan tamamiyle memnun olduğunu belirttiği ve bunun üzerine koruma tedbirleri kapsamına yalnızca müslüman olmayan azınlıkların alındığını ifade etmiştir.

Aynı konuda İ. İnönü ise şunları açıklamıştır:

"...Azınlık terimine sınırlı bir anlam verilmesi Müttefiklerce Türk Temsilci heyeti'ne yapılmış önemli bir taviz gibi gösterilmektedir. Türk Temsilci Heyeti durumu öyle görmemektedir. Türkiye'de hiç bir müslüman azınlığı yoktur; çünku kuramsal olduğu kadar uygulamada da müslüman ulusun çeşitli unsurları arasında hiç bir ayrım gözetilmemektedir.. ...Ismet Paşa geleceğin bu umudu haklı çıkaracağına inanmaktadır." (Ocak 1923 (xx)

Görüldüğü gibi, Lozan sürecinde Türkler'in, Kürtler'in ve tüm müslüman miliyetlerin eşit haklara sahip olduğu, aralarında ayrım gözetilemediği geleceğinde bunu - haklı çıkaracağı sürekli vurgulanmıştır.

Geleceğin kimi haklı çıkardığı Kürdistan'da devam eden devlet terörüyle apaçık ortadadır. "Türkiye Türklerindir" şiarını "'Türkiye'de yaşayan herkes Türk olmak zorundadır" zorbalığıyla elele yürürlüğe sokan Kemalist hareketin bir dönem bir tutam yem olarak öne sürdüğü "Kürtler'e otonomi" manevraları üzerinde de durmakta yarar vardır.

"Müslüman halkın birliği", "Türk ve Kürt kardeşliği" şiarlarının revaçta olduğu 1921 yılında Kürtler'e TC sınırları içinde otonomi tanınacağı tartışmaları da yapılmıştır. Kemalistlerin otonum bir Kürdistan'ın oluşmasını engellemek için bu tür manevralara başvurduğu artık bilinmektedir. Güney Kürdistan'da (Irak Kürdistanı) İngiliz işgaline karşı bağımsız Kürdistan talebiyle Kürtler ayaklanmıştır. Ingilizlerin Karadenize çıkarma yapmasını engelleyen tek güç bu Kürt direnişidir. M. Kemal'in de Batı Anadolu yerine Doğu Anadolu'ya gelerek ihtilali örgütlemesine dolaylı olarak olanak sağlayan bu Güney direnişidir. Kuzey Kürdistan'daki (Türkiye Kürdistanı) Kürtler'in Güney'deki mücadeleyle birleşerek bağımsız bir Kürdistan yaratmaya yönelmesi Kemalist iktidarın başlıca konusudur. Bu gelişmeyi engellemek için bir yandan Ingilizler'in bazı Kürt şehirlerini de içine alacak bir Ermeni Devleti kurma tehdidinden yararlanılmakta, bir yandan da Kürtler'in bütün milli haklan tanınacağı vaadiyle bu birleşme (Güney Kuzey Kürtleri'nin birleşmesi) engellenmek istenmektedir. Öte yandan, Lozan'da oluşturulan havaya denk düşen bir sakinleştirme sağlanması da gerekmektedir. Işte gerek Kürtler'in gerçek bir otonomiye ulaşmasını engellemek bakımından olsun, gerekse, Lozan ihtiyacı nedeniyle olsun bu yıllarda Kemalist iktidar el altından Kürtler'e otonomi tanınacağı yolunda tartışmaları teşvik etmiştir. Bu dönem aynı zamanda Türkiye Kürdistanı'ndaki Kürt feodallerinin ulusal taleplerle Kemalist iktidara başvurduğu ve verilen vaadlere uygun düzenlemelerin yapılmasını istediği bir dönemdir.

Diyarbakır, Van, Bitlis, Mardin gibi çeşitli şehirlerde bulunan Kürt ileri gelenlerinin TBMM'ne gönderdiği ortak bildiri bunun somut örneğidir.

25 Kasım 1921 de TBMM'ne gönderilen bu ortak bildiri Türkiye Kürtleri'nin o dönemki taleplerini şöyle somutlaştırıyordu:

"-Kemalist hareket tarafından Kürtler'in yaşadığı bölgede otonom bir Kürt Devleti'nin tanınması,

-Sınırların Kürtler tarafından çizilmesi,

-Türk jandarmasının, devlet görevlilerinin geri çağrılması,

-Otonom Kürdistan örgütlenme işlerinden Türkiye'nin elini çekmesi,

-Ankara Hükümeti tarafından toplanan tüm askeri vergilerin ve askeri bağışıklıkların Kürtler'e tahsis edilmesi,

Türkiye toprakları arasında kalan Kürtler'in korunması ve orduda bulunan Kürtler'in terhis edilmesi." (xx)

Aynı dönemde Istanbul'da bulunan Kürt ileri gelenleri de bir delegasyon oluşturarak Ankara'ya M. Kemal ile görüşmeye gelmiştir. Bu görüşmede bizzat M. Kemal tarafından Kürt Delegasyonuna otonomi sözü verilmiştir. Aynı dönemde Kürtler'e yönelik Kürtler'e otonomi planı tartışılarak esasları belirlenir. Kemalist Hükümet tarafından otonom Kürdistan'ın statüsü saptanır. Bu saptanan esaslara göre:

"Kürdistan genel hükümeti TBMM tarafından, hükümet önerisi üzerine Kürt Meclisi temsilcileri tarafında önerilecektir. Otonom yönetim hükümeti 5 yıllık bir süre için seçilecek bir hükümet merkezi Kürt şehirlerinden biri olacaktır. Bu statünün yenilenmesi ya da Kürt halkının bağımsızlığı ancak bir referandumla belirlenecektir. 12 üyeli bir Kürt konseyi oluşturulacak ve Kürdistan'daki devlet memurlarının yarısı Türk yarısı Kürt olacaktır.

Bununla birlikte, "Ankara Hükümeti, savaş hali sona ermeden ordudaki Kürtler'i salıvermeyeceğini bildirir." (xx)

Kemalist hareketin Kürtler'e otonomi vaadi 1923'lere kadar yavaş yavaş içerik değişime uğrayarak devam eder. Otonom Kürdistan vaadi, 1923'de artık M. Kemal'in dilinde Kürt illerinde özerk idareye kadar geriletilir. M. Kemal 1932 de gazete başyazarlarıyla yaptığı sohbette bu konuda hayli geniş açıklamalar yapar; Kürtler'in Türkler'in arasına karışarak erimekte olduklarını, eğer bir Kürdistan sınırı çizilecekse bunun Erzurum, Sivas, Elazığ gibi vilayetleri ve hatta Konya çöllerindeki Kürt aşiretlerini de kapsayacağını, bunun ise Türkiye'yi mahvetmek anlamına geleceğini; ayrı bir Kürdistan yerine hangi iller Kürt ise o illerde özerk Kürt yönetimlerinin oluşturulacağını bunun da anayasa gereği olduğunu; TBMM'nin Türkler'in ve Kürtler'in vekillerinden oluşacağını açıklamıştır.

Tekrar Lozan'a dönecek olursak, bu anlaşmanın imzalandığı 24 Temmuz 1923 tarihine kadar TC yetkililerince Kürtler'in konumuna ilişkin yapılan açıklamalar "Lozan'a bakın" diyenlere her defasında hatırlatılmalıdır. Evet Lozan'a bakalım, ama görüşmeler sürecinde Kürtler'in TC içindeki statüsü hakkında yapılan açıklamalara, verilen sözlerle birlikte bakalım. Yapılan açıklamalar ve verilen sözler Kürtler'in de Türkler gibi ulusal egemenliği paylaşan bir güç olarak TC bünyesinde yeralacağı ve bu nedenle de azınlık haklarından yararlanmaya ihtiyacı bulunmadığı yolundadır. Lozan'a sadık kalınacaksa, bu söz ve açıklamalara da sadık olunmalıdır.

Kemalist hareketin Kürtler'e otonomi vaadi 1923'lere kadar yavaş yavaş içerik değişimine uğrayarak devam eder. Otonom Kürdistan vaadi 1923'de artık M.Kemal'in dilinde Kürt illerinde özerk idareye kadar geriletilir.

Lozan Anlaşması imzalandıktan ve yeni kurulan TC böylece tanınmış olduktan sonra artık Misak-ı Milli sınırları da güvenceye alınmış oluyordu. Kemalist hareketin dıştan gelecek tehlikeler nedeniyle içte izlemekte olduğu tavizci politikanın devam ettirilmesine artık gerek kalmıyordu.

Kemalist hareketin Anadolu'yu Türkleştirme programını uygulamaya sokmasının zamanı gelmişti. 24 Temmuz 1923 de Lozan Anlaşması'nın imzalanmasından, arkasından Cumhuriyetin ilanından sonra, TC'nin yapısı hızla Türkçülük esasları üzerinde kurumlaştırılır. 9 Mart 1924'de açıklanan anayasa gerekçesinde; "Devletimiz milli bir devlettir. Çok milletli bir devlet değildir. Devlet Türk'ten başka bir millet tanımaz." şeklindeki düşünceler yeralmaya başlar.

Kemalist hareketin, Kürtler'e otonomi vereceği, ulusal hakları tanıyacağı yolundaki sözleri bir aldatmacadan ibarettir. Dış baskı ve kuşatma altında oldukları bir dönemde Kürtler'e karşı ilhakçı tutumlarını yalnızca bir süre gizleyerek ve içeride Kürtler'i sakinleştirmeye çalışmışlardır.

Lozan'da, Türkler'in ve Kürtler'in TC'yi birlikte kurduklarını ve dolayısıyla Kürtler'in TC'yi birlikte kurduklarını ve dolayısıyla Kürtler'in azınlık haklarından yararlanmasına ihtiyaçları olmadığını açıklayan İ. İnönü, 21 Nisan 1925'de Ankar Türk Ocakları salonunda şöyle konuşmaktaydı:

"Biz açıkça milliyetçiyiz. Milliyetçilik bizi birleştiren tek nedendir. Türk çoğunluğunun yanında diğer unsurların hiç bir etkisi yoktur. Her ne pahasına olursa olsun, ülkemizde yaşayanları Türkleştirecek, Türklere ve Türklüğe karşı çıkanları yok edeceğiz. Vatana hizmet etmek isteyenlerin her şeyden önce Türk ve Türkçü olmalarını istiyoruz." (Yakın tarihimiz; Milliyet Gazetesi Tarih ve Kültür eki sy 447.)

Başbakan Inönü, Şeyh Sait isyanına katılanları yargılayan Diyarbakır Istiklal Mahkemesi Başsavcısı'na gönderdiği bir telgrafta da, "gayemiz Kürtler'in ve kürtçülüğün kafasının ebediyen ezilmesidir." talimatını vermekteydi.

Yine İnönü 31 Ağustos 1930'da yaptığı konuşmada şu değerlendirmeyi yapmaktaydı:

"Beş seneden beri Doğu vilayetlerimizde vukua gelen ve kökü dışarıda entrikalarla körüklenen isyan, bugün gücünün yarısını kaybediyor. Bu ülkede sadece Türk ulusu, etnik ve ırksal haklara sahiptir. Başka hiç kimsenin böyle bir hakkı yoktur. Bu demiryolu sınıra ulaştığı gün, her türlü tereddüt ortadan kalkacak ve hertürlü entrika, o zaman mutlak şekilde yerleşmiş olacak bu hakikatin önünde tesirsiz kalacaktır." (Çağdaş'tan aktaran Demokrat, Kürt Dergisi)

Yine aynı dönemde Kemalist yönetimin Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt; "...Türk, bu ülkenin yegane efendisi, yegane sahibidir. Saf Türk soyundan olmayanların bu memlekette bir tek hakları vardır; hizmetçi olma hakkı, köle olma hakkı. (agy.)

Kürdistan'ı parça parça işgal ve ilhak eden Kemalist hareket Lozan sonrası süreçte adım adım büyük bir ırkçılık histerisine kapılmıştır. Güneş Dil Teorisi, Türk Tarih Tezi gibi ırk üstünlüğüne dayanan gülünç teoriler devlet eliyle üretilip geliştirilmiştir.

30'lu yıllara gelindiğinde artık değil Kürtler'in ulusal haklarından sözetmek, kürtçe konuşmak bile artık yasak kapsamındadır. 1930 yılında kürtçe konuşmanın kelime başına cezası beş kuruştur.

Artık, "Ankaralı, Diyarbakırlı, Trabzonlu, Mekadonyalı hep aynı ırkın evlatları, hep aynı damarın cevherleridir." (M. Kemal) Yani kısacası Anadolu'da yaşayan herkes Türktür ve Türk olmak zorundadır.

Türkiye'de yaşayan herkesin Türk olduğu tezi, Kemalizmin ikinci aşamasında resmi devlet politikası olarak yürürlüğe girmiştir. Bunun pratik anlamı ise, bu topraklarda yaşayanlar ancak Türkleşerek varlıklarını sürdürebilirler şeklinde olmuş ve bu durum günümüze kadar değişmeden devam etmiştir.

Evet Lozan, yerine getirilmeyen ve aslında yerine getirilmeyeceği baştan beri belli olan vaadleriyle birlikte Kürtler için sinsi bir aldatmacadan başka bir şey değildi. Aslında bunun ilk sinyalini Koçgiri olayları vermişti. Ancak, tarihsel bakımdan ulusal birliğini sağlayamamış olan Kürtler bundan gerekli dersleri alacak ve kendisine kurulan tuzakları geçersiz kılacak bir politika ve önderlikten yoksun olması nedeniyle tarihsel fırsatları değerlendirme yeteneği gösterememiştir.

Dipnot: (xx) "Fransız Belgeleriyle Sevr-Lozan-Musul üçgeninde Kürtler"

****

ANILARI ÖNÜNDE SAYGIYLA EĞİLİYORUZ

Recep Demir
7 Eylül 1989 – İzmir
(işkence)

Döndü Aydın
13 Eylül 1980 – Yozgat
(işkence)

Ferudun Aydınlı
26 Eylül 1980 – Aybastı
(çatışma)

Mehmet Kuru
26 Eylül 1980 – Aybastı
(çatışma)

Zeynel Abidin Ceylan
26 Eylül – Ankara
(işkence)

Göksel Çavuşoğlu
24 Eylül 1980

Erbil Dinç
24 Eylül 1980 – Ordu

Aydın Yalçınkaya
25 Eylül – Aybastı
(çatışma)

Vedat Özdemir
26 Eylül – Abastı
(çatışma)

Metin Eryaşar
27 Eylül – Adana
(çatışma)

Himmet Uysal
30 Ekim 1980 – Uşak
(işkence)

Harun Gökkaya
27 Ekim 1980 – Denizli
(çatışma)

Abdurrahman Çetin
29 Ekim 1980 – Eşme

İhsan Önal
6 Ekim 1980 – Ünye

Alaaddin Bölükbaşı
20 Ekim 1980 – Fatsa

Alaattin Demirci
Ekim 1981 – Kemalpaşa

Şener Yazar
19 Ekim 1980 – Şavşat

Özbil Aras
19 Ekim 1980 – Şavşat

Can Abim,
Uzunca Yazacak değilim. Bu ana hep hazırdım. Son yolculuğum yaşamım kadar güzel olmalı. Üzülmek mi? Bunu hiç istemiyorum canlarım. Büyük sözler etmeyi gereksiz buluyorum. Her şey yaşamım kadar açık ve sade olmalı.

Yaşamak bir türküyse bunu, bu türküyü en güzel biçimiyle söylemeye çalıştım. Zafer şarkısının söylendiği günler de gelecek. Kısa da olsa onurlu yaşamanın yolunu seçtiğim için mutlu gidiyorum. İyi güzel şeyler uğruna yaşanıyorsa herşey, katlanılmayacak şey yoktur.

Ölüm basitleşiyor. Anlamlıysa ölüm, yaşamak kadar güzeldir.

Şu mektubu yazarken bir yandan çay-sigara içiyorum. Ağır, ağır. Tadına vara vara. Neşesiz değilim. bir yandan yaşamımın film şeridini toplamaya çaslışıyorum kafamda.

Kısacık zamanda bu anlık. Ama herşeyi baştan sona ayrıntılarıyla izlemek oldukça zor gibi. Vasiyet yazmamı istemiştin. Acele etmemiştim ama buna zamanımız oldu işte. İyiden güzelden yana olun. Budur isteğim....

Hıdır Aslan

Alçaklara yalnız tenim kalacak
Teslim olmayacak kalbim
Al işte
Sana emanet ediyorum
Tertemiz kanlı kalbimi
Sen ey katlimin
Hilesiz gözlemcisi şafak
Yeni bir güne teslim ederken vakti
Köhne pencerelerinden uğra dostlarıma
Yanı başlarına bırak
Kıpır kıpır
Emanetini...!

Ilyas Has

İlyas Has 7 Ekim 1984 (Buca), Hıdır Aslan 24 Ekim 1984 (Burdur) idam edildiler.

Mustafa Sevil
16 Ekim 1981 – Malatya

Turgay Erbay
22 Ekim 1982 – İstanbul

Sadi Ekiz
30 Ekim 1980 – Fatsa

Gülden Erdem
11 Ekim 1980 – Ankara
(işkence)

Zafer Müctebaoğlu
15 Ekim 1982 – Mamak
(işkence)

Vahap Atılgan
11 Ekim 1982 – Diyarbakır

Ahmet Yüksel
17 Ekim 1980 – Antalya

Mine Bademci
15 Ekim 1980 – Urla

Cavit Kaya
13 Ekim 1983 – Fatsa

Kenan Özcan
20 Ekim 1985 –
Amasya As. C.evi

İlhan Durmuş
13 Ekim 1983 Fatsa
(çatışma)

Ekrem Aslan
13 Ekim 1983 Fatsa
(çatışma)

Cemil Kırbayır
Ekim 1980
(işkence)

Behçet Dinlerer
23 Kasım 1980 – Ankara

Ahmet Gürler
15 Aralık 1980 – Ordu

Ali Ekber Acar
23 Ekim 1980 – Ankara

Özgüç Tuncay
4 Kasım 1980 – Fatsa

Ayşe Makar
15 Kasım 1980 – Fatsa

Kemal Özdemir
15 Kasım 1980 – Fatsa

Tevfik Karataş
23 Kasım 1980 – Fatsa

Cengiz Aksakal
10 Kasım 1980 – Trabzon
(işkence)

Ayhan Eski
15 Aralık 1980 – Ordu

Sebahattin Demir
15 Aralık 1980 – Ordu

Ahmet Sakin
15 Aralık 1980 – Ordu

Ali İhsan Özer
28 Aralık – G.Antep
(Çatışma)

Erkan Uzundemiroğlu
26 Aralık 1980 – Şavşat

Taner Uzun
26 Aralık 1980 – Şavşat

Bayram Lafçı
3 Aralık – Havza
(çatışma)

Adem Özer
3 Aralık – Havza
(çatışma)

Turan köse
9 Aralık 1980 – Havza

Kenan Gürsoy
2 Aralık 1980 – Diyarbakır

Mustafa Şahin
31 Aralık 1980 – Elazığ
(işkence)

Mehmet Demirkıran
3 Aralık 1980 – Havza

Halis Bilge
10 Aralık – Amasya C.evi

Gülay Tanrıverdi
7 Aralık 1985 – Mamak

Mahmut Kaya
25 Aralık 1980
(işkence)

Mustafa Şahbaz
27 Aralık 1985 – Paris

Munzur Geçgel
Aralık 1980 – İzmir

MÜCADELEMİZDE YAŞATACAĞIZ